

EGYETÉRTÉS

Belfizetési árak: Egész évre 20 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 9 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztési munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Az ország hire.

Budapest, december 11.

Magyarország, amidőn gazdasági és politikai tökéjét adminisztrálja, úgy gazdálkodik, mint a koldus ember a maga szegénységével. A koldus embert mindig a közvetlen holnap érdekli, a megélhetés sok apró, halaszthatatlan gondja. És amint az egyik gonddal végzett, a következő másik huszonnégy óra már hozza magával a másikat. Az erős, ideg-energiát sorvasztó taposómalomból így soha sincsen kint, szegény koldus ember egy pillanatra sem ér rá, hogy a távolabbi jövővel foglalkozzék s ekzisztenciáját szélesebb, biztosabb alapokra fektesse.

Magyarország intézői ugyanígy váltják föl naponként aprópénzre a távoli jövő nagy érdekeit. Okozni és hibázni bajosan lehetne őket emiatt. Rossz sorsunk keserű kényszerítése ez. Szegények, gyengék, máról holnapra élők vagyunk, koldusok más szerencsésebb országok között. Az aktuális politika nálunk éppen ezért a mindennapi kenyér politikája. Nagy koncepciójú, messzelátó tervek csak nagy ritkán foglalkoztathatják a közvéleményt, a közélet összes aktív mestereit annyira igénybe veszi az, hogy a sürgős és halaszthatat-

lan szükségletek számára keressenek új és új kielégítést.

Ebben a verejtékgőzös légkörben azután, mint az üdítő, felfrissítő szellő, úgy hat az, hogyha a napi aktualitások közé tágasabb mezőről érkező fuvalatok keverednek. Ilyen fuvalatot hozott magával a Széll Kálmán beszéde, amit az alkotmánypárt tegnapi vacsoráján rögtönzött, azért volt ennek a baráti körben kevés igénynyel történt fölhasználásnak nagyobb hatása, mint sok nagyhangú államférfiui megnyilatkozásnak.

Széll Kálmán arról szólott, hogy gróf Esterházy Móricz képviselő, az alkotmánypárt tagja, a Spectator című angol lapban szólott az angol közvéleményhez, fölvilágosítván azt a csernovai vérengzés s a magyarországi nemzetiségi politika tárgyában. Széll Kálmán ezzel kapcsolatban kifejtette, hogy a külföld helyes informálása milyen szükséges érdeke az országnak s hogy ennek dacára mennyire el van ez hanyagolva minálunk.

Senki se higye azt, hogy a kicsinyes nemzeti hiuság kitörése az ilyen beszéd, mert itt a Duna partján ránk nézve teljesen mindegy, hogy miket ír rólunk a Spectator s hogyan vélekedik az európai közvélemény? Azt is mondta Széll Kálmán a tegnapi vacsorán, hogy ha pályája elején állana és nem annak a végső szakaszán, ő maga vállalkoznék arra, hogy a

művelt nagy nemzetek sajtóját bejárva, hirdesse Magyarország mesterséges rágal-mazó hadjárattal elhomályosított igazát. Ha Széll Kálmán mondja ezt, aki hosszú államférfiui pályafutása alatt kellően mérlegelhetette ennek a kérdésnek a horderejét, hinnünk kell neki.

A jó hírnév országoknak nem kevésbé becses kincsük, mint a magánembernek. A jó hírnév bizalmat, szimpátiát szül, melyek végtelenül fontosak lehetnek nemzetközi viszony számos vonatkozásában. A bizalom szorosabbá teszi a népek gazdasági, szellemi érintkezését. A rokonszenv vagy ellenszenv pedig döntő faktor lehet egy nemzet élettörténetében. Különösen áll ez miránk, akik az európai népek egyensúlyában még mindig nem találtuk meg a bennünket méltán megillető helyet. Elnyomott, állami életünkben megbénított kicsiny ország vagyunk, aki nagyon is hamar kerülhetünk egy európai döntő-bíróság ítélte elé. Könnyen elképzelhető egy új nemzetközi konstelláció, melyben új helyet kell kijelölni a mi számunkra is. Kerülhetünk perbe Ausztriával vagy más hatalommal s ebben a perben állami létünk vagy nemlétünk foroghat kockán aszerint, hogy egy új berlini kongresszuson mit határoz fölülünk a népek tanácsa?

Nem érdekünk-e, hogy akkor, majd a döntő pillanatban egy jól informált, jó-

A t. Házból.

I. Vegyes hangulatok.

A képviselők lármásan udvaroltak az újságíróknak és ezért kikaptak — az újságírók. Tegnap történt, hogy Kelemen Samu és társai a horvát obstrukció sivatagán oázist kerestek, a buta hangulatban szellemes ötletre vágyakoztak s ezért a baloldali zurnaliszta karzatot keresték fel, ahol aztán hangosan társalogtak. Rakovszky alelnök e miatt megrótt a parlamenti tudósítónak eme kedves szakaszát és azt mondta nekik, hogy huzzák meg a bagariájukat. Ma aztán Kelemen Dugonics Samu rendbe akarta hozni az ügyet és a napirend előtt felszólalva, kijelentette, hogy nem az újságírók lármáztak, hanem ő beszélt hangosan. És nekivágott Rakovszkynak és elmondotta az argumentumot, amit a lapok megírtak arra vonatkozólag, hogy az újságíró a parlamentben nem vendég, hanem a törvényhozás kiegészítő része. Rakovszky ellenben ragaszkodott ahhoz, hogy a karzat karzat és azért csillag, hogy ragyogjon, azért karzat, hogy karzatoljon, vagyis hallgasson. Ez ellen ugyancsak zugolódott Sándor Pál, aki többször járt színházba, aki az Ocskay brigadéroszt is megnézte és akinek Ugron Gábor is olyan Sümegi, mint Olay Lajos. Nem helyes, mondotta Sándor Pál, színházjáró ember gyanánt tudva tudván, hogy a karzaton szokott a

legnagyobb láрма lenni, ott mulatnak a tragédiákon és ott esküsznek össze az intrikus agyonütésére nézve.

Elvégre azonban ez az affér is elintéződött és megse lett este. Sőt Rakovszky tovább pergette a tárgyalási rendet és névszerinti szavazás következtén az egyparagrafusos javaslatra általában, tehát a névsorolvasás kezdesére kihuzott egy „Z” betűt és azt mondta „Czett.”

— Zé! — kiáltott a zurnaliszták negyedéből Farkasházy Zsigmond — Zé az, kegyelmes uram, miként Zeus, Zoroaszter és hozentráger. Ne tessék új ábécét csinálni!

— Zé — folytatták a horvátok. — Itt csak nekünk van jogunk idegen nyelven beszélni. Tako je. Ülön le.

Rakovszky már százszor is megbánta, hogy kimondta azt a Czett-et és szerette volna lenyelni, mint Jónást a csethal, ha csak az a meggyőződése nincs, hogy Jónás izraelita váilásu volt. Hanem szavaztak. Megszavazta a Ház többsége az egyke inségkiegyezést, ahogy a névsort olvasták. Ki igennel szavazott, ki nemmel, a végén azonban meg volt a nagyszerű többség.

Még az autonóm vámtarifa-javaslat részleteit is megszavazták három rendbeli névszerinti szavazással. És délután egy órára a helyzet tehát úgy állott, hogy meg volt szavazva a kis kiegyezés általánosságban, az autonóm vámtarifa részleteiben és ezenkívül a főrendiházi kirándulók újságolták, hogy ott a méltóságos és

kegyelmes főrendek megszavazták az alkotmánybiztosítékokról szóló törvényjavaslatokat. S ehhez még tudni kellett, hogy a hatvanhetes miniszterek a főrendiházban ültek azalatt, míg a negyvennyolcasok itt kiegyezést szavaztak, mert ezeknek kellett ügyelniök, nehogy a függetlenségi nyáj elszéledjen.

A szavazásokkal a bajok nagyobbik részén tulesett a kormány. Hisz ha általánosságban lenyelték, most már megvan az utia, hogy részleteiben se akadhasson meg, mert a javaslat részleteiben sem több, mint általánosságban, ebben különbözvén a rétes-tésztától, melyet ha nyújtanak, sokkal terjedelmesebb, mint amikor a tojással összekeverték.

Hanem egy kis hidegrázás borzongatta a kormánypárti hátakat. Mert megérkezett Justh Gyula, a főelnök és hiába akarták őt a folyosón marasztalni, hiába csábitgatták, hogy csolnak-versenyt rendeznek tisztelőre a városligeti tavon, avagy matinét a Vigadóban, bankettebédet a Kutya-villában, Justh Gyula egyáltalában sehová máshová nem akart menni, hanem csakis az elnöki emelvényre. De oda, azt tudott menni. Azt mondta:

— Elnök vagyok, elnökölni akarok!

Az egyparagrafusos kiegyezési javaslat „részletes” tárgyalása így következett kétségek és aggodalmak között. De hamar megnyugodtak. A horvátok ugyanis látván, hogy Justh Gyula elnököl, a maguk jószántából leültek ugyanannyi idő alatt, mint amennyire Návaynak és Ra-

akaratu Európa álljon velünk szemben, nem pedig egy félrevezetett és rosszakaratu?

Ellenségeink már előre számitanak erre a népek tanácsára s a döntő pillanatot számára jól előkészítik a talajt. Tótok, oláhok, horvátok egy rendszeres rágalmozó hadjáratot folytatnak ellenünk, melynek Björnson vagy Tolsztoj példája csak egyike a kiáltóbbaknak. Vádolnak bennünket azzal, hogy az ország idegennyelvű lakosságát elnyomjuk, tüzzel-vasal pusztítjuk. Mi, akik soha sem tettünk különbséget fajmagyarok és nemzetiségek jogai között! Vádolnak bennünket azzal, hogy kizsaroljuk, rabszolgasorsban tartjuk a dolgozó népet. Mi, akik már negyvennyolcban is önként, szabad elhatározásból terjesztettük ki a politikai jogokat a jótalan jobbágyokra is! És vádolnak bennünket kulturátlansággal, barbársággal, reakcióval, az európai béke megrontásával, a monarchia hatalmi egyensúlyának megzavarásával. Izgágáknak, rosszaknak, mételyeseknek rajzolnak bennünket a világ előtt, hemzseg a külföld minden sajtópapírosa a mi becsületünkön rágódó betüktől s nincsen senki, aki vállalkoznék arra, hogy ezt a hazugságyűrűt áttörje!

Meri e hinni valaki, hogy ilyen előzmények után a döntő pillanatban még mellettünk lehet a népek ítélő tanácsa?

Erre hivta föl Széll Kálmán tegnapi beszéde az ország figyelmét. S ez a kérdés elég fontos arra, hogy az ország a mindennapi kenyérpolitika nehéz gondjai közepette is szenteljen neki némi figyelmet!

Budapest, december 11.

A képviselőház holnap délelőtt 10 órakor ülést tart, amelynek napirendjén van a felhatalmazási törvényjavaslat részletes tárgyalása és az autonóm vámtarifa harmadszori olvasása.

kovszkynak ahhoz volt szüksége, hogy kétszer figyelmeztesse és leültesse őket. Nem volt sem figyelmeztetés, sem összevonás és mégis egy óra alatt tizenhárom horvát karatyoló mult ki.

No ime. Hát kell ennél szebb eredmény? A horvátokat vagy kivégzik tömegesen az alelnökök, vagy ők maguk végzik ki önmagukat, hogy ha Justh elnököl! Ez ugyan tüntetés az elnök mellett és az alelnökök ellen. De ha holnap a többi is kimullik, akkor absolute nem veszedelmes ez a tüntetés.

Justh Gyuláról mégis azt beszélnek a disszidensek, hogy ott akarja hagyni az elnökséget. De abba mégse akar beleegyezni, hogy az egy-paragrafusos javaslatot azonkívül, hogy a címét külön tárgyalják és a paragrafus felett másodsor is vitatkoznak, még külön-külön pontonként, mondatonként vegyék elő és rendezzenek belőle kormánybuktató akciót.

A disszidensek erre viszont azt mondják:

— De hát akkor miért is mondana le Justh Gyula, ha a kormányt nem akarja megbuktatni.

A mint hogy igaz is.

* * *

II. Zbogom!

Mégis nagy keservük van a horvátoknak. Holnap, csütörtökön náluk Zágrábban országgyűlésnyitó kapucziner-szünetes tüntető csütörtök van. S ime Justh Gyula, mint hogyha holnap semmi sem történnék Zágrábban, úgy indit-

A zágrábi nagy nap.

— A horvát országgyűlés megnyitása előtt. —

Budapest, december 11.

Holnap nyitják meg ismét Zágrábban a horvát országgyűlést, amelyet előre láthatólag nyomon fog követni az országgyűlés feloszlata. A lázadó szerb-horvát koalíció tagjai a legnagyobb erőfeszítéssel igyekeznek a fölszinen maradni, de sorsukat nem kerülhetik el. Ma este egy részük már Zágrába utazott, huszan azonban itt maradtak, hogy az obstrukciót, névszerinti szavazásokkal tarkítva, teljes erővel folytathassák. Előzőleg a képviselőház mai ülésén Lukinics indítványt nyújtott ugyan be, hogy a kiegyezési javaslatokat ne tárgyalják, amíg a horvát országgyűlés együtt van, de maga sem hiszi, hogy ezt az indítványt elfogadják.

A mai ülésnek különben rendkívüli érdekességet adott, hogy Justh Gyula elnök öt napi távollét után ismét megjelent az elnöki székben és az autonóm vámtarifa elfogadása után már ő vezette a kiegyezési törvényjavaslat részletes vitáját. Előzőleg a kormány több tagjával és az alelnökökkel tanácskozott, majd a disszidensek egy küldöttségét fogadta és ezeknek a tárgyalásoknak nyomán újból fölmerült az elnökválság híre. A horvátok azonban nem akartak Justhnak kellemetlenséget okozni és ezért csak röviden szóltak az egyszakaszos javaslat címéhez. Így ma nem került kitörésre a dolog, bár tagadhatlan, hogy az elnökségben lappang a válság.

Zágrábban a Starcevic-párt és a volt nemzeti párt is erősen készülődik s így a holnapi események mindenesetre döntő jelentőségűek lesznek.

Mai híreink a következők:

Ismét az elnökválság?

Ötnapi távollét után Justh Gyula, a képviselőház elnöke ma megjelent a Házban, ahol meleg szeretettel üdvözölték makói beszéde alkalmából, amelyben szembeszállt mindazokkal a gyanúsításokkal, amelyekkel a kormányt az egyszakaszos felhatalmazási javaslat miatt illették. Az örömet, amelyet megjelenésével keltett, csak

ványozza a napirendet, hogy a magyar képviselőház csütörtök délelőtt tíz órakor ülést tart.

Miképen lehetséges, hogy a nagy horvátok, a széles szájuak és piszkos kezűek, akik itt nálunk az obstrukciót csinálják, ugyanekkor jelen legyenek Zágrábban és ott is csináljanak obstrukciót.

Egy fekete képű, Lukinics nevezetű horvát fel is szólal ezen indítvány ellen horvátul. A magyarok zugnak, hogy nem szabad horvátul a napirendi indítványhoz szólni. Justh félrefordul a zajongóktól. Nem cseppet rájuk. Nem utasítja őket rendre. Nem panaszkodik. Csak félrefordul néma keserűséggel, úgy érezvén, hogy ő azon a helyen, ahová oda van szegezve, ő ott a törvényesség martirja. A horvátot se cseppet le, engedí, hadd beszéljen. És az hadar-hadar, míg a végén kettőt-hármat nagyobbat vakkantva, leül. Csodák csodája! Wekerle megértette, hogy mit mondott és felel rá. Azt feleli, hogy a kormány nem várhatott a horvát országgyűlés összehívásával, mert az ugyan nem lehet irányadó szempont, hogy a horvát képviselőknek alkalmat kell adni, hogy a magyar törvényhozás működését obstrukcióval megakadályozzák. Ebben Wekerlének Justh Gyula is igazat adott. De még megtoldta a tanítást Ugron Gábor, a Wekerle ostora. Mondott néhány szigoruat a horvátoknak. Hogy vakmerők, hogy szemérem, és illendőség nélküliek, hogy kajánok és álnokok. Csak úgy suhogott. Szatmári Mór is ment a törvénykönyvekhez, de Wekerle intett neki: Erő-

az aggodalom rontotta meg, hogy újra aktuálissá válik az elnökválság, amelyet olyan féld gonddal simitgattak, rejtegettek mostanáig. Justh Gyula ugyanis ragaszkodik eddig vallott álláspontjához. Megengedi továbbra is a horvát házszabályvitát s nem hajlandó a horvátok szólásjogát korlátozni.

Az elnököt még az ülés megnyitása előtt fölkeresték Wekerle Sándor miniszterelnök, Kossuth Ferencz és gróf Apponyi Albert miniszterek, Návay Lajos és Rakovszky István alelnökök s hosszabb ideig tanácskoztak vele. A bizalmas tárgyalásból alig szivárgott ki valami. Mindössze annyit sejtettek a Ház tagjai, hogy Justh arra kérték: engedje át egyelőre az elnöklést az alelnököknek, amibe ő nem egyezett bele. Az elnök később a folyosón kijelentette, hogy a mai szavazás alatt még nem elnököl, de azután elnökölni fog, éppen úgy kezeli a házszabályt, mint eddig s a horvát házszabályvitát megengedi.

Délelőtt tizenegy órakor Polónyi Géza vezetésével a disszidensek héttagnú küldöttsége tisztelgett az elnöknel. A küldöttség tagjai voltak: Farkasházy Zsigmond, Szappanos István, Csépany Géza, Babocsay Sándor, Molnár Jenő és Pilissy István. A küldöttség nevében Polónyi arra kérte az elnököt, hogy a súlyos precedens elkerülésére, amelyet a kormány az egyszakaszos felhatalmazási javaslat betérésével, a Ház pedig annak megszavazásával alkotott, hasson oda, hogy a javaslat részletei gyanánt tárgyalja a Ház az ötkiegyezési javaslatot.

Justh Gyula válaszában kejeleltette, hogy a kérést nem teljesítheti. Nem teljesítheti egyrészt azért, mert a házszabályok szempontjából lehetetlen olyan javaslatoknak a tárgyalása, amelyeket a Ház elé sem terjesztettek, másrészt ő az öt javaslatoknak egyetlen javaslatba való szorítását nem tartja törvénytelennek, házszabályellenesnek, sem pedig veszedelmes precedensnek.

A disszidensek ebben megnyugodtak. Aztán hosszas tanácskozás kezdődött köztük és az elnök között egyéb kérdésekről. Hir szerint a disszidensek arra kérték Justh Gyulát, hogy mondjon le már most és vegye át az ellenzék vezetését.

Az elnök később megjelent a folyosón s elmondta, hogy egyáltalában nem hajlandó letenni arról az álláspontjáról, amelyet a horvát házszabályvita dolgában elfoglalt és semmiféle érdek kedvéért sem korlátozza a horvátok szólásbadságát, amelyet törvény és házszabály bizto-

sebet nem tudsz amugy se. Supiló tiltakozott valahogy és végül Csizmazia Endre a lábszíjjal hasított még egy párat a horvátok hátán.

Egy percz mulva Justh Gyula kihirdette a határozatot, hogy a magyar országgyűlés a zágrábi csütörtököt nem veszi tekintetbe és csak úgy ülésezik, mintha nem is volna horvát gyűlés a Jellasics városában.

E határozat kimondása után a horvátok valamennyien felállottak és Wekerle felé hajolva, gunyosan odakiáltották:

— Zbogom!

Körülbelül azt jelenti, hogy isten önnel, jó éjt, Pantallon ur.

És kifelé huzódtak.

A magyarok se maradtak adósok.

— Adieu! Jó utat! — Mind a vizig szárazon!

— Zbogom! — ismételték a horvátok.

— Zbogom és gyöngyharmat — kapták a választ. — Isten veletek és sertés-vágóhid, mint közpálya! Irjatok, ha jól mulattok! Akkor lásunk, amikor a hátunk közepét.

Azt hitték, hogy hála istennek mindnyájan elutaznak.

Estig azonban meggondolták a dolgot és sajnos, nem valamennyien mentek el.

Pedig szívesen adtunk volna nekik utaválónak a „Zbogom!” mellé egy pár tarisznya pogácsát. Sőt patkányméreg nélkül.

sit a számukra. Justh Gyula különben igen el van keseredve s hir szerint most már csak rövid ideig marad elnöki állásában, mert helyzetét elviselhetetlennek s türethetetlennek tartja. Az elnökválságot azonban most mindenki elkerülendőnek tartja már csak azért is, mert ez hir szerint maga után vonná Josipovich horvát miniszter és Rakodczay bán lemondását is. A mai ülés különben is minden bonyodalom nélkül mult el. Justh Gyula csak az ülés második felében foglalta el az elnöki széket és vele szemben a horvátok voltak olyan jóljalisak, hogy házszabályvitát nem provokáltak és a czímhez is csak röviden beszéltek.

A horvát országgyűlés megnyitása előtt.

A holnapi nagy napra, amelyen a tartománygyűlés összeül, egész Zágráb lázasan készülődik. Természetes, hogy minden érdeklődés a tartománygyűlés épülete köré központosul, amelybe holnap mindenki szeretne bejutni. Az összes jegyeket elkapkodták már, de azért még egyre tolonganak az országház irodája előtt az emberek, hogy belépőjegyet kapjanak. A külföldi sajtó is szép számmal van képviselve, de egyes budapesti újságírók nevével visszaélések történtek. Az országgyűlés helyi viszonyai is nagy gondot okoznak, mert az épület egyes részeit lebontották, úgy, hogy a bálnak sincs külön szobája és még egyáltalán nem tudják, hol tartózkodhatik a bán abban az esetben, ha az elnök nem bocsátja rendelkezésére szobáját. A volt nemzeti párt és a Starcevic-párt majdnem összes tagjai megérkeztek már, hogy a holnapi ülésen résztvegyenek.

Josipovich horvát miniszter az éjszakai gyorsvonattal érkezett Zágrábba és ma délelőtt hosszas tanácskozást folytatott Rakodczay bánnal. Medakovic házelnök délben meglátogatta Rakodczay bánt, ami a bán tegnapi látogatásának viszonzása volt. A Starcevic-pártiak az elnök látogatását nagyon kritizálják és azt mondják, hogy ezzel maga a koalíció jött ellenkezésbe a bán boikottálása tekintetében hozott ítéletével.

A Starcevic-párt egyre tanácskozásokat tart, amelyen követendő magatartásukat beszél meg, magatartásukat attól teszik függővé, hogy miként fog holnap a kormány és a koalíció viselkedni. A párt egy vezérémbere kijelentette, hogy a párt minden körülmények közt az indemnitás ellen fog szavazni és hogy minden ezzel ellentétes hir nem felel meg a valóságnak. Ugy látszik, hogy a párt magáévá teszi dr. Franknak azon nézetét, hogy a rezoluczionistákat nem szólítják fel, hogy a magyar képviselőházban viselt mandátumukról mondjanak le.

Egyes képviselők nyilatkozatából az tűnik ki, hogy a Starcevic-párt a holnapi ülésen bizonyos körülmények között egyes kérdésekben nem várt álláspontot fog elfoglalni és az sem lehetetlen, hogy oly kérdéseket vetnek fel a holnapi ülésen, amelyek az utóbbi napokban nem képezték politikai diskuszió tárgyát. Rakodczay bán nyugodtan fogadják az országgyűlésen, és meghallgatják a programját, de dr. Frank sürgős indítványt nyújt be azért, hogy gróf Pejacsevich volt horvát bán és kormányát vád alá helyezze. És pedig azért, mert a volt bán engedte meg a szolgálati pragmatika életbeléptetését. Minthogy azonban a párt maga is biztosra veszi, hogy a bizalmatlansági nyilatkozatot kikerülni nem lehet, rögtön feloszlatták az országgyűlést és megkezdik a választási hadjáratot.

A horvát koalíció állásfoglalása.

A horvát-szerb koalíció ma délután a képviselőház ülése után értekezletet tartott, melyen elhatározták, hogy az obstrukciót a magyar országgyűlésen úgy a kiegyezés részletes tárgyalásánál, valamint a kvótajavaslatnál is a legnagyobb erővel folytatni fogják. Az obstrukció sikeres folytatása végett a horvát képviselők közül huszan Budapesten maradtak, úgy, hogy mindenkor névszerinti szavazást kérhessenek. Medakovic és Popovic Dusan már tegnap utaztak Zágrábba, míg Urbanics és Czerovacz már napok óta ott tartózkodnak. A ma esti gyorsvonattal Kulmer és Nikolic főrendi tagok, továbbá Pribicevic, Lokovic és Ilic képviselők utaztak Zágrábba. A ma éjjeli sze-

mélyvonattal is többen utaztak el. Mint Zágrábról jelentik, az éjjeli gyorsvonattal és a reggeli személyvonattal Budapestre odaérkező képviselőket nagy ovációkkal fogadták.

A horvát képviselők körében azt hiszik, hogy a holnap Zágrábban nyugodtan fog lefolyni. Ők és lapjaik mindent elkövettek, hogy a kedélyeket féken tartsák. Medakovic Bogdan biztosította a bánt, hogy az országgyűlésen bátran megjelenhet, ő garantál azért, hogy semmiféle inzultus nem fogja érni, sőt esetleges programbeszédét is nyugodtan fogják meghallgatni. A horvát képviselők nem félnek attól, hogy a horvát országgyűlésen a koalíciót valami meglepetés érthetné. Zágrábban és Horvátországban olyan a hangulat, hogy a Frank-párt vagy a nemzeti párt semmi olyast nem mer elkövetni, ami Rakodczay bánnak kedvezne. Biztosra veszik, hogy a horvát országgyűlés az indemnítást egyhangulag el fogja utasítani és hogy Rakodczaynak egyhangulag fog bizalmatlanságot szavazni. Ilyen körülmények között biztosra veszik az országgyűlés feloszlását.

Az O b z o r mai vezércikkében a következőket írja:

Az országgyűlés egybehívásával a Horvátország közötti konfliktusban újabb fázis állott be. Európa fóruma előtt kell holnap politikai érettségünkről vizsgát tennünk. Wekerle reméli, hogy a horvát országgyűlésen pártviszály fog kiütni, mely háttérbe szorítja a Magyarországgal való konfliktust. Wekerle szerint a koalíción kívül álló pártoknak most az volna a feladatuk, hogy az országgyűlésen kikeljenek a koalíció politikája ellen, ahelyett, hogy Rakodczay politikája ellen foglaljanak állást. A Starcevic-párt kommunikéje azt mutatja, hogy Wekerle ez irányban akarta befolyásolni dr. Frankot és ezt bizonyítja a dr. Gavranics által tervezett vádindítvány a Pejacsevics-Nikolics kormány ellen. A koalíciónak semmi oka arra, hogy kivonja magát az edigi tetteiért a felelősség alól. Az az álláspont, melyet a koalíció képviselt, a törvény és a nemzeti jogok álláspontja. Lehet, hogy az a mód, melylyel a koalíció küzdött, egyeseknek gyengének, másoknak pedig tulerősnek tűnik fel, lehet, hogy némelyek ezt a módot ügyetlennek vagy inopportunosnak fogják mondani, de az bizonyos, hogy a nyelv és az állami egység kérdése tekintetében az egész ország egyetért. A koalíció nem kíván szolgálatot valamely más párttól és csak azt kívánja, hogy az országgyűlés ne a pártok, hanem a nemzeti küzdelem árnyálya legyen. Ha az országgyűlés az indemnítást nem szavazza meg, úgy az országgyűlés, mint azt Wekerle dr. Frank előtt kijelentette, fel fog oszlattatni. Az indemnítást pedig Rakodczay semmi esetre sem fogja megkapni. Ha Rakodczay egy saját külön párttal indul a választási küzdelemben, úgy jelöltjei az összes többi pártokkal szembe fogják magukat találni.

Zágrábban a nemzeti párt ma délután konferenciát tartott, melyen huszonegy képviselő vett részt. Elhatározták, hogy a holnapi ülésen deklarációt olvasnak fel, amelyben állást foglalnak a vasutasok szolgálati pragmatikája ellen. A jövő eseményeket illetőleg a konferencia szabad kezét kíván magának. A konferencián Rakodczay bán és Josipovich horvát miniszter nem vettek részt.

Ma délután a Starcevic-párti képviselők is konferenciát tartottak, amely este 9-ig tartott és amelyről hivatalosan kijelentik, hogy elhatározták, miszerint a kormánynak semmi szin alatt sem adják meg az indemnítást. Elhatározták, hogy mindennemű tettelegesség elkerülésével szilárd oppozíciót fejtenek ki a bálnal szemben.

Munkástüntetés Zágrábban.

A zágrábi munkástársadalom is megmozdult és — mint megirtuk — a holnapi napra általános sztrájkot hirdet. Másutt fognak gyülekezni a keresztény-szociálisták, másutt a szociálisták, s az előbbieket a horvát zászló alatt, az utóbbiakat a vörös lobogó körül csoportosulva mennek a tartománygyűlés elé, hogy az általános választói jog mellett demonstráljanak. A rendőrség egyelőre nem tudja, mit csináljon a munkásokkal, de az bizonyos, hogy a demonstrációt megakadályozni nem meri s viszont azt megengedni, hogy az ülés ideje alatt a munkások a Szabor előtt tüntessenek, szintén nem volna szabad. A munkásoknak az általános választói jog érdekében rendezett általános sztrájkját az újságok is meg fogják érezni, amennyiben a betűszedők reggel 8 órától déli 12 óráig nem dolgoznak, vagyis épp azon időben, amikor a délután megjelenő lapoknál a legtöbb dolog van. A holnap délelőtt folyamán az összes üzletek és kávéházak is zárva lesznek.

A házszabályrevízió.

Bécsi tudósítónk táviratozza, hogy a „Wiener Allgemeine Zeitung“ ma este a következőket közli:

Egy olyan politikustól, aki a magyarországi viszonyokat alaposan ismeri, a következő értesüléseket vettük: A horvát obstrukció hirtelen befejezése Wekerle miniszterelnök nagy sikerének látszik s ez az esemény bizonyára meglepéssel tölti el a gazdasági közösség minden barátját. Azonban bármennyire szintén akarja is Wekerle a kiegyezést idejére tető alá juttatni, beavatott magyar parlamenti körökben jól tudják, hogy a horvátoknak ez a váratlan észretérése vonást húzott keresztül Wekerle számításain. Nem titok, hogy Wekerle a horvát obstrukciót ürügyül akarta kihasználni a magyar képviselőház mostani házszabályainak módosítására. Már a nyáron az első horvát obstrukció idején fölmerült ez a terv s akkor a minisztertanács elfogadta azt, de mégsem volt keresztülvihető, mert noha Kossuth és Apponyi mellette foglaltak állást, a függetlenségi pártban erős ellenzéke támadt. A tervet tehát elhalasztották, de nem ejtették el.

Wekerlenek hatalmas támogatója akadt Justh elnök személyében, akinek szintén alkalm volt meggyőződnie arról, hogy a mostani házszabályokkal szó sem lehet a parlament tanácskozásainak zavartalan vezetéséről. Justh elnöknek ez az állásfoglalása meglepetésként hatott, de annak helyes megítélésére ismerni kell az előzményeket. A magyar képviselőház elnöke tegnapelőtt kijelentette, hogy a házszabályokat módosítani kell, mert a mostaniakkal nem lehet boldogulni. Ha Justh a horvát obstrukcióval szemben elnézést tanúsított, arra jogerősen kívül az is indította, hogy a függetlenségi pártnak kézzelfoghatólag bebizonyítsa, ad oculos demonstrálja, hogy a mai házszabályok segítségével a parlament tanácskozásait nem lehet vezetni. Szóval egy nagy coup volt előkészítve, hogy a horvát obstrukciónak egyszer s mindenkorra véget vessenek. Hogy mi módon értesültek a tervről a horvátok, azt nem lehet tudni, annyi azonban bizonyos, hogy a horvát képviselők neszét vették Wekerle miniszterelnök tervének, amelylyel az obstrukciót akarta ürügyül felhasználni a házszabálymódosításra s ezért hirtelen taktikát változtattak, csak szinleg folytatták az obstrukciót s ugyszólván ellenállás nélkül győztek le magukat.

Ily módon meghiusult Magyarországon a klotúr behozatalának terve s a miniszterelnök meg a képviselőház elnöke nem léphet a parlament elé a már kidolgozott tervvel.

... Ehhez az igazán épületes fel fogáshoz csak azt fűzhetjük hozzá, hogy az az osztrák politikus, aki ezeket az „érdekes“ értesüléseket a bécsi lapnak adta, valóban nagyon alaposan ismeri a magyar viszonyokat. Csak egy kicsit rosszul fejezi ki azt, amit mondani akar. Magyarul: egyáltalában nem igaz az, az, amit elmond.

Német hang a kiegyezésről.

Gróf Apponyi Albert miniszter tegnap a függetlenségi pártkörben egy német lapnak a cikkét mutatta meg az egyes képviselőknek, amelyben ez a osztrák-magyar kiegyezéssel foglalkozik. Az „Augsburger Postzeitung“ december 4-iki számában jelent meg ez a cikk, ez alatt a czim alatt: „Ausztia válaszuton vagy a szétromboló kiegyezés.“ A cikket a következőkben ismertetjük:

Cikkében mindenekelőtt azt írja, hogy Ausztia parlamentje és kormánya most egy következményekkel terhes döntés előtt áll. Laitán inneni és tuli miniszteriumok között létrejött kiegyezés törvényes elintézéséről van ugyanis szó és ezzel együtt az összmonarchia további fennállásának kérdéséről. Mária Terézia kormányralépte és 1848/49-iki forradalmi mozgalmak óta a császárállam belső helyzete még sohasem volt olyan komoly, mint ma. Ha a parlamentek elfogadják a kiegyezést, akkor, tekintet nélkül a hivatalos és félhivatalos szepítgetésekre, akkor a vám- és gazdasági egység; a birodalom legerősebb kapcsa szét van szakítva; Magyarország 1917-től kezdve megteremtheti saját gazdasági testületét és ezzel a rég óhajtott függetlenségét. A kiegyezésnek Magyarországra nézve ez a célja. Nyíltan és őszintén jelentette ki a magyar kormány november 12-én Sztterényi államtitkár által: „hogy a magyar autonóm vámtarifával és a szerződéssel, amelyet a magyar kormány az osztrákokkal kötött, a birodalmi egység

elvért megszüntették, amelyet legutóbbi szövetségünkben még következetesen főtartottak.

A lap ezután idézi lovag Jäger Károlynak „Birodalmi egység és kiegyezés” című Bécsben megjelent brosuráját, s azt mondja, hogy ez különös fontossággal bír Németországra nézve is, mert a szocialisták Ausztria felbomlása nemcsak ezt, hanem egész Európát érinti. Jäger kifejtéi ebben a brosurájában, hogy a gazdasági egységnek „per se” fön kell állani, mert ez a birodalmi kérdés. A gazdasági szétválás kérdése a monarchia további fönállásának vagy fön nem állásának a kérdése. Az összes, összbírodalmi nehézségek abból származtak, mert a közös alkotmányt nem tartották meg, megengedték annak átörösését. A közös alkotmány legnagyobb átörösését épp a mostani kiegyezés elfogadása képezi, mert Magyarország 1917-ben a vámszövetség helyébe lépő szerződést felmondhatja és ezzel a külpolitika egysége, amely kétharmadrészen a vám és kereskedelmi kérdésekben nyilatkoznak meg, eltűnik. A közös politikai érdekeket többé nem védő hadsereg szétbomlása azután már csak természetesen és hamarosan elkövetkező következmény lesz. Ezért nevezi Jäger a mostani kiegyezést szétromboló kiegyezésnek.

A költségvetés tárgyalása.

— A pénzügyi bizottság ülése. —

Budapest, december 11.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma kezdte meg a jövő évi költségvetés tárgyalását. A kisebb tárczák kerültek ma sorra s ezek között a horvát-szlavon minisztérium költségvetésének tárgyalása során Wekerle Sándor miniszterelnök igen érdekesen nyilatkozott Frank Józseffel, a horvát Starcevic-párt elnökével folytatott beszélgetéséről és kijelentette, hogy csak informálódni akart, de nem kötött vele semmiféle paktumot.

A bizottság holnap a földmívelésügyi budget tárgyalásával kezdi meg a nagyobb tárczák költségelirányzatának felülvizsgálását.

A mai ülésről tudósításunk a következő:

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délután 5 órakor tartott ülésén kezdte meg az 1908. évi költségvetés tárgyalását. Az ülésen Széll Kálmán elnökle alatt a bizottság tagjain kívül jelen voltak: Wekerle Sándor miniszterelnök, gróf Zichy Aladár és Darányi Ignác miniszterek, Rakovszky István a számvevőszék elnöke és Popovics államtitkár.

A kisebb tárczák.

A bizottsági ülés napirendjére a kisebb tárczák tárgyalása volt kitűzve. A költségvetéseket Buzáth Ferenc referálta.

A királyi udvartartás tételénél Szabó Kálmán azon óhaját fejezte ki, hogy a miniszterelnök egyenesse az utját annak, hogy ha már a magyar udvartartás nem is lehetséges, az udvar hosszabb ideig tartózkodjék Magyarországon. Közgazdasági szempontból pedig szeretné, ha a civillista Magyarországon költetné el.

Wekerle Sándor miniszterelnök kijelenti, hogy egyetlen kínálózó alkalmat sem fog elmulasztani olyan irányban, hogy ő felsége az ország öröme minél több időt töltson közöttünk.

A nyugdíjak tételénél Rátkay László aggodalommal látja a nyugdíjak rendkívüli emelkedését és óhajtaná, hogy nagyobb szigorral járjanak el a nyugdíjazásoknál.

Wekerle miniszterelnök maga is osztja Rátkay aggályait és a legközelebbi minisztertanácson fel fogja hívni erre minisztertanácsai figyelmét.

Széll Kálmán szerint három oka van a tétel emelkedésének. Az első az, hogy a nyugdíjasok számának a matematikailag kiszámított maximumát még nem értük el. A nyugdíjasok kérdését 1870-ben rendeztük és akkori kiszámítás szerint a közeli években kell elérni azt a számot, mely a nyugdíjazások maximuma lesz. S addig ez a tétel növekedni fog. A második az, hogy kilátásban lévén a fizetésemelés, nagyon sok tisztviselő beárta ennek életbelépését és most nyugdíjaztatta magát. A harmadik ok az, hogy állami tisztviselők illetményei emelkedtek és ennek következtében emelkedni kellett a nyugdíjaknak is.

A bizottság a tételt elfogadta.

Az állami adóssági járulékok tételét Holtsy Pál rövid megjegyzése után elfogadták.

Horvát-Szlavonország belügyviteli szükséglete tételét Rátkay László felszólalása után a bizottság elfogadta.

Wekerle és Frank.

Barabás Béla: A lapokban az volt közölve, hogy a miniszterelnök Frankkal érintkezett és tárgyalat. Felvilágosítást kér e tekintetben.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Miután a Horvátországban követendő politikára nemcsak befolyást kell gyakorolnunk, hanem annak irányítása is felada-

tunkat képezi, nagyon természetes, hogy Horvát-Szlavonország bármely politikai árnyalatot képviselő politikusaival érintkeznem kell. Érintkeznem kell két szempontból. Először, hogy én szerezzek információt az ottani közhangulatról, kívánalmakról és felfogásról, s hogy akkor, midőn Horvát-Szlavonországon naponta terjesztett hamis hírekkel és valótlan állításokkal felizgatott közvéleményének megnyugtatója és kijózanítója képezi feladatunkat, másodszer érintkezésbe kell lépnem bármely irányt képező politikussal azért, hogy én nyújtsak tájékoztatást a mi törvényes alapon nyugvó intencióinkról, felfogásunkról és eljárásunkról.

Ezek a szempontok indították arra, hogy dr. Frank József urat a horvát Starcevic-párt elnökét is magamhoz kértem a végül, hogy információt kapjak és hogy tájékoztatást nyújtsak. Erre szorított megbeszélésünk; paktum kötéséről, vagy bármily megállapodásról szó sem lehetett. Ő kifejtette és fenntartotta saját elvi álláspontját, én ismertem meg a mienkét.

Természetes, hogy ez a megbeszélés a horvát politika vitelére közjogi rendünk szerint is hivatott horvát bán urnak tudtával történik. A bán állás és Horvát-Szlavonországon autonómia iránti tisztelettel nem tartottam volna összeegyeztethetőnek, hogy bárkivel is a horvát politikát illetőleg, bármilyen megállapodásokat, paktumot létesítsek. A hírlapokban felmerült valótlan híresztelésekkel szemben továbbá azt is meg kell jegyeznem, hogy akkor, midőn ő felségének a horvát viszonyokról jelentést tettem, azt is előre bejelentettem, hogy dr. Frankkal is értekezni kívánok. A való tehát az, hogy én azt előre bejelentettem, de merőben valótlan, hogy az a felségnek utasítására történt. Ő felsége felül áll azon, hogy a politika vitelére közvetlen befolyást gyakoroljon.

Rátkay László: Minthogy tendenciózusan azt is híresztelik, hogy a miniszterelnöknek dr. Frankkal való érintkezését a külügyminiszter egy alkalmazottja hozta nyilvánosságra, e tekintetben kér felvilágosítást.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Ez a híresztelés sem felel meg a valóságnak. Legutóbbi bécsi időzésem alatt — jól lehet a külügyminiszternek semmi befolyása nincs a horvát ügyekre — magánbeszélgetést folytattam vele is a horvát állapotokról és ez alkalommal vele is előzetesen közöltem, hogy dr. Frank által is informáltam magam a horvát viszonyokról, a már tettebb előadott indokokból.

Az agg honvédek nyugdíja.

Az öreg honvédek nyugdíjánál Barabás Béla indítványozza, hogy az öreg honvédek nyugdíja havi 2 koronával felemeltesse és pedig a közlegényeké 8-ról 10-re, a tizedeseké 10-ről 12-re és minthogy már úgy sincs olyan honvéd, ki erre rá lenne utalva és eddig nem is kérte, óhajtaná, hogy a további jelentéseket beszüntetessék.

Széll Kálmán a beszüntetést nem helyeselné, sőt a jelentkezést megkönnyítené. Az ő miniszterelnöksége alatt könnyítés is történt, mikor a szegénységi bizonyítvány melléklése elengedtetett.

Holtsy Pál a honvéd-menház körüli mizerábilis és egészségtelen állapotokra hívja fel a figyelmet és óhajtaná, hogy a honvéd-menház egészségesebb helyre telepítesse.

Steiner Lajos pártolja Barabás indítványát, de a két koronás emelést kevésnek tartja.

Buza Barna azt látja, hogy sok a visszaélés és szigorítani kívánja az igazolási eljárást.

Sághy Gyula ellene van a szigorításnak.

Wekerle miniszterelnök elismeri, hogy a drágaság indokolja a nyugdíjemelést. A Barabás által proponált felemeléshez hozzájárul, de csak azoknál, akik kétségbevonhatatlanul igazolják, hogy tényleg honvédek voltak, de ne adjuk meg a nyugdíjat olyanoknak, akik a nemzet kegyeletével visszaélnék.

A delegáció költségei.

A felség személye körüli minisztérium költségvetésénél gróf Semsey László javasolja, hogy amennyiben a delegáció Bécsben tartózkodna és ennek a költségei amugy is a felség személye körüli minisztérium terjesztik, a jövőben a delegáció költségvetését idecsatolják.

Sághy Gyula ellenzi, mert a delegáció a képviselőház bizottsága, így a delegáció költsége a képviselőház budgetjét terheli.

A bizottság úgy ezt, mint a horvát-szlavon minisztérium költségvetését változatlanul elfogadta.

A bizottság holnap a földmívelésügyi budgetet tárgyalja.

Budapest, december 11.

A delegáció elnöke. Politikai körökben ma az a hír terjedt el, hogy a delegáció elnökévé Holtsy Pált fogják megválasztani. A delegáció alelnöke gróf Zichy Tivadár, a tavalyi elnök lesz.

Törvényjavaslatok szentesítése. A szentesítés végett felterjesztendő törvényjavaslatok átvizsgálására

hivatott bizottság ma a főrendiház ülése után gróf Dessewffy Aurél elnökle alatt tartott ülésében Miskolcz rendezett tanácsú városnak törvényhatósági joggal felruházásáról szóló törvényt, melyre nézve a két Ház között teljes megegyezés fött létre, szentesítés végett való felterjesztésre a miniszterelnökhöz küldötte. A kormány részéről az ülésen Hadik János államtitkár és Némethy Károly min. tanácsos voltak jelen. A főrendiház által ma letárgyalt többi javaslatokat az egyeztető bizottság holnap, csütörtök délelőtt 11 órakor tartandó ülésében veszi vizsgálat alá.

Elmaradt bizottsági ülés. A képviselőház könyvtári bizottságának ma délutánra egybehívott gyűlése, minthogy a tagok kellő számban nem jelentek meg, f. hó 17-ére maradt.

Politikai vacsora. A Józsefvárosi Kaszinó pénteken este nyolcz órakor koalíciós lakomát rendez, amelyen Wekerle Sándor miniszterelnök, Kossuth Ferenc, gróf Apponyi Albert, Günther Antal, Jekelfaiussy Lajos és gróf Zichy Aladár miniszterek, Sztérynyi József, Mezőssy Béla és Meskó László államtitkárok is megjelennek. A vacsorán résztvesz Fülepp Kálmán főpolgármester is.

A cigányügyi kormánybiztos. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a belügyminiszter a cigányügyi országos rendezése céljából szükséges teendőket ellátásával Joanovich Sándort, Temes vármegye alispánját, kormánybiztosi minőségben megbizta.

Küldöttség a képviselőházban. Solt község küldöttsége tisztelgett ma délelőtt gróf Benyovszky Sándor vezetésével gróf Apponyi Albert kultuszminiszternél és Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszternél, Galambos Adolf községi jegyző tolmácsolta gróf Apponyi Albert előtt a község kérelmét, hogy az állam építtessen Solt község számára elemi iskolát. Gróf Apponyi Albert jóindulatáról biztosította a küldöttséget és megígérte, hogy ha a mostani költségvetés keretében nem is lehet figyelemmel kérelmükre, a jövőben mindenesetre tekintetbe fogja venni méltányos kérésüket. Ezután Kossuth Ferenc elé járult a küldöttség, akit Galambos Adolf jegyző néhány tiszteletteljes, meleg szóval üdvözölt. Kossuth Ferenc miniszter válaszában kijelentette, hogy örömmel látja a község ilyen népes küldöttségét Budapesten. Solt község iránt, amely egyike volt azoknak, amelyek őt hazájába való visszatérése után üdvözölte, mindig nagy szeretettel viseltetett. Végül arra buzdította a küldöttséget, hogy tartson ki továbbra is a függetlenségi és 48-as politika mellett, mert ez az a politika, amelyen hazánk függetlenségét és boldogulását kivihathatjuk.

A zárószámadások. A képviselőház zárószámadás vizsgáló bizottsága ma délután öt órakor ülést tartott Sziklay Ottó elnöklésével. Jelen volt a kormány részéről Mezőssy Béla államtitkár, az állami számvevőszék részéről Dárday alelnök, Szukováthy miniszteri tanácsos és Klimes osztálytanácsos.

Az 1905. évi földmívelési zárószámadásokat Nagy Emil adta elő. Előadásában rámutatott arra, hogy az 1905. évben a minisztertanács György Endre előterjesztésére Pázmándy Dénest Oroszországba küldte ki azzal a megbízással, hogy a magyar borkoroknak Oroszországba való kivitelét mozdítsa elő. Erre a célra 70.000 korona költség volt előirányozva, ebből Pázmándy személyi járandóságai havi 1800 koronát tettek volna ki. Kívánságára Mezőssy államtitkár bemutatja az idevonatkozó iratokat, amelyekből kitűnik, hogy Pázmándy ezt a működését meg is kezdte, kint volt Szt.-Pétervárott, ahol egy bodega felállítását tervezte, de mielőtt nagyobb költségek merültek volna fel, Darányi lett földmívelésügyi miniszter, aki beszüntette Pázmándy illetményeit, úgy, hogy e czimen mindössze legfeljebb 15.000 korona kiadás merült fel. Az előadó kérdésre megemlíti Mezőssy, hogy a miniszter ugyanígy járt el Boross Samu kiküldetésével szemben, amelynek költségei az 1906. évi zárószámadásban vannak kitüntetve.

Előadó kérdést tesz az 1904/5. évi inségakció elszámolása tekintetében, mire Mezőssy államtitkár kijelenti, hogy ezen költségek az 1906. évi zárószámadásokban vannak részletesen elszámolva.

A földmívelésügyi miniszter által kezelt alapoknál Éber Antal rámutat arra, hogy az összes miniszterek által kezelt alapok ellenőrzése gyökeres reformra szorul.

Dárday Sándor kimutatja, hogy az összesen 300 milliónyi alapok és alapítványok ellenőrzését a számvevőszék évek óta hasztalan sürgeti. Mezőssy államtitkár kijelenti, hogy a földmívelési mi-

niszter az esetben, ha a kormányval egyetértőleg megállapodás létesül az ellenőrzés reformjára nézve, ez elé a maga részéről nem fog akadályokat gördíteni.

Az állami erdők tételénél Éber Antal indítványozza, hogy a közismert erdőügyek kiderítése céljából, minthogy erre a zárszámadás mai szerkezetében nem nyújt támpontot, a bizottság küldje ki a tárcza előadóját azzal a megbízatással, hogy az 1905. évi erdőaktákat tanulmányozza át és erről a bizottságnak tegyen jelentést. A bizottság ily értelemben határoz és Nagy Emilt kiküldi az akták megvizsgálására. Ugyane tételnél Éber kifogásolja az állami erdők és birtokok jövedelmezőségének mai kimutatását és indítványt terjeszt elő, amely szerint minden egyes állami birtokra és erdőre nézve külön mutattassék ki a jövedelmezőség, a fatermelés mennyisége és az értékesítésnél elért árak stb. Mezőssy államtitkár azt a kérést intézi a bizottsághoz, hogy amennyiben az állami vagyonkezelés ellenőrzését elvileg új alapokra kívánja fektetni, tüzze ki tárgyalásra. A bizottság ily értelemben határoz s ezt az indítványt a följelentés kapcsán fogja letárgyalni. Végül felolvastattott Lányi Bertalan volt igazságügy-miniszter átirata, amelyben azért mentegőzik, hogy 1905-ben saját részére a tárcza terhére bérkocsit bérelt. A bizottság az átirat fölött megjegyzés nélkül napirendre tért. Ezzel az ülés véget ért.

A két ház.

— Az országgyűlés tanácskozása. —

Budapest, december 11.

A képviselőház és a főrendiház egyszerre ülésezett ma.

A képviselőház idejének javát a névszerinti szavazások foglalták el. Megszavazták az egyszakaszos törvényjavaslatot és az autonóm vámtarifa összes cikkeit. Valami nagy érdeklődés nem kísérte ezeket a szavazásokat, mert eredményük előre látható volt. Még az is szenzációszámába ment, hogy az elnök Rakovszky István elfelejtette a szavazás megkezdése előtt azt a betűt kihuzni, melylyel a szavazás megkezdődik. S amikor azután kihuzta, a „z“ betűre azt mondta, hogy „zett“. Rakovszkynek különben az újságírókkal is volt baja. Tegnap rájuk szölt, hogy ne diskuráljanak. Ma azután Kelemen Samu jelentkezett, hogy ő a hibás, mert ő beszélgetett a hírlapírókkal hangosan. De egyttal azt is megjegyezte, hogy a házszabályok az újságírókról külön intézkednek és így őket nem lehet a közönséggel egy kalap alá fogni. A sajtó a parlamentárizmus egyik tényezője, — mondotta.

— Ez igaz, — replikázott Rakovszky, — csakhogy a hírlapíróknak még sem szabad a tanácskozásba beleszólani és velük még szigorubban fogom alkalmazni a házszabályokat.

Ezzel a nyilatkozattal nem mindenki volt megelégedve, de mert mindez napirend előtt történt, nem lehetett az ügyet bővebben pertraktálni.

Az ülés vége felé megkezdtek az egyszakaszos részletes tárgyalását, de már Justh elnöklése alatt. A horvátok a czimhez beszéltek — röviden, nem kalandozva el a tárgytól. Justhnak nem volt sok baja velük és így egyszer megtörtént, hogy Bánffyval az elnöki emelvényen kissé mélyebben merült el a diskurzusban. A szónok éppen akkor befejezte beszédét és új szónok felhívása dolgában nem rendelkezett az elnök. Petrogally Oszkár ezért rászölt Justhra, mire az lievesen visszautasította a beavatkozást.

A napirend megállapításánál a horvátok megint okvetetlenkedtek. Azt akarták, hogy a Ház halaszsa el tanácskozásait, míg a horvát tartománygyűlés ülésezik. Wekerle Sándor és Ugron Gábor fölháborodva utasították vissza ezt a jogtalan kérést. A Ház pedig nagy többséggel határozta el, hogy holnap is tanácskozik.

Az interpellációk előterjesztése során Tálos István a cukoradó leszállításáról interpellált. A miniszterelnök nyomban kimerítő, az egész Házról helyeselt választ adott. Lengyel Zoltán a napidíjas szolgák drágasága dolgában interpellált.

A főrendiház elfogadta azokat a javaslatokat,

melyeket a képviselőház máig elfogadott. Vita csak az alkotmánybiztosítókról szóló javaslatoknál volt. Kautz Gyula roppant ügyetlen beszédben támadta meg őket, míg Zichy Nándor mellettük szólalt föl. Wekerle Sándor rövid beszédben utasította vissza Kautz vádjait és rámutatott azokra a nemzeti előnyökre, melyeket az alkotmánybiztosítókról szóló javaslatok jelentenek. A főrendiház ezután lelkesedéssel fogadta el Andrassy javaslatát. (A belügyminiszter gyöngékedése miatt nem jelenhetett meg a főrendiházban.)

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órákor.

Elnök: Rakovszky István, később Justh Gyula.
Jegyzők: Hammersberg László és Thoroczky Miklós.

Az elnök: Megnyitja az ülést.
A jegyző bejelenti, hogy Tálos István és Lengyel Zoltán interpellációt jelentett be; az előbbi a cukoradó leszállításáról a pénzügyminiszterhez, az utóbbi az állami napidíjas hivataloszlók helyzetének javítása tárgyában a miniszterelnökhöz. Az indítványkönyvbe Lorkovics Iván horvát képviselő indítványt jegyzett be arról, hogy a közös országgyűlés tárgyalását a horvát országgyűlés ülésezésének idejére napolják el (Derültség), illetve az összes kiegészítő javaslatokat vegyék le a napirendről.
Az elnök: Az indítvány megokolását annak idején napirendre tűzi a Ház.

A sajtó és a parlament.

Kelemen Samu kért ezután a napirend előtt szót: T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) A tegnapi ülés vége felé a most elnökölő igen t. elnök ur megrovásban részesítette a hírlapírói karzatot, azzal a megokolással, hogy a hírlapírói karzatról valaki beszölt az ülésterembe. Kötelességem bejelenteni és megállapítani, hogy amennyiben itt hiba történt, a hibát voltaképpen én követtem el. (Élénk helyeslés a baloldalon.) A horvát beszédek unalma alatt én voltam az, aki beszélgetést kezdtem a hírlapírói karzattal és erre a részemre megindított beszélgetésre felelt a hírlapírói karzatról egyik vagy másik hírlapíró. Anál inkább kötelességemnek tartom ezt bejelenteni, mert helytelen és fériatlan dolognak tartanám, hogy a részemről elkövetett hiba be nem jelentése folytán más embert vonjanak felelősségre és rójjanak meg. (Élénk helyeslés a baloldalon.) Fokozott kötelességem ennek megállapítása, különösen azért, mert az igen t. elnök ur megrovásának megokolásául azt is felemlítette, hogy a hírlapírói karzat visszaél a Ház vendégszeretetével. Erre nézve meg kell jegyeznem, hogy a házszabályok 285. szakasza értelmében (Halljuk! Halljuk!) a képviselőház a hírlapok tudósítóinak számára külön helyet tartott fenn, illetőleg a házszabályok értelmében azok részére külön hely rendelendő. A 284. szakasz értelmében ugyanez a jog illeti meg a gyorsírókat és a napló szerkesztőjét, holott ettől eltérőleg a 286. szakasz értelmében a hallgatóság, amely csupán vendégszeretetet élvez a Házban, csak karzaton foglalhat helyet. (Mozgás a baloldalon. Halljuk! Halljuk! Elnök cseppet.) Amint ebből látni méltóztatnak, a házszabályok és a törvény a sajtót a parlamentárizmus egyik tényezőjévé tette és különösen helytelen eljárás volna részemről (Halljuk! Halljuk!), ha egyénileg elkövetett hibámat a parlamentárizmus egyik tényezőjére engedném áthárítani. Ennek bejelentését tartottam kötelességemnek. (Helyeslés.)

Az elnök: A hírlapírói karzaton tegnap hangosan beszéltek a egyes hírlapírók előrehajolva, beleszóltak a tanácskozásba. Nekem minden karzattal szemben örököndöm kell, hogy zavart előidéző lármá s törtéjék. (Helyeslés a baloldalon.) Ezt az eljárást fokozottab mérvben fogom alkalmazni a hírlapíró urakkal szemben, akiknek a házszabály igenis külön helyet, de nem külön jogot ad. A minap Olay Lajos képviselő a mentelmi jognak az írói karzat részéről történt megsértéséről tett panaszt s nemrég valaki a másodemeleti karzatról, a rossz példa által félrevezettetvén, beleszólt a tárgyalásba. Hírlapíró s egyszerű polgár az elnöki szék előtt egyenlő s én mindenkivel szemben szigoruan fogom teljesíteni kötelességemet. (Élénk helyeslés.)

Sándor Pál: Nem helyes!
Zboray Miklós: Talán kivételt tegyen az elnök? (Zaj a szélsőbaloldalon.)

Az egyszakaszos.

Az elnök: Következik az egyszakaszos javaslatról szóló névszerinti szavazás. Ezt megelőzően az ülést öt percere fölfüggesztem.

Dániel László: Hát a betű? (Derültség.)
Az elnök: Bocsnatot kérek. Az ülést újból megnyitom, hogy Dániel képviselő ur is meg legyen nyugtatva. Kihuzom a betűt. Zett! (Derültség és fölkiáltások balfelől: Zé!)

Szünet után megtörtént a névszerinti szavazás. Az egyszakaszos ellen szavaztak: Zboray Miklós, Babocsay Sándor, báró Bánffy Dezső, Babics-Gyalszky Lyubfa, Banyanin János, Bródy Ernő, Bauer Antal, Georgievics Tivadar, Budiszavlyevics Bude, Csépany Géza, Dániel László, Farkasházy Zsigmond, Grahovác Mirko, Ilics Gedeon, Lengyel Zoltán, Lorkovics Iván, Lukinics Ödön, Lukácsiu László, Modrusán Gusztáv, Magdics Péter, Muacsevics Vazul, Novoszel Mátyás, Pető Sándor, Piliby István, Pelics Bogdán, Pinterovics Antal, Pribicsevics Szvetozár, Roics Milán, Suciú János, Sándor Pál, Surmin György, Szappanos István, Szász József, Tuskán Gergely, Urmanczy Nándor, Vinkovics Bózsó és Vázsonyi Vilmos.

A javaslat mellett száznegyvenkilenczen szavaztak; a jelenlevő Polónyi Géza és Hock János nem vett részt a szavazásban. A miniszterek közül csak Kossuth, Günther és Jekelfalussy szavazott; a többi miniszter a főrendiház ülésén volt elfoglalva. A Ház száztizenkét szótöbbséggel, általánosságban megszavazta az egyszakaszost.

Óriási többséggel elvetette a Ház Polónyi Géza-nak az önálló bank tárgyában beadott határozati javaslatát, amely mellett csak néhány disszidens függetlenségi szavazott s ugyancsak óriási többséggel elfogadta Jankovics Marcell indítványát a bankkérdés előkészítéséről s a huszonegy tagu parlamenti bizottság kiküldéséről.

Ezután az autonóm vámtarifa tegnap letárgyalt utolsó nyolcz cikkéről szavazott a Ház. A három csoportba összevont cikkeket a megejtett három névszerinti szavazás eredményeként a Ház túlnyomó többséggel megszavazta.

A részletes tárgyalás.

Keddienél órákor, Justh Gyula elnöklésével, megkezdte a Ház az egyszakaszos törvényjavaslat részletes tárgyalását.

Lorkovics, Pinterovics, Lukinics és Surmin egymásután elmondják a czim ellen rövidre fogott kifogásaikat s önszántukból leülnek.

Mikor Surmin leült, a Bánffyval beszélgető elnök nem intézkedett azonnal új szónok felhívására.

Petrogally Oszkár (türelmetlenül közbeszólt): Már bevégezte!

Az elnök (indulatosan): Kérem, ne tessék beavatkozni. Az elnök tudja a kötelességét s én senkitől sem engedem magamat utasítgatni!

Magdics Péter szintén röviden szól a czim ellen, de eltér a tárgytól, mire az elnök ismételtelen megint, hogy csak a czimről van joga beszélni. (Helyeslés.)

Még nyolcz horvát beszélt a czim ellen, azután az elnök javasolta, hogy a Ház holnap, csütörtökön tartsa legközelebbi ülését.

A napirend.

Lukinics Ödön horvátul akar szólni a napirendhez. A függetlenségi párt zugni kezd: Nem hallgatjuk meg! Magyarul!

Horváth József (marosújvári): Napirendhez nem lehet horvátul beszélni!

Lukinics Ödön nagy zajban indítványozza, hogy az országgyűlés napolja el addig tárgyalásait, illetőleg a közös érdekű ügyeket vegye le a napirendről, amíg a horvát országgyűlés ülésezik.

— Nem tudjuk, miről beszé! — kiáltják.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Lukinics az 1868. évi törvény 30. cikkére hivatkozott, amely azt rendeli — s állítólag biztosítja a horvát képviselőket — hogy az itteni tárgyalások úgy állapittanak meg, hogy évenként három hónap hagyatik fenn nekik autonóm ügyeik tárgyalására Zágrábban. A törvény eme rendelkezését mindig szem előtt tartották és a legmesszebbmenőleg honorálták. (Ugy van! Igaz!) Akkor azonban, mikor a horvátok hónapokon át lehetlenné teszik a tárgyalások menetét s mikor tulajdonképp nem arról van szó, hogy ők érvényesítsék jogaikat, hanem mi, — nem ismer olyan isteni vagy emberi törvényt, amely ugy volna interpretálható, hogy ők itt a tárgyalást megakadályozhassák. (Zaj és ellentmondás a horvátoknál.) Ne a formát keressék a horvát képviselők, hanem az igazságot! (Ugy van! Helyes!) Az elnöki napirendet kéri elfogadni.

Ugron Gábor: Lukinics napirendi indítványa alapjában véve vakmerő törvénytelenység. (Ugy van! Igaz!) A törvény ugy rendelkezik, hogy a közös országgyűlés csak akkor tartson lehetőleg tanácskozást, midőn a tartománygyűlésen nincsenek elfoglalva a horvátok...

Felkiáltások a horvátok padjain: Országgyűlés. (Nagy zaj!)

Ugron Gábor: De nekünk záros határidőhöz kötött szerződésekkel kell végezni, míg ők itt lázadznak s a képviselői méltóságot megalázzák. Az egész világ csodálkozik a magyar képviselőház türelmént! (Ugy van! balfelől.) Annnyira nem lehet gyáva a képviselőház, hogy a horvátok miatt elnapolja üléseit. Am menjenek haza... (Zaj a horvátoknál.)

Lovászky Andor: Szakadjanak ketté! (Derültség.)

Ugron Gábor: Vigyázzanak azonban, meg ne unják a képviselőház tagjai a horvátok visszaéléseit. (Élénk helyeslés és taps.) Az elnök napirendi indítványát fogadja el.

Supló Ferencz horvát nyelven Lukinics indítványát pártolja.

Csizmazla Endre: Törvényes alapon nincs joguk a horvátoknak a közös országgyűlés elnapolását kérni. A törvény csak akkor kívánja, hogy ne tartson a közös országgyűlés üléseket, ha lehetséges. Most azonban fontos ügyek vannak napirenden.

A Ház ezután elfogadja az elnök napirendi indítványát. (A horvátok kivonulnak.)

Következtek az interpellációk.

Az interpellációk.

(Az elnöklést Návay Lajos veszi át.)

Tálos István a cukoradó leszállítása tárgyában interpellálja a pénzügyminisztert.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Igazat megvallva, még nem foglalkozott a cukoradó leszállításával. Mert a bor- és husadókkal, elsőbrendű szükségletéről lévén szó, előbb kell foglalkozni. Csak ezek után kerül majd sor a cukoradó ügyének elintézésére. Ha Ausztria leszállítja majd a cukoradót, ami nem januárban, hanem csak pár hónap múlva következik be, gondoskodni fog, hogy különösen a határszéleken adózatlanul ne jöhessen be Ausztriából a cukor. Gondoskodni fog róla, hogy az érdekelt iparágak olcsóbban juthassanak cukorhoz.

A választ a Ház és az interpelláló képviselő tudomásul veszik.

Lengyel Zoltán az állami napidíjas szolgák ügyében interpellál. Kérdi a miniszterelnököt, hajlandó-e véglegesíteni 3 éves szolgálat után őket s egy rangba helyezni az igazolványos altisztekkel s a mostani drágaságra való tekintettel, drágasági pótlékot adni nekik?

Az interpelláció kiadatik a pénzügyminiszternek. Az elnök ezután három órákor bezárja az ülést.

II.

A főrendiház ülése.

— Kezdődött délelőtt tizenegy órákor. —

Elnök: Gróf Desseffy Aurél.

Jegyző: Gróf Degenfeld Pál.

Az elnök az ülést megnyitja.

Az elnöki előterjesztések során elparentálja Szabó Miklóst, a Kuria minap elhunyt nyugalmazott elnökét, továbbá Desseffy Sándor csanádi püspököt. Indítványozza, hogy a főrendiház az elhunytak emlékét jegyzőkönyvében örökítse meg.

Igy határoznak.

Több elnöki előterjesztés után a főrendiház áttér a napirendre. Elsősorban az igazoló-bizottság tette meg jelentését a főrendek jegyzékének folytatólagos kiigazítása tárgyában. Majd az elnök indítványára kimondták a főrendek, hogy a napirend megváltoztatásával először az indemnitást tárgyalja.

Az indemnitást általánosságban, részleteiben és vita nélkül elfogadták, amint hogy vita nélkül egyhangulag elfogadták Miskolcz városának törvényhatósági joggal való felruházását is.

Következett az alkotmánybiztosítókról szóló törvényjavaslatok tárgyalása.

Az alkotmánybiztosítók.

Kautz Gyula: Csak röviden kíván a javaslatot szólni. Szerinte ez a javaslat nem foglalja magában azokat a biztosítókat, melyeket a megyék kívántak. Minden alkotmánybiztosítónak akkor lesz igazán hatálya, ha az emberek bánni is tudnak velük. Ez a javaslat, mely előttünk fekszik, a lex Szapáry-ána eltörléséről szóló amolyan ocaziószerű jelentőségű. A lex Szapáry-ána nagy elve a negyvennyolcas szellemből fakadt. E törvényvel nagyon is sommásan jár el a belügyminiszter. Abban, hogy a kormány és a megye folytonosan szembeállítatik, valóságos felfordulást lát. E javaslatok szelleme alkalmas ad a megyéknek, hogy az ediginél még nagyobb és károsabb dimenziókban politikával foglalkozzanak, valódi hivatásuktól elterelődjenek. Nem akarná az alkotmányosság egy porczikáját sem veszélyeztetni. De ahol az alkotmányosságban a korona esküjében megvan minden biztosíték, felesleges mesterségesen még tovább menni. Nem hiheti el, hogy a javaslatok nem fogják helytelen irányba terelni a megyék működését. A megyék a törvények végrehajtására szükséges nagyon magas etikai tulajdonságokkal nem rendelkeznek. Tehát ez az intézkedés magának a megyének sem fog hasznára válni. Nem támogathatja a javaslatot.

Gróf Zichy Nándor: Minden törvény, amely olyan fontos, mint ez, mely megvizsgálásra szorul. Az alkotmánybiztosítók kérdését ezek a javaslatok nagy körültekintéssel oldják meg. Magyarország alkotmánya Európában egyik a legrégebbeknek. Ezt fentartani tehát sokkal nehezebb s azért a magyar nép mindig teljes önfelelődéssel küzdött alkotmányáért. Az alkotmánybiztosítók tehát már a magyar nép szívében gyökereznek. A megyék rendszerét az idők változása alatt bizonyos rendszerváltozásnak kell alávetni. Véleménye szerint a megyék mostani ügyvitelét nem kielégítő. És ha egy miniszter azt tenné feladatává, hogy a megyéket reformálja, ez a tevékenysége szerinte már azért sem volna helyénvaló, mert sokkal fontosabb javaslatok várnak elin-

tézésre. Ha a megyei törvénykezést akarjuk reformálni, akkor el kell törölni a lex-Szapáry-ánát. Elfogadja a javaslatot. (Helyeslés.)

A miniszterelnök válasza.

Wekerle Sándor miniszterelnök: A belügyminiszter helyett, aki beteg, teszi meg észrevételeit azokra az ellenvetésekre, amelyeket Kautz Gyula a javaslatok ellen felhozott.

Osztom azt a nézetét, hogy az alkotmánybiztosítók közül a leghatályosabb, ha nem is az egyedüli, egy erős közérület kifejlődése és ezen közérületnek a politikai téren való megnyilvánulása. De amidőn alkotmánybiztosítókról szólnak, nem lehet a sértett jogok biztosítékát egyedül a közérület megnyilvánulásában keresni; inkább azt kell keresnünk és érvényesítenünk, hogy intézményes biztosítékaink legyenek, amelyek lehetővé teszik egyeseknek, köztestületeknek, autonóm orgánumoknak a jogorvoslatot anélkül, hogy a közérületet mindig meg kellene mozdítani.

Egyébként, ha Kautz a közérületben keresi a legnagyobb biztosítékot, akkor talán éppen ezen közérület kifejlődése érdekében ne méltóztassék elfelejteni azt, hogy a megyék nem tisztán adminisztrációval vagy ellenőrzéssel foglalkoznak, hanem egyúttal a politikai érület megnyilvánulásának is iskolái, ezek azok a nevelő-intézetek, amelyeket nem lehet nélkülözni, ha csak azt nem akarjuk, hogy itt-ott felmerülő egyes kívánalmak, áramlatok és terrorizmusok uralkodjanak a közvéleményen. Mit czélozunk mi ezen javaslatok által? Miben áll ezek alkotmánybiztosítói jellege? Először is egyes kérdésekre nézve precíz tisztázást kívánjuk a jogrendnek szorosabb meghatározások által, hogy a törvényesség színeztében ne lehessen tenni olyan intézkedéseket, amelyek alapjukban véve a törvényvel ellenkeznek. Másodsorú intézményesen bírói biztosítékot akarunk ennek nyújtani, éppen azt akarjuk lehetővé tenni, hogy ne nagy lármával, zajjal, a közérületnek egész megmozdításával, hanem hogyha bajok vannak sporadice, vagy ha bajok vannak akár általánosságban is, a törvénytelen intézkedések ellenében intézményesen kereshessen a bíróságnál oltalmat úgy az egyes, mint az autonóm testület.

Ami azokat a kardinális jogokat illeti, amelyeket úgy méltóztatott felemlíteni, hogy speciálisak a mi törvénykönyvünkben, jelesül a meg nem szavazott adók behajtásának és a meg nem szavazott ujonczok állításának megtagadását, még nem volt magyar politikus, aki ezeket a jogokat érinteni akarta volna; sőt az egész állami adminisztráció úgy vezettetett be, hogy az az autonóm jogok egyidejű szélesítésével, az autonóm érület felkeltésével és a közéletbe való bevezetéssel járjon karöltve.

Aki figyelemmel kíséri úgy a városi, mint különösen a megyei törvényhatóságok közgyűléseit, azt fogja látni, hogy még a választások az egyedüli eszköz, amely a közérdeklődést fel tudja kelteni és oda tudja az arra hivatottakat gyűjteni a közgyűlésbe. Ha a választásoknak vége van, akkor azt merem mondani, megszűnik az autonómia iránti érdeklődés is. A legfontosabb ügyek is egyes kevesek hozzájárulásával, azt merem mondani, az arra hivatott nagyközönség tudta nélkül nyerne megoldást. (Igaz! Ugy van!) Ha mi fel akarjuk kelteni a közérületet és azt akarjuk, hogy az a politikai életnek nevelőiskolája legyen — és valóban úgy akarjuk megvalósítani a megyei adminisztráció államosságát, hogy azután az autonóm érület kifejlődése képezze annak másfelől ellenértékét, akkor először ezt az érületet kell felkeltelnünk, hatályosan kell gondoskodnunk arról, hogy az az érület úgy politikai kérdések tekintetében, mint az autonóm kérdések tekintetében és az adminisztráció ellenőrzésének kérdése tekintetében valóban ne csak kifejlődjék, ne csak felkeltessék, hanem úgy megerősítsék, hogy annak maradandó működésére biztosan számíthatunk lehessen.

De Kautz még a politikának ott való megnyilvánulásában is bizonyos veszélyességet lát. Hát engedelmek kérek, én azt hiszem, hogy ha a közérület és a közvélemény foglalkozik politikai kérdésekkel, helyesebb, ha előre megállapított mederben, rendszeresen foglalkozik ezekkel, mint ha kiszámíthatatlan esélyeknek teszzük ki a politikai érületek megnyilvánulását és kifejlődését.

Ezen felhozott indokokon kívül még egy szociális szempont is igazolja azt, hogy ezt a megyei adminisztrációt ne államosítsuk, hanem tartsuk fenn mai állapotában. Akkor, midőn egy nagy szociális átalakulásnak küszöbén állunk, akkor talán nem lenne helyes mindazokat a biztosítókat rögtön elejteni, amelyeket a megyei élet nyújt, főleg azért, mert a politikai érület ott megnyilvánulhat, mert ez a megnyilvánulás rendes folyamatában tudja közéletünk nagy kérdéseit megoldani, vagy legalább a megoldást elősegíteni.

Kautz megemlékezett az adminisztráció rendezésének kérdéséről is. Legyen meggyőződve ő nagyméltósága, hogy a közélet emberei közül talán alig van, aki inkább lenne áthatva az adminisztráció rendezésének szükségétől, mint a mostani belügyminiszter. Egész teljében akarná érvényesíteni az adminisztráció tisztaságát, pártatlanságát és korszerűségét. E kérdés azonban ezzel a javaslattal nincs össz-

szefüggésben. Mi e kérdéssel korántsem tekintjük az adminisztráció kérdésének rendezését befejezettnek, csak első és kiindulási pont ez, amennyiben biztos és határozott alapot teremt a jövőre nézve, hogy e kérdés rendezése mily alapon vitessék keresztül. Kérem, hogy az előterjesztett javaslatot elfogadni méltóztassanak. (Élénk helyeslés.)

A főrendiház az alkotmánybiztosítókról szóló javaslatokat általánosságban és részleteiben is változatlanul elfogadja.

A többi tárgy.

Változatlanul fogadja el az állami és törvényhatósági alkalmazottak nyugdíjviszonyosságának szabályozásáról; a közigazgatási bíróság hatáskörének kiterjesztéséről és a hatásköri bíróságról szóló törvényjavaslatokat.

A jegyzőkönyv hitelesítése után elnök az ülést háromnegyed egy órákor bezárja.

KÜLFÖLD.

Stössel hazaáruulási pöre.

Budapest, december 11.

A szentpétervári tiszti kaszinóban ma folytatották Port-Artur védelmezőinek: Stössel, Fogt, Reiss és Smirnov tábornokoknak hazaáruulási pörét. Eleinte úgy tervezték, hogy a bünpört zárt ajtók mögött tárgyalják, de később elhatározta a haditörvényszék, hogy a közönséget bebocsátja és csak szükség esetén zárja ki a nyilvánosságot. Éppenséggel nem nagy az érdeklődés a végtárgyalás iránt, a közönség nem törte magát, hogy bejuthasson. A hallgatóság főleg magasrangú, érdemrendektől csillogó tisztekből telt ki. Hölgyek kevés számmal jelentek meg s ott volt a tegnapi tárgyaláson Stössel tábornok felesége is.

A tegnapi tárgyalásról a következő újabb részleteket kaptuk:

Stössel tábornok, Port-Artur egykori parancsnoka polgári ruhában ült a vádlottak padján, nyugodt volt s úgy viselkedik, mint aki biztosra veszi fölmentését. Mellét két György-kereszt díszítette. A többi vádlott nagy katonai díszben állott a haditörvényszék előtt. A megidézett 123 tanu majdnem kivétel nélkül megjelent, legnagyobb részt admirálisok. Köztük vannak Kuropatkin tábornok, Wirren, Grigorovics, Jessen, Latzinszky és Steschonovics tengernagyok. Tanuképpen van beidézve Podgurski tengerészhadnagy, kinek neve ismert lett a 203 méteres domb körüli harcokban. Továbbá Nosin haditudósító, ki a leghevesebb támadásokat intézte Stössel ellen.

A vádlottak legtöbbje a Szent György-rendet viseli mellén. Egyik sem látszik levertnek. Stössel botra támaszkodva jár ugyan és szünetközben betegségéről panaszodik, de azért arca nem mutat semmi levertséget. Meglehetősen élénken beszél több tiszttel, kik hozzá lépve, barátságosan kezét szorítottak vele. Különben is föltűnő, hogy a vádlottakat nem kerülik el a bajtársak. Reiss tábornok, Stössel vezérkari főnöke arra figyelmezteti a körülállókat, hogy Smirnov tábornokkal senki sem beszél. Reiss tábornok azonban tévedett, mert Smirnovval is több tábornok beszélt, különösen Kuropatkin társalgott vele hosszasan.

Nagy csend támadt a teremben, mikor a vádiratot kezdték felolvasni. A vádirat felsorolja Stössel tábornok bünlajstromát s azon kezdű a sort, hogy noha parancsot kapott, mégsem adta át a port-arthuri védősereg és helyőrség parancsnokságát Smirnov tábornoknak s a rendelet ellenére nem kérte elbocsátását a hadsereg kötelékéből. Egy további vád az, hogy Stössel beárta magát a várparancsnok dolgaiba, hatáskörébe s ezáltal annak tekintélyét aláasta és a vár védelmezését megnehezítette! Győzelmeket jelentett a czárnak, amelyekben nem volt része, sőt amelyek egyáltalán nem is következtek be, hamis táviratokkal félrevezette a czárt, hogy a kapitulációt szépitgesse. Fock tábornokot ajánlotta a czárnak a harmadosztályú Szent György-renddel való kiüntetésre, noha a csungtaui ütközetet elvesztette.

Nagy mozgás támadt a közönség soraiban, mikor a vádiratnak azt a részét olvasták föl, amely az áruulásra vonatkozik és hangsúlyozza, hogy Stössel a haditanács határozott rendelete ellenére kezdett alkudozni Nogi tábornokkal és aláírt egy, olyan kapi-

tulációt, amely Oroszországra nézve nemcsak kedvezőtlen, hanem megalázó is volt.

Fock, Reiss és Smirnov tábornokokra nézve a vádirat felhozta, hogy ők is hamis táviratokkal vezették félre a cárt s állásukra méltatlanoknak mutatkoztak.

A tárgyalás megnyitása után Dukmasov tábornok, a haditörvényszék elnöke, így aposztrofálta a vádlottakat:

Fájdalom, egy olyan pörrel kell foglalkoznunk, amelyben a vádlottak magas katonai méltóságot töltöttek be, Port-Arthurt törvény ellenére megadták az ellenségnek s ártottak vele az ottani helyőrségnek, Oroszországot pedig szégyenletes kapitulációval megalázták.

A tárgyalás előreláthatólag nyolcz napig fog tartani.

Osztrák képviselőház ülése. A Reichsrath mai ülésén szólalt fel először Georgi tábornok, az új osztrák honvédelmi miniszter. Georgi a katonai brutalitások tárgyában tett több interpellációra válaszolt. A miniszter beszédét több ízben élénken helyeselték, különösen amikor Winarsky interpellációja kapcsán Herschkovics közlegény kinzásáról a következőket mondta:

A hadvezetőség mindent el akar követni, hogy elejét vegyék a katonák bántalmazásának. A hadügyi és honvédelmi kormányok október végén szigorú rendeletet bocsátottak ki e visszaélések megfékezésére céljából. Erősen bízom benne, hogy a rendeletnek meglesz a kívánt eredménye. En is s a közös hadügyminiszter sem kevésbé át vagyunk hatva attól a tudattól, hogy a katonák bántalmazását üldözni kell, ezt feladataink egyik legfontosabbikának tartjuk, mert ki kell küszöbölni a vadság szellemét, akárhol és akárkimor jelentkezik is. (Élénk helyeslés.) Csak akkor lehet a katonáktól szigorú és odaadó kötelesség teljesítést kívánni.

A miniszter válasza után Jolytatták a kiegyezés általános vitáját. Kuranda és Iro után a cseh szocialdemokrata Sokup szólalt fel. Élesen kelt ki a magyar sovinizmus megnyilatkozásai és a magyar állameszme ellen, amelyet negál.

Schraffel kijelenti, hogy a keresztény-szocialisták sohasem vették fel programjukba a Magyarországtól való különválást, sőt erősebb kapcsolatra és nagy Ausztria teremtésére törekcsenek. Megszavazza a kiegyezést abban a meggyőződésben, hogy két rossz közül a kisebbet választja. Behatóan tárgyalja a kiegyezést és kijelenti, hogy az előnyösebb a 67 óta kötött összes kiegyezéseknél. A tárgyalás erre véget ért. — A képviselőház e hó 19-én tartja utolsó ülését, azután elnapolja magát márcziusig. A szünet alatt a delegációk és a tartománygyűlések fognak ülésezni.

Osztrák költségvetési bizottság ülése. A költségvetési bizottság mai ülésén megvitatta a cukoradó leszállításáról szóló javaslatot. A bizottság elvetette az indítványokat Sylvesteré kivételével, amelyet a pénzügyminiszter elfogadott és amely azt ajánlja, hogy 1908. szeptember 1-étől fogva a kormány nyolcz koronával szállítsa le a cukoradót. A javaslatnak a büntető rendelkezéseket tartalmazó 2. szakaszát egy szavazat ellenében elfogadta a bizottság. Kramarz a vita során a szakasz ellen szólalt fel, de mégis megszavazta, hogy a határozat egyhangú lehessen. A bizottság aztán határozati javaslatot fogadott el, amely utasítja a kormányt, hogy nyújtson be törvényjavaslatot a kartellekről.

Az urakházának tagjai körében beszéltek, hogy a képviselőház költségvetési bizottsága által megszavazott második §-t a cukoradó-javaslatban az urakháza nem fogja elfogadni, hanem kiküszöbölni azt. Abban a tekintetben is mozgalom indult meg, hogy az urakháza a törvényjavaslatot a kormány által tervezett eredeti szövegében, vagyis hat koronás leszállítással szavazza meg. A mai szavazást a költségvetési bizottságban a keresztény-szocialisták befolyásolták, mert ha tegnap este került volna sor a szavazásra, nyilván elfogadták volna Kramarz indítványát és a második szakaszt törölték volna.

A lengyel javaslat ellen. Varsóban több újságot, amelyek izgató cikkeket közöltek a lengyel kisa-játító javaslat ellen, a rendőrség lefoglalt. A rendőrség azonkívül a lengyel javaslat ellen tervezett valamennyi népgyűlést megtiltotta és megtiltotta oly felhívások közlését, amelyekben a lakosságot felhívják a Poroszországból származó áruk bojkottálására.

A svéd trónváltás. Oszkár király holttestét holnap fogják a királyi palotából a vártemplomba átvinni, ahol diszravatalon helyezik el. Zsófia királynét, az elhunyt király özvegyét a király betegsége alatt kiállott izgalmak annyira kimerítették, hogy az utóbbi napokban csak rövid időre hagyhatta el az ágyat.

A portugál helyzet. Ma számos poiltikai gyűlést tartottak Lisszabonban, amelyekben hevesen támadták a király személyét. A pártvezérek kijelentették, hogy a szabadság megvédelmezésére a legszükségűbb eszközöktől sem fognak visszariadni. Vilhena kijelentette, hogy a városi törvényhatósági tanácsosoknak nem kellene hivatalukat átadniok a kormánydekrétummal kinevezett adminisztratív bizottságok kezébe.

Marokkó. Tangeri jelentések szerint a benszü-lött lakosság körében Franciaország ellen irányuló erős mozgalom vehető észre. A mozgalom annál veszedelmesebb, mert a törzsek között az egyetértés még soha sem volt olyan teljes, mint mostanában.

Zajos ülés a szerb szkupstinában. A szkupstina ma folytatta a Novakovics-testvéreknek a belgrádi rendőrségi börtönben történt megölésére vonatkozó vitát. Stojan Ribarac kifejtte, hogy a büntető-törvény értelmében a Novakovics-testvéreket csupán fullépés terheli, amelyet legfeljebb 15 napi magánzárkával lehetett volna büntetni. Ehelyett életüket veszítették. Valótlan, hogy a csendőrök önvédelemből használták fegyvereiket. Éppen ellenkezőleg áll a dolog. A rendőrség egyetlen helyes eljárása lett volna, ha az utcát elzárja és a Novakovics-testvéreket esetleg kiéheztetéssel kényszeríti megadásra. Petrovics belügyminiszter: Meddig kellett volna várniok? Ribarac képviselő: A törvény szerint 30 napig! A miniszterelnök kijelenti, hogy elrendelte, hogy a Novakovics-testvéreket legyőzzék, de hagyják életben. Sztójkovics naczionalista képviselő: Levágtott állapotban! (Derülttség.) Ribarac képviselő: A miniszter nyiltan kijelentette volna, mindkét Novakovics ellensége volt a jelenlegi regimennek, ezért leölette őket. Novakovics Milán már meg volt sebesítve, mert térde össze volt roncsova. Ennek daczára a rendőrök agyonlőtték. (Felkiáltások balról: Szégyen!) Novakovics Milántól már régebben megvonták a törvényes oltalmat, miközben a Za Otacbinu lapot kiadta, törvénytelen üldözték és végül Bjokic könyvnyomdász feljelentésére állítólagos lopás miatt letartóztatták.

Olvasóinkhoz!

Január elsejével negyvenharmadik évfolyamába lép az Egyetértés, a legrégibb, legelterjedtebb s tartalomra a legnagyobb függetlenségi napilap. Az a hosszú ut, melyet a függetlenségi és 48-as eszmék törhetlen kiküzdésében megtett, olvasóink egyre bővülő lelkes tábora s azok az eredmények, melyeket az ország függetlenítésében elért, mind igazolják, hogy ez alatt a hosszú idő alatt nemcsak Magyarország önállóságának leghevesebb előharczosa, hanem ennek a harcznak legerősebb tényezője is volt.

Az Egyetértés mulija egyuttal a jelene és a jövője is.

S ahogy a múltban, ugy a jövőben is pillanattig sem szününk meg szakadatlanul munkálkodni önálló államiságunk kiépítésén, pillanattig sem pihenünk a nagy 48-as eszmék kivívásában.

Emellett az Egyetértés ugy hazai, mint külföldi legelső hírszolgálati összeköttetései folytán a legbővebben s a legnagyobb változatossággal adja a napi eseményeket s ugy társadalmi, mint szépirodalmi és közgazdasági téren mindenkor csak a legkiválóbbat nyújtja.

Az Egyetértés ezenkívül a magyar család számára a Magyar Szalon rendkívül változatosan és irodalmi nívón szerkesztett havi folyóiratot küldi meg teljesen díjtalanul.

Az Egyetértés a magyar olvasóközönség legkedveltebb lapja, s ezt a szeretetet a jövő-

ben csak fokozottabb munkássággal fogja gyarapítani

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . .	2 kor. 40 fill.
Negyedévre . . .	7 kor. — fill.
Félévre . . .	14 kor. — fill.
Egész évre . . .	28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Minden poéta bolond?



A rendőrség ma letartóztatott egy poétát, mert verseiben mélyen megsértette a királyok becsületét. A letartóztatás után az volt az első dolga a rendőrségnek, hogy megvizsgáltatta a költő elméleti állapotát.

A rendőrségnek ebben a gesztusában nem csupán az adminisztráció szörszálhasogatását kell látni. Az általános vélekedés valamilyen impulziójának engedelmesskedett a hatóság, mikor hajlandó volt föltételezni egy verscsináló emberre, hogy a fejében nincs minden rendben. Ne hipokritáskodjunk és valljuk meg őszintén, nem rakódott-e le a poétára a komikumnak egy finom rétege? Ne gondoljunk most a tizenhat esztendő leányokra, kik a legistentelenebb klapanziából az érzelmek zugó tengerét hallják kiéle harsogni; az ötödik gimnázistára sem, ki hexaméterekben szidja össze a fukar gesztenyefőfát. Hanem gondoljunk a termelő, dolgozó, egészséges idegzetű milliókra, kik az összecsendülő rimeken csak mosolyogni tudnak, de a világról el nem olvasnák; gondoljunk arra a szellemi elitre, melyet nem egy döngicsélő versike, de hataimas eszméket feszegető regények sem elégitenek ki, s akik meg sem állanak az exakt tudományokig; s gondoljunk végre arra a sokadalomra, melynek a poézis után való forró vágyakozását a

„Kés, villa, olló,
Nem gyermekkézbe való.”

teljesen kielégíti. Mit keres ebben a milieu-ben a poéta? Mit érdeklődünk mi az iránt, hogy az ő babájának a haja olyan, mint a buzakalász? vagy hogy ő ugy szereti a hazát, mint a galamb a köleskását? . . .

Még csak az a bizonyos „l'art pour l'art”-féle együgyűség sem állhat meg, mert sokaknál a legfinomabban czizellált strofa élvezetése is igen alul van a szellemi élvezetek között. Hogy versben frappánsabban lehet elraktározni nagy gondolatokat? A legékesebben szóló vers is hitvány dadogás ahhoz képest, amit prózában lapidárisan kifejezni lehet.

Mit akarnak hát a lantosok? A jövő számára éneklük meg tetteinket? Ugyan! Van nekünk fonográfunk és ezer kémiai és fizikai eszközünk, amelynek segítségével sokkal értelmesebben tudunk üzeni, mint a jambusokkal. Mulattatni? Ha verses drámákat játszanak, konganak a színházak az ürességtől.

De ennél az utszéli filozofálgatásnál szebben beszél az a faktum, hogy verses könyvet ma nem vesz senki, nem kell senkinek, fölöslegesnek tartja a poétát. Száz esztendővel ezelőtt királyok paroláztak hízegő rimpengetőkkel; ma a rendőrség lázadó elméjüket vizsgáltatja meg.

De hát igazán minden poéta bolond, vagy csak az, aki a közönségre hallgat?

UJDONSÁGOK.

Kevesebb lesz a tiszti kauzió!

Kevesebb lesz a tiszti kauzió! Ez a jó hír jön Bécsből, hogy megdobogtassa számos nehéz epekedésre kárhoztatott párocskák szívét. A király akarata ez, a király akarata pedig a legfőbb törvény az egyenruhás társadalomban.

Helyes ez a bátortalan lépés! A józanság s a legegység emberi jogok szempontjából csak helyeselni lehet minden olyas kezdeményezést, ami körülnyírbálja a szivekre kemény érzékenyszerszubonyt rakó kauziót. De miért esett meg bátortalanul ez a lépés, miért csak ennyi, miért csak félrendszer szabály történt? Miért nem törlik el végérvényesen és örökre a kauziót?

A katonák meg tudják ezt magyarázni, de a magyarázat egyik fele nagyképi és hazug, a másik fele pedig kicsinyes és czopfos, mint majd minden dolog, ami az egyenruhás társadalommal vonatkozásban áll.

Mondja ennek a magyarázatnak az egyik fele: A katona nem közönséges beamter, a katona hivatása az, hogy az életét állandóan kockára tegye. A katona nem adótárnok vagy sőtiszt, akinek csendes írószobában fut le egész életpályája. A katona harcász hős, akit bármelyik pillanatban magához szólíthat a vérre szomjas hadimező. A katonának azért gondoskodnia kell arról, hogy ha családot alapít, gyászos alkalomadtán ezt a családot rendezett anyagi viszonyok között hagyja hátra.

Ebben az indokolásban hemzseg a hazugság és a nagyképiesség. Először is, hogy ha a katona urat szólítja a hadimező, az adótárnok és a sőtiszt sem marad az íróasztal mellett, hanem egy sereg békés és családós civillel egyetemben maga is katonának öltözik és meggy önvérével táplálja a hadimezőt. Háboruban tehát tiszt ur és adótárnok közt nincsen különbség, ez is, az is ott hagyhatja fogát és egyforma annak az eshetősége, hogy egyik vagy másik özvegygé tegye a maga feleségét. És hogy ha a hadimezőn csakugyan özvegygé avatódta egynemely vérukkal adózó tiszt és polgárok asszonyai, álljon elő az állam, akinek nevében az eset megesett s kárpótolja az özvegyet, de egyformán és hasonló arányban a tiszt urnét és az adótárnokét.

Mondja a katonai magyarázat második fele, a czopfos és kicsinyes: A katona nem élhet szegényes nélkülözött életet, mert a katonának ragyogni kell és tekintélyt domborítani. A tiszti fizetés — főleg a házassalandó ifjak fokozatán — csekély, egy embernek alig elég, többtagu család számára ezért kell a kimtatott s hatóságilag leköltött vagyoni alap!

Lehetne erre felelni, hogy akkor hát adjon az állam családós tisztaknak nagyobb fizetést, de azon a czímen, hogy a tekintélyt domborítani kell, ne csináljon kényszerű czelibátust. Amde a felelet még ennél is könnyebb! Hordja el az ördög a tekintélyt s bizzák a tiszt urakra egyenként és egyenként azt, ami a kevés keresetű civilleknek is legegységibb magánügye, hogy szabadon dönthesse el azt, hogy mit vállal inkább: az egyedülvaló nőtleneséget-e? vagy a gondterhebb családi életet?

Az egyenruhás emberek szívéből egészen le kell venni az érzékesszépénből fizetett hatósági kényszerzubbonyt!

Ben.

Napirend. Napjár. Csütörtök, december 12. — Római katólikus: Zenedő. — Protestáns: Szabolcs. — Görög-orosz: november 29. Param és t. — Zsidó: Teb 7. — A nap két reggel 7 óra 39 perczkor, nyugszik délután 4 óra 8 perczkor. A hold dél után 12 óra 51 perczkor, nyugszik éjjel 12 órakor. — A hold első negyede éjjel 3 óra 16 perczkor. — A miniszterelnök fogad a pénzügyminiszteriumban délután 4 órakor. — Az igazságügyminiszter fogad délután 1 órakor. — A honvédelmi miniszter fogad délután 10 órakor. — A pénzügyi államtitkár fogad 12-2 óráig. — A képviselőház ülése délelőtt

10 órakor. — A Matematikai és Fizikai Társulat ülése Eszterházy-utca 3. sz. a délután 5 órakor. — Szabad Egyetem. Radics Jenő esti fél 7 órakor előad. „A lakóház múltjából” czímen az Iparművészeti Múzeumban. — A Szent István Társulat osztályülése délután 5 órakor. — A Magyar Amatőrök Országos Szövetségének estélye 7 órakor saját helyiségében. — A fővárosi függetlenségi pártiszervezetek vacsorája esti 8 órakor Pálvay-utca 3. szám alatt. — Weszelsky Gyula előadása a radioaktivitásról az egyetem II. vegytani intézetében esti 6 órakor. — Cerni Anna dalestélye a Royalban. — A Joghallgatók Tudományos Egyesületének ülése esti 6 órakor a tudományegyetemen. — A Kézművészeti Társulat téli tárlata nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. Sétahangverseny 7-11-ig. — A Nemzeti Szalon karácsonyi vására nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — Uiváry Ignác gyűjteményes kiállítása a Könyves Kálmán-műintézetben (Nagymező-utca 37-39.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uránia Kórház-terti szalonja nyitva 9-8-ig. Belépődíj 20 fillér. — Az Amatőr Műgyűjtők kiállítása és a karácsonyi bazar nyitva 9-8-ig az Iparművészeti Múzeumban. Belépődíj nincs. — A Nemzeti Múzeum állatára nyitva 9-2-ig. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Történelmi Képesarnok zárva. — A Földtani Intézet Múzeuma nyitva 10-1-ig. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Szechenyi Múzeum nyitva 10-12-ig. — Az Aquincumi Múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva 9-1-ig. — Az országos levéltár oklevélkiállítása nyitva 9-2-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Akadémia Könyvtára nyitva 3-7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár nyitva 9-12-ig és 3-8-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig. — A Pedagógiai Könyvtár és Tanszerkiállítás nyitva 9-12-ig és 3-6-ig.

— **Uj titkos tanácsos.** Félhivatalosan jelentik, hogy a király Kazy Jánost, Barsvármegye nyugalmazott főispánját, valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki.

— **Gróf Lónyay Budapest.** Gróf Lónyay Elemér, Stefánia királyi hercegnő férje, Budapestben tartózkodik s ma délelőtt a képviselőházat is fölkereste. A képviselők érdeklődéssel vették körül a ritka vendéget.

— **Kinevezés.** A király a pénzügyminiszteriumban Stuckheil Gusztáv miniszteri tanácsosi czímmel és jelleggel, valamint Bakonyi Géza miniszteri tanácsosi czímmel felruházott miniszteri osztálytanácsosokat miniszteri tanácsosokká, dr. Wallon Dezső miniszteri osztálytanácsosi czímmel felruházott miniszteri titkárt, valamint dr. Grün János és dr. Vég Mihály miniszteri titkárokat miniszteri osztálytanácsosokká nevezte ki.

— **Tóth János államtitkár audienziái.** Tóth János vallás- és közoktatásügyi államtitkár, minden héten pénteken délután tart általános kihallgatást a budapesti közönség számára, míg a vidékieket kedden csütörtökön déli tizenkét órától kettőig fogadja.

— **A bolygó király.** Lipót belga király ezuttal csak tizenkét óráig tartózkodott Brüsszelben és visszatért Párisba, ahol vasárnapig fog maradni, aztán megint Brüsszelbe utazik egy napra. Ez a hetek óta tartó folytonos utazgatás a felelet a király részéről a kormánynak arra a komoly intésre, hogy térjen vissza a fővárosba. Közben a király lábujja elmergesedett a sok ide-oda utazástól. Lipót király önével, mint semmint volt azelőtt és nem tűr semmiféle tanácsot. Ilyen körülmények között a kormány nem vethette föl a király előtt a lemondás kérdését, ami némi tekintetben kínos is lett volna, mert a miniszterek tudják, hogy a trónról való lemondás után a király nőül venné Vaughan bárónét és törvényesítene gyermekét. Lipót király viselkedése sok tekintetben emlékeztet Lajos bajor királyra a gondnokság elrendelése előtt. A bajor király valóságos építési mániában szenvedett, ami Lipót királyról is köztudomású, ő sem állott szóba minisztereivel, holott megelőzőleg rendkívül nyájas volt tanácsadói iránt. A trónról való lemondás kérdése és a gondnokság alá helyezés ügye még nem egészen, de nem fog sokáig késni.

— **Coppée betegsége.** Coppée ma aránylag jobban érzi magát, de rákbaja annyira elmergesedett, hogy életbenmaradásáról szó sem lehet.

— **A Harden-ügy.** A Moltke-Harden pörben az ügyészség ma beidézte tanunak Eulenburg herceget. A trónörökös ma meglátogatta a birodalmi kancellárt és másfél óra hosszat időzött nála. A hosszú látogatás nagy feltűnést kelt és mindenféle találgatásokra ad okot.

— **Beteg képviselő.** Uray Imre országos képviselő, aki tudvalevőleg tavasz óta súlyos beteg, december 7-én orvosi műtétnek vetette alá magát. A műtét kitünően sikerült, úgy, hogy a nagybeteg képviselő felgyógyulása most már hamarosan várható és előreláthatólag a képviselőház januári ülésén részt is fog venni.

— **Vilmos császár bokrétiája.** Vilmos császár bokrétiát küldött miss Florence Nythingale-nak, a betegápolás hirneves és lelkes szervezőjének. A császár levelet is írt a bokrétiához, nagy elismeréssel emlékezett meg a kisasszony érdemes fáradozásairól és jókívánságait fejezte ki neki.

— **A Nobel-díjak nyertesel.** Röviden hírt adtunk arról, hogy Krisztiániában tegnap osztották ki az ezidei Nobel-díjakat. A tegnapi tudósítás a díjnyertesek teljes névsorát nem közölte. Ma erre vonatkozólag ezeket táviratozzák Krisztiániából. Díjat kaptak: a fizika előmozdításáért Michelson (Chicago), kémiaért Buchner (Berlin), orvostudományért Lavenan (Páris), irodalmi díjat Kipling (London). A békedíjat nem William Stead kapta meg, hanem megosztották azt az olasz Anesto Moneto s a francia Louis Renault közt. A kitüntetett férfiakat az alábbiakban ismertetjük:

Michelsen egy kis poseni városban született 1852-ben. Fialat korában megiárta Amerikát, ahol tengerész-altiszt lett, később meg az armapolisi Naval-Academy instruktora, 30 éves korában Ohióban a fizika tanárává nevezték ki az egyetemre. Innen Chicagóba került egyetemi tanárnak. Az utolsó esztendőben a hosszmeték pontosabb megállapításával foglalkozott, elismert sikerrel. A tudományos körök ismerik a fény gyorsaságáról tett számításait és az égitestek nagyságának hozzávetőleges kiszámítását.

A kémiai tudományok terén nyertesnek elismert Buchner Eduárd, negyvennyolc éves, 1898. óta tanár Berlinben, a mezőgazdasági főiskolán. Korszakalkotó az a kutatása, amelynek eredményeként Pasteur elméletével szemben bebizonyította, hogy nemcsak az élő gombák okoznak erjedést, hanem az elpusztult gombák is. — Laweran Alfonz Párisban született 1845-ben, a strassburgi egyetemen végezte tanulmányait. 1884-ben kinevezték az Ecole du Val de Grace tanárává, most a Pasteur-intézet élén áll és ebben az állásában rendkívül érdemeket szerzett tudományos kutatásaival. — A nyertesek között legismertebb Rudyard Kipling, a Dsungel-könyvek világszerte ünnepeztet írója. Ez az angol-indiai költő kedvence az internácziális olvasóközönségnek. Renault, aki a békedíjat kapta, a népiokok és a diplomáciai történet tanára az Ecole libre des Sciens-ben (az államtudományok szabad iskolája) Párisban. Tudományos munkásságát megjutalmazta francia akadémia is, amely halhatatlansági közé választotta. A békedíj második nyertesé Moneta Ernesto, ismert olasz publicista, aki szántalan publikációiban küzdött a béke-gondolat érdekében.

— **Komarovszki gróf gyilkosai.** Most már valószínű, hogy még ujév előtt megtartják a végtárgyalást Komarovszki gróf gyilkosainak büntügyében. A végtárgyalást az hátráltatja, hogy a védők illetékességi kifogást emeltek. Így Priljukow védője, Caesare Luzzatti a római országos főbíróvárnakhoz fordult és semmiségi panaszt adott be kliense érdekében. Arra alapítja semmiségi kifogását, hogy Priljukowot jogtalanul állítják olasz bíróság elé, mert ha vétkezett is, nem olasz földön, hanem Ausztriában vétett a törvény ellen, tehát ebben az esetben sérelem esett az Ausztria és Olaszország között a büntettesek kiszolgáltatásáról kölcsönösen kötött szerződés első cikkén. A semmiségi panaszban Luzzatti amellett érvel, hogy Priljukow felett csak osztrák törvényszék ítélkezhetik. — Velenczéből jelentik, hogy Tarnowska Mária czellájában 40.000 lira értékű ékszert és igen sok fajtalan fotografiát találtak elrejtve.

— **A honvéd-menedékház ujjaalakítása.** Az 1848/9-iki agg honvédek menedékháza az utóbbi pár hónap alatt nevezetes átalakuláson ment keresztül. Bolgár Ferenc honvédelmi miniszteri államtitkár, aki június havában személyesen vizsgálta meg a menedékházat, nyomban el látogatás után erélyesen hozzáfogott a menedékház teljes reformálásához, amire nagy szükség volt. A reformok végrehajtásában az államtitkárnak Kolényi Károly honvédhadbiztos és Maróthy Kálmán katonai építész-mérnök volt segítségére. Mindenekelőtt alapos restaurálás alá vették a régi épületet, melynek helyiségeit czelszerűen osztották be, s új butorzzattal és berendezéssel látták el. Teljesen ujjaszerverték az minisztrációt is, amely Krudy Gyula parancsnok és Dobó Béla kirendelt miniszteri számellenőr kezében van, továbbá az orvosi felügyeletet és az élelmezést. Az intézet hivatalos orvosa dr. Lukáts Gyula honvéd-ezredorvos, akinek 18 ápoló áll rendelkezésére. A menedékháznak ez idő szerint 150 bentlakó tagja van. Ezek közül 7 tiszt, 20 őrmester, 45 tizedes és a többi köztiszt.

— **Visszavándorlók Fiumében.** A Cunard-társaság egyik leghatalmasabb gőzöse, a 20 ezer tonnás Caronia ma reggel 840 visszavándorlóval Fiuméba érkezett. A visszavándorlók közül 400 magyar volt, a többi horvát és dalmát. A hajót Bajza Aladár kivándorlási főfelügyelő és Minach révkapitány fogadták, akik egészségügyi szempontból a hajón minden rendben találván, megadták az engedélyt a kikötésre. Tíz óraker érkezett meg a hajóra gróf Nákö Sándor kormányzó, akit Bajza főfelügyelő és a Caronia kapitánya fogadtak. A kormányzó közel két óra hosszat időzött a hajón. Számos visszavándorlót megszólított, tüzetesen kikérdezte őket és élénken érdeklődött egyes-bajos dolgaik iránt.

— **A tisztai kauzió.** A Zeit estilapjának közlése szerint már legközelebb érvénybe fog lépni a hadsereg új házassági szabályzata, amelyet a király jóváhagyott. Az új szabályzat értelmében a megházasodó tisztoknak a mellékjövédelmet biztosító tőkét 4%-al kamatozó értékpapirokban kell letétbe helyezniük. Ez a tőke 11-ik rangosztályú katonatiszteknek, katonarvosoknak, hadbíráknál 60.000 korona, a tizedik rangosztályban 50.000, a kilencedik rangosztályban 40.000 és a nyolcadik rangosztályban 30.000 korona. A hetedik rangosztályba való előlépésnél az új szabályzat fenntartja a kauziómentességet, ellenben a kauzió kötelezettsége fennáll az asszony elhalálása esetén, ha a házasságból kiskorú gyermekek maradnak hátra. A biztosítandó mellékjövédlem a jövőre hadnagyoknál 2400, főhadnagyoknál 2000, századosi rangban 1600, az őrnagy rangosztályban évi 1200 korona.

— **Lujza hercegnőt végrehajítják.** Mióta a „La Dernière Henne” című újság gyűjtést indított Henriette királyné ékszereinek megmentésére, mely akezió azonban csufos fiaszkóval végződött, nem lehetett tovább halasztani az árverést Lujza hercegnő ellen. A hercegnő ékszereit a közel napokban elfogják árverezni Brüsszelben, garderoibiát pedig, mely a bécsi Dorotheumban van kiállítva, 48 ezer korona kikiáltási áron fogják eladni.

— **Zavargás egy kutya miatt.** Londonban a Trafalgar-squareon tegnap megint ismétlődtek a zavargások a szobor miatt, melyet a nemzetközi viviszekciósellenes egyesület állított egy kutyanak. A szobor felirása ez:

Annak a terrier-nek emlékére, amelyet az idén februárban az egyetemen megöltek, miután két hónapig kint voltak az egyik viviszektor kezéből a másiknak kezébe került, míg a halál megváltotta szenvedéseitől.

A diákok ezt a felírást az egyetemre nézve sértőnek tartják s már ismételten tüntettek a kutya-szobor ellen. A rendőrség, amely mindannyiszor megakadályozta a tüntetést, több diákot érzékeny pénzbüntetéssel sújtott, de azért a tüntetés egyre ismétlődik. A tegnapi tüntetés azonban valamennyit felülmuta. Az oxfordi és cambridgei labdarugók mérkőzése után mintegy kétszáz egyetemi hallgató énekelve a Trafalgar-square-ra vonult, ahol tiltakozó gyűlést akartak tartani, amelyet azonban a rendőrség megakadályozott. A rendőrök több diákot letartóztattak, de a diákok azért mindig újra csoportosultak. Több ízben valóságos verekedésre került a sor a diákok és a rendőrök között. A diákok azután megkísérelték az emlék szétrombolását, de a rendőrök ezt is megakadályozták. A tüntetés tegnap estétől egész a hajnali órákig tartott.

— **Rákóczi szobra.** Rákóczi lovasszobrának eszméje mind szélesebb és szélesebb körökben hódít. Különös érdeklődést tanúsítanak a magyar hölgyek, akik városok szerint szervezkednek, hogy a Rákóczi monumentális lovasszobrának sorsiegyeit terjeszszék. A községek is mind tömegesebben röjítik le a nagy fejedelem iránt a kegyelet adóját. A bizottság, melynek védnökei gróf Andrássy Gyula és Thaly Kálmán, most a hazafias tanítókhöz fordult a sorsie-

gyek terjesztése érdekében s remélhető, hogy az ifjúság nevelői jelentősen előbbre viszik Rákóczi lovasszobrának ügyét. A sorsiaték főbb nyeresémtárgyait naponként nagy közönség nézi az Erzsébet-körut 34. szám alatt levő kiállítási helyiségben.

— **Uri asszony öngyilkossági kísérlete.** Egy szerencsétlen, hisztérikus asszony követett el ma hajnalban öngyilkosságot. Aigner Gyuláné nyomdász felesége, reggel hét óraker, mikor még a férje is ágyban fektat, revolverével mellbelőtte magát és életveszélyesen megsebesült. Aigner né mindössze huszonhárom éves. Egy év előtt ment férjhez egészségesen, minden baj nélkül, de az esküvő után néhány héttel először ideges, utóbb hisztérikus lett. Baja folyton súlyosabb lett, családja el is szállította a Schwartzter-intézetbe, ahol megállapították róla, hogy elmebajos. Egy hónap előtt ugyan mint gyógyultat bocsátották ki a tébolydából. Állapota azonban egyre rosszabbodott azóta és pár nap óta már igen feltűnően látszott a szegény asszonyon az elmebaj. Tegnap a gyémánt fülbevalóit beledobálta a vízvezetékbe, azután lerohant az udvarba és követelte a házmestertől, hogy a kanálisból szedesse ki valakivel a gyémántköveket. Alig lehetett lecsillapítani, létrát kért, hogy személyesen lemászik a kanálisba a drágakövekért. Ma reggel hét óraker felébredt, csendesen kimászott az ágyból, az éjjeli szekrényből kiszedte a revolvert és kétszer a mellébe lött. Súlyos betegen vitték a Rókusba.

— **Felolvasás a Pápai Kör-ben.** A „Pápai Kör” ülésén Zádor Pál a Szabadgondolkodás Magyarországi Egyesületének ügyvezető titkára a modern társadalmi áramlatokról tartott előadást. A megjelent szépszámu közönség, melynek soraiiban a főváros tudományos életének számos kitűnőségét láttuk, élénk tetszénnyilvánítással honorálta a magvas előadást.

— **A hittan ellen.** Rava olasz közoktatási miniszter az államtanácsban fölvetette azt az eszmét és a parlament elé törvényjavaslatot fog terjeszteni, hogy az elemi iskolákból kiküszöböljék a hittanítást.

— **Pozsonyi virágjátékok.** Dr. Komlóssy Ferencz pozsonyi prépost, az árpádházi Szent Erzsébet-jubileum kezdeményezője, mozgalmat indított a virágjátékok elnevezés alatt külföldön ismeretes költészeti és művészeti versenyek meghonosítása céljából. Az első virágjáték a jövő év pünkösdjén lesz; erre az alkalomra pályázatot hirdettek egy Szent Erzsébetet dicsőítő ódára, egy lírai költeményre, egy novellára. A beérkező pályaművek bírálatára a bizottság a pozsonyi Toldy-kör irodalmi szakosztályát kérte fel. A beküldés határideje: 1908. május 1. A virágjátékokat minden ötödik évben megismétlik.

— **A könyv.** Trientben Rossi Humbertó 20 éves embert ma éjszaka lakásán az ablak keresztfájára felakasztva találta éjféltűn hazatérő bátyja. A fiatal ember már meghalt, mikor fivére elvágta a kötelet. Az öngyilkosnak ágyában egy rémregény hevert, amely azon a lapon, ahol föl volt nyitva, nagy részletességgel és borzalmasan írt le egy öngyilkosságot s apróra eszettele egy halálra szánt embernek gyötördéseit, mikor felakasztja magát. Nyilván ez a leírás érlelte meg Rossi Humbertóban az öngyilkosság gondolatát, mert az ágyból kelt föl s úgy akasztotta föl magát.

— **Rablótámadás.** Horváth István, a Fővárosi Oriem pinczére föllelentést tett a rendőrségen, hogy ma hajnalban vakmerő módon megtámadták és kirablották. Horváth minden éjszaka, amikor elvágta a dolgát, az első villamossal hazamegy Erzsébetfalvára. Ma éjszaka is négy óra után a Ferenczkörut és Tompa-utca sarkán a megállónál várta az erzsébetfalvai villamost. Egyszerre egy kicsi bajszos, fekete prémes kabátot viselő férfi hátulról megtámadta és letépte. Ebben a pillanatban, mielőtt még védekezhetett volna, négy férfi rontott elő a sőt Tompa-utczából, megragadták, elvonszolták a Bakáts-tér egy sötét, elhagyatott részébe és ott elrabolták tőle tizenhat koronát, azután elmenekültek. A rendőrség a támadókat nyomozza.

— **A posta sztrájkja.** Bécsben a postaigazgatóság rideg elutasítása következtében a postasegédtsztek, női alkalmazottak és altisztek elhatározták, hogy holnap reggel hat óraker megkezdik a passzív rezisztenciát. A mozgalomban részt vesznek a vidéki postamesterek, levélhordók és postaszolgák is, még pedig összesen 7000 postasegédtsz, 5000 női alkalmazott, 4000 vidéki postamester és 17000 postai alkalmazott áll passzív rezisztenciába.

— **A kód.** Ma este a fővárosra föltűnés nélkül rábocsátkozott a világ legfőlölségebb valamije, a kód. Jó sűrű gomolyokban lepte el az utcákat, megakadályozva közlekedést kocsin és gyalog. Az emberek úgy tapogatóztak a ködben, mint a vakok és amint előrenyujtott karokkal siettek, gyakran egymás ölébe kariaiba szaladtak. Több aranyóra is eltűnt ezen a réven, mert a zsebtolvajoknak már régen volt jobb és alkalmasabb idejük a „munkára”, mint ez a mai. A szerelmesek is hálálkodtak a sűrű ködért, mert a rajtakapás veszedelme nélkül járhattak-kelhettek az utcán. A konflislovak, az utca filozofusai, még a rendesnél is óvatosabban koczogtak az uton s a fiakker is meglasztotta büszke robogását. A villamosok nagyokat csöngetve közlekedtek a ködben, amelyen az erős fényzőró lámpák is csak nehezen löveltek keresztül a fényt. Mindenki káromkodott, krárogott, köhögött, mert a kód megfeküdt az emberek mellét és gyárilag termelte a pácienseket. Félnyolc felé kissé ritkult, de azért még mindig maradt annyi, hogy az ember nem látott tovább tíz lépésnél.

— **A szerelmes legény merénylete.** Aradon történt az alábbi véres eset. Kovács Pável nevű radnai legény véres merényletet követett el Sztoiz Szávelka falujabeli leány ellen, aki most Aradon szolgál egy fűszerkereskedőnél. A legény hosszu ideig kérlelte a leányt, hogy ne menjen el Aradra, mert ő ugyanis feleségül akarja venni. A szép Szávelka azonban nem hallgatott a szóra, elhagyta a falut. Tegnap Kovács bement Aradra, fölkereste a leányt, akit éspen ebédnél talált. Kihívta az utcára s ott egy késsel mellén és kezén életveszélyesen megsebesítette. Majd mikor a leány menekülni akart, újra belevágta a kést. A leányt halálos sebesüléseivel a kórházba vitték, Kovács Pávelt pedig letartóztatták.

— **Gróf és mosóné.** Adtunk hirt róla a közelmúlt napokban, hogy gróf Erbach Erazmus, aki egy mosónőt vett feleségül, megszökött az elmeegógyintézetből, ahová internálták. Frankfürtből az a távirati híradás érkezik, hogy a gróf megszöktetésében alighanem része van a gróf feleségének, Fischer Dóranak. Valószínűnek tartják, hogy ő vesztegette meg az ápolót. Gróf Erbach és Fischer Dóra valószínűleg Bajorországba szöktek, ahol biztonságban érzik magukat. A házasság érvénytelenítése után gróf Erbach atyja negyvenezer márkát fizetett ki Fischer Dóranak s az asszony valószínűleg ezt a pénzt használta fel az ápoló megvesztegetésére.

— **Rablók egy adóhivatalban.** Csongrádon kicsibe mult, hogy ki nem rabolták az adóhivatalt. Az épület vasredőnyét meg is rongálták és behatoltak az épület belsejébe, már a pénztári szoba faajtáig jutottak, de éjféli táiban a szomszédban lévő rendőrlaktanyán észrevették a zajt, mire a tettesek a kertajtót feltörve, elmenekültek. Azt hiszik, hogy a tettesek azok a cigányok voltak, kiket most a szegedi esküdtbírótság felmentett a keresztény gőzmalomban elkövetett gyilkosság vádjá alól. Felmentésük után másnap Csongrádon három helyen rablást kíséreltek meg és a keresztény gőzmalomba is betörték, de a zajra felébredt gépész rájuk lött és a tettesek elmenekültek.

— **Leégett parlamenti palota.** Nellingtonból (Uj-Zeelan) érkezik egy távirati tudósítás, hogy ott a parlament palotája tegnap kigyuladt és teljesen elpusztult.

— **A vonat alatt.** A Filatori-gát közelében ma délelőtt egy vonat elgázolta Maltracher Márton napszámot. A szerencsétlen embert agyonzúrták a kerekek. A halottat a rendőrség bevittette a törvényeséki orvostani intézetbe.

Karácsonyi Ocassio!

a legszebb és legolcsóbb ajándékok.

Világ-rekord!!

Világ-csoda!!

144 darab I. osztályu aluminium-toll 1.80 kor. 144 darab II. osztályu aluminium-toll 1.20 kor.

Családi levélpapír óriási doboz ára 3 K. 100 darab egész finom csontlevélpapír, 100 darab szines bélesű borítékkal összesen 200 darab, 1.20 K. Névjegyek a legszebb kivitelben. 1000 drb. Kohinor cigaretta-hüvely ragasztás nélkül 2.10 K. Vidékre csak utánvétellel, v. a pénz beküldése mellett. A fenti árukat kérem sürgősen beszerezni mivel a készlet rövid ideig tart.

Kapható, míg a készlet tart, egyedül:

ÖRÖM SÁNDOR

levélpapír-áruházában,

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 17. szám

44 darab III. osztályu aluminium-toll 90 fillér.

— **A rab költő.** Tegnap este a főkapitányság ügyeletes tisztviselőjénél jelentkezett egy idősebb ember s elmondotta, hogy Bóné István a neve, szatmárnémeti születésű ötvennégy éves volt jegyzői irnok. Nagy hajlandóságot érzett magában a postáságra, otthagytá tehát az irnoki állást és fölcsapott költőnek.

— Azért jöttem — mondotta — mert többen figyelmeztettek, hogy a verseimben királysértések vannak. Följelentem hát magam és bemutatom a királysértő verseket.

A jelentkezést tudomásul vették, azután el akarták bocsátani a hóborzot embert, aki azonban így szólt:

— Hohó, uraim! Én tisztességgel jelentkeztem s önök nem teszik meg azt a szívességet, hogy letartóztatassanak? Tessék engem kérem letartóztatni!

Olyan különösen viselkedett a poéta, hogy dr. Lipter rendőrorvossal megvizsgáltatták. A rendőrorvos vacsorát fizetett a költőnek s a megfigyelés után konstatálta, hogy épeszü. Így aztán elérte azt, hogy a rendőrség letartóztatta.

— **Postai küldemények csomagolása.** A postagazgatóság a karácsonyi és újévi ünnepekre való tekintettel figyelmeztetést ad ki a közönség számára, a postai küldemények csomagolása dolgában. A figyelmeztetés így szól: 1. Pénzt, ékszert, más tárgyakat egybe csomagolni nem szabad. 2. Csomagolásra falda, vesszőből font kosár, viaszos vagy tiszta közönséges vászon, kisebb értékű és csekélyebb súlyu tárgyakkal pedig erős csomagoló papir használható. Vászon vagy papirburkolattal bíró csomagokat, göb nélküli zsineggel többszörösen és jó szorosan átkötni, a zsineg keresztvonalait pedig pecsétviaszszal lezárni kell. A pecsételésnél vésett pecsétnyomó használható. 3. A czimzésnél kiváló gond fordítandó a czimzett vezeték és keresztnevének vagy más megkülönböztető jelzésnek (pl. ijább, idősb, özvegy stb.), továbbá a czimzett polgári állásának vagy foglalkozásának és lakhelyének pontos kitételére; a Budapestre és Bécsbe szóló küldemények czimzírtaiban ezenkívül a kerület, utca, házszám, emelet és ajtó jelzés stb. kiteendő. A rendeltetési hely tüzetes jelzése (vármegye) s ha ott posta nincs, az utolsó posta pontos és olvasható feljegyzése különösen szükséges. 4. A czimzet magára a burkolatra kell írni, de ha ez nem lehetséges, úgy a czim fatáblácskára, bördarabra vagy erős lemezpapírra írandó, melyet tartósan a csomaghoz kell kötni. A papírlapokra irt czimeket mindig egész terjedelmében kell a burkolatra felragasztani. Felette kívánatos, hogy a feladó nevét és lakását, továbbá a czimzírta összes adatait feltüntető papírlap legyen magában a csomagban is elhelyezve arra az esetre, hogy ha a burkolaton levő czimzírta leesné, elveszne, vagy pedig olvashatlanná válnék, a küldemény bizottsági felbontás útján a jelzett papírlap alapján a csomagot mégis kézbesíteni lehessen. Kívánatos továbbá, hogy a feladó saját nevét és lakását a csomagban levő czimzírta felső részén is kitüntesse. 5. A csomagok tartalmát úgy a czimzírton, mint a szállítólevélben szabatosan és részletesen kell jelezni. Budapestre és Bécsbe szóló élelmiszereket, illetve fogyasztási adó alá eső tárgyakat (húsnemű, szeszes italok stb.) tartalmazó csomagok czimzírtaira, nemkülönben az ilyen csomaghoz tartozó szállítóleveleken a tartalom, minőség és mennyiség szerint kiírandó (pl. szalonna 2 kgr., egy pulyka 3 kgr., 2 liter bor stb.) A tartalom ily részletes megjelölése a fogyasztási adó kivétele szempontjából szükséges és a gyors kézbesítést lényegesen előmozdítja.

— **Halálozás.** Lehoczky Kálmán valóságos belső titkos tanácsos, a pozsonyi ítélőtábla volt elnöke a budapesti Schwartz-szanzatoriumban meghalt. Annak idején a Tengerszem ügyében ő volt Magyarország képviselője.

Dr. Doctor Frigyes, köztisztviselőben álló fővárosi orvos, hosszas szenvedés után 66 éves korában Budapesten meghalt. Halála széles körben keltett őszinte részvétet, mert az elhunyt 42 éves orvosi gyakorlatát kiváló orvosi hírnévre tett szert. Éveken keresztül volt a Lukács-fürdő orvosa és egész orvosi gyakorlata alatt rendelőorvosa volt a magy. kir. államvasutak összes személyzetének. Az elhunyt két fia, dr. Doctor Károly budapesti orvos és Doctor Armin kir. iparfelügyelő és nagy rokonság gyászolja.

A bolognai Szépművészeti Akadémia hírneves igazgatója, Tito Azzolini, hetven éves korában meghalt.

Müller Lajos nyug. Máv. főmérnök, a bécsi Union Baugesellschaft főfelügyelője 61 éves korában Bécsben meghalt.

— **Megfojtottak egy kórházi beteget.** Kórházakban elkövetett bűntettekről, rémes kínzásokról sok hír érkezett az utóbbi időben. De iszonyat dolgában valamennyit túlszárnyalja az a hír, mely Marseilleből érkezik. Eszerint a marseillei elme-egyházító-intézetben meghalt a minap *Tailler* zeneszerző, aki karmestere volt egy kis színháznak. Az ügyesség névtelen levélben jött följelentésre vizsgálatot indított a halál okának megállapítására s a vizsgálat kiderítette, hogy *Taillert az ápolók fojtották meg*, mikor meg akarták költözni.

— **Fővárosi Orfeum.** A decemberi programnak a szó-szoros értelmében vett fénypontja Ruth St. Denis, az ünnepeit tánc-művész nő fellepte. Estéről-estére növekszik iránta az érdeklődés és a páholók és zenekari ülések már kora délelőtt kelnek el. A műsor többi része is kizárólag elsőrendű különlegességekből áll, amelyek ezáltal többnyire humoros, kacagató hatásúak. Rebla, az amerikai tréfás zsonglőr könyekig kacagtatja meg a nézőt. Az előadások, melyeket mostanában minden este teljesen zsúfolt ház néz végig, pont Sórakor kezdődnek.

— **Lapunk mai összes példányaihoz** mellékeljük a Württembergi Fémárnyár budapesti fiókjának árjegyzékét chinaezüst-, vörösréz-, sárgaréz- és nikkel-árúkról. Ajánjuk olvasóink szives figyelmébe.

— **Fratelli Deisinger** fiúmei cég Budapesten a királyi bérpalotában árulja a létező legjobb kávét 3 korona 90 fillérért.

FERENC JÓZSEF KESERÜVIZ
páratlan
HASHAJTÓSZER

x Zászlók, czimerek, minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Fodor-léle vivóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x Bob-hashajtó a legkellemebb. 10 fillér.

x Háziipari cikkek karácsonyi vására. A háziipari cikkek Árucsarnoka Vadász-utca 7. szám alatti helyiségében izléses vásárt rendezett, hol karácsonyi ajándékokul alkalmas művészi himzésű zubbonyok, asztalterítők, futók, csipkék, szőnyegek, népies agyag-, kőedény- és játékaruk stb. nagy választékban kaphatók.

x Édes. És most illy le drága Margitom és beszéli. Mi volt az az édes, mámorító, — amit a hadnagytól kaptál? Margit szeme e kérdésre lecsukódott, arcát pir futotta el és remegő vonaglász ciklázta át tagjait, aztán lassan, vontatott hangon kezdett beszélni, mint gyónáskor a haldokló, ha nagy titkot árul el... Az, az az édes, kimondhatatlan jó az, amit a hadnagytól kaptam, — az a kecskeméti Menyecske-likőr volt, melyet az Első Alföldi Cognagyár r-t. készített.

x Idegesség, idegyengeség (neurasthenia, hystéria) képezi a modern kor legáltalánosabb betegségét, amelynek minden tünete fejfájás, fejnemű, szédülés, bágyadtság, álmatlanság, szív- és gyomortünetek, hēlrenyheség, gőrcsök, nyomott kedélyállapot, munkakedvhiány, gyengeségi állapot stb.) sikeres gyógykezelést talál dr. Hönig Izó elektroterapiái intézetében (Károly-kört 24.). A kezelés kényelmes és teljesen fájdalomtalan.

SARBO KÜLÖNLEGES
Koronaherceg-utca 5.
TELEFON.

VITA FORMAS
SŐSKUT
VASMEGYE

ALKALIKUS NÁTRON-LITHIONGYÖGYVIZ
Üvöslág ajánlva: húgysavas diathesis, hórszvény, ozukor-betegség, gyomor-, vese- és húgyhólyagbántal máknál stb.
Mint üdítő és borvíz páratlan.
Bővebb felvilágosítással szolgál a
Központi iroda: Budapest, 7., Váci-kört 54.
Fényár: Édesluty L. ura Bpest, Erzsébet-tér, 8

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Színházi levél.

Budapest, december 11.

Nincs a direktorok közt egyetértés! azt hangoztatják. Dehogyan nincsen Abban mindnyájan egyetértene, hogy lehetőleg ugyanarra a napra tegyék a premiére-t, amelyiken más színház is első előadást tart. Ebben ugyan meg nem ingatja őket senki. Van olyan szombat, hogy három színházban van premiére. Ennek két nagy hátránya van.

Először a magunk baját mondom el, mert a direktoroknak ez kisebb. Hogy micsoda gabajodást okozhat három premiére ugyanabban a számban, azzal ők nem törődnek s hogy hány emberre van szüksége a redakciónak, hogy három színházba tizenkét újság harminczhat kritikust küldjön, azért az ő fejük nem fáj. A zsurnalisztika jó akkor, ha reklámokat kell leadni, ötöt-hatot, de hogy erre a fentírt körülményre is legyen tekintettel valaki — az már tulságos körültekintést igényelne.

Nagyobb baj az, hogy Budapestnek nincsen három külön színházi közönsége. Akárhogy forgatjuk is a dolgot, karzat-közönség akadna hatféle is. De ez a vasárnapok bēnéje. A premiéreknak egy földszinti törzs-közönsége van, sőt, mondhatnám: a páholóké is egy. Ezt egyszerre háromfelé osztani csak a „Georolsteini herczegnő” Bum-bum-generálásának sikerülne, elküldvén az egyik részt jobbra, a másikat balra, a harmadikat egyenesen, hogy aztán végül — találkozzanak!

Igy történik meg aztán, hogy a hármass premiérékből hármass bukás lesz. Ahelyett, hogy elhódítanák egymástól a közönséget, nem volna-e okosabb a böles megosztás elve szerint, minden színháznak tartani egy bizonyos határozott bemutató-napot, amelyen az a bizonyos törzsközönség sorra meglátthatná mindegyik színház újdonságát s frequentálhatná azt, amelyik legjobban tetszik neki, átadván helyét a következő előadásokon az általa támasztott érdeklődésnek, amely, régi tapasztalás szerint, mindig a publikumból indul ki és oda tér megint vissza!

Mert a publikum csinál publikumot. Az az ezerfejú bíró, amely a maga szuverén fenségében nagyon kevésbé befolyásolható, egymásnak adja át a siker híreit. Mesterségesen szított dicsériádák kérész-életiek. Máról holnapra. De az igazi, a nagy siker cinosurája az, hogy a nézőközönség családban, társaságban, sétáin, találkozáskor lelkesülten, elragadtatással beszél róla s felkelti egymásban az érdeklődést, a kíváncsiságot s nincs hatalmasabb reklámja egy darabnak, mint ezer pár ragyogó szem, ezer mosolygó száj és ennek a pendantja: ezer pár tapsoló tenyér!

Láttam nagy apparátussal előkészített premiéret, amelynek hangadó tenorja ott kezdődött, ahol a szerző megvette a két koncz papírost. Aztán a tollat és tintát. Végül elvonult, hogy kotoljon az eszme tojásain, mert azért költő. A benyújtás külön esemény volt, külön a bírálatra adás, amely ah! és óh!-ok nagy kórusával ment végbe, az elragadtatás mindenféle skáláján. A darab elfogadása már irodalmi esemény volt.

Aztán a szereposztás. Háromszor összeveszték rajta a primadonnák, de négyszer békültek ki és így helyreállott az európai egyesuly. Sirva próbáltak a meghatottságtól s a próba kétszer állt meg, mert a sugó hosszasan fujta az orrát a könyei miatt. A főpróbán még a zártszékek is megnevetsedtek a meghatottságtól.

Igy dübörgött be a premiére express-vonata, amelynek első állomása az volt, ami a hajdani lonsonci vasuté félszáz esztendő előtt. A csőd.

És van-e mulatságosabb, mint aztán végigleve-



WIKUS

CSOKOLÁDÉ-
GYÁR
BUDAPEST

IV DEÁK FERENC-UTCA 17

WIKUS TÁTRA
TEJCSOKOLÁDÉ

WIKUS

CACAOPOB

ezt az előző reklám-áradatot, amelynek habjain hópölygött a csinált siker kis papiros-hajója, mig nem az első estén megfeneklett, akár csak a Great Eastern az első tengeri útján.

És aztán nem beszélt róla többet senki.

Ellenben szerényen indult darabokat láttam visszhangot kelteni, mint a puska lövés a sziklák közt, utoljára menydörgés lett belőle, amely hónapokon át zengett taps képében. És dőlt az áldás a színház kasszájába, pedig se Tóth Edének, se Csepregynek nem volt reklám-irodája. De él a Falu rossza, meg a Piros bugyellár, a Toloncz, meg a Sárga csikó — nem akarván e helyt élő írók hasonló sikereiről beszélni, mert nomina sunt odiosa.

A nagy szelelő-rostában, a nézőtérre elrepül a polyva és megmarad a szín-mag. Épp úgy, mint ahogy az egyszeri tej-árus zsidóval történt, aki Londonba merészkedett által, üzletet nyitni.

Hogy is volt annak a tanulságos és megszivlendő történetje?

Nagyon egyszerű. Átment a szegény Lőw a La Manche-csatornán és kezdte mérni a tejet Piccadillyben s minthogy kellő, de diszkrét mennyiségű vízzel eresztette fel, volt is belőle haszna szépen.

Mikor aztán — a régi jó világban, a vitorlás hajók korában — jól megszedvén magát, New-Havenben jegyet váltott egy Franciaországba átkelő briggre, felül, a fedélzeten lefeküdt, azzal a boldog öntudattal, hogy a derekán egy bőr-övben a tej-árusból összegyűjtött kis vagyont visz haza magával.

De ahogy elaludt, a balsors árnyéka leszállott föléje — oráng-utáng képében. A hajón egy állatsegreglet is utazott, amelynek nagy majma addig settenkedett az alvó tejárus körül, míg leoldozta az övet, felszaladt vele az árbocra, a fogával feltépte s elkezdte szépen hajigálni az aranyakat szanaszét.

Egyik-másik aztán Lőw bácsinak az orrára esett és felébresztette.

Micsoda jajtás lett abból.

— Lőjjék le a majmot! Üssék le!

— Nem lehet, — mondta ilegmatice a kapitány, — mert ha lelévöm, a majom pénzestől a tengerbe esik s oda az egész vagyon. Így lesse meg szépen, melyik arany esik a fedélzetre — azt összeszedjük szépen s megmentjük, ami megmenthető.

Ugy is lett. Össze is szedte Lőw bácsi a vagyonát felét.

Fel is fohászzkodott szegény keservében. Szinte könybelábadt a szeme.

— Izrael istene! Micsoda igazságos egy bíró vagy te! — Ami tej volt, az tej maradt s ami víz volt, — az visszaesett megint a vízbe!

Tanuljátok, atyámfiai. Was Milach war, bleibst Milach!

Váradí Antal.

(*) A Nemzeti Színházban ma Csiky Gergely „Nagymama” című, derült mozzanatokban gazdag vígjátékát adták elő. A czimszeret ezuttal is Rákosi Szió játsza azzal a finomsággal s a beszéd-képességgel azzal a tökéletességgel, amely minden művészi alakítását jellemzi. Márta szerepét Váradí Aranka kapta s játéka bővelkedett derült, valóban művészi, szívdertő részletekben s ezenfelül alakítása művészileg egységes, kerek volt. Kár, hogy csak a véletlennek köszönhető, ha ez a fiatal, talentumos, rendkívül használható művészi erő szerephez jut. Az igazgatóság gondot fordíthatna rá, hogy az ilyen erők ne maradjanak téltelenségben. Váradí Aranka is csak nagy elvétve, csak úgy melleleg, egyszer-más-szor kap szerepet. Ma legjobban s legvilágosabban bebizonyult, hogy mily igazságtalanság történik vele, mikor mellőzik. Föltételezzük, hogy nem szeszély irigálja a szereposztási műveletet, de ha csakugyan nem szeszély, akkor mivel lehet megmagyarázni ezt a mellőzést? (t.)

(*) Svárdström-est. A Svárdström-testvérek tálalyi fényes sikere után előre volt látható, hogy mai lealestélyükre egészen meg fog telni a Royal-terem. A zenei specialitások különben is nagy vonzóerőt gyakorolnak még azokra is, akik nem rendszeren szok-

tak hangversenyekre vagy operába járni. A Svárdström-négyes azonban olyan művészi specialitás, amelyet igazán érdemes meghallgatni. Még a laikusok is kell, hogy gyönyörködjenek ennek a négy viruló fiatal nőnek kristálytiszt, üde hangjában amely éneklés közben a legszebb harmóniába olvad össze. Gyönyörűen énekeltek a testvérek részint hármásban, részint négyesben a német és svéd népdalokat, valamint a régi egyházi énekeket is. Nagy hatást értek el Mozart rendkívül kedves tréfás kánonjával és a remek Ave Máriával. A magánénekekben azonban Valborg volt a győztes, aki műsoron kívül szebbnél-szebb három dallal kedveskedett és főleg Strauss „Ständchen”-ével egészen felvillanyozta a közönséget. Sigrid pedig az Echo-dallal aratott zajos tetszést.

(*) A forradalmár. A Nemzeti Színház nézőtere a Pakots József új drámájának tegnap, harmadik előadására is zsúfolásig megtelt. A „Forradalmár” fordulatos cselekménye tegnap is megragadta a közönséget és a sűrűn felhangzott taps egyformán szólott a drámának és az előadásnak. — „A forradalmár” legközelebb vasárnap este, a jövő héten pedig szerdán kerül ismét színpadra.

(*) Fráter Lóránd hangversenykörútja. Fráter Lóránd, az országszerte ünnepelel dalénekes több magyar városban tartott hangversenye után a nemzeti-ségi vidéken kezdte meg körútját. A legelső estélyét itt Brassóban tartotta meg szombaton, amely gyönyörűen sikerült. A városnak leginkább szász és román ajkú lakossága zsúfolásig megtöltötte a hangversenytermet és nagy élvezettel hallgatta a magyar szerzők dalait, a melyek közül nem egyet ismételtetek meg a művészszel. A siker oly nagy volt, hogy Fráter Lórándnak vasárnap nyomban meg kellett ismételnie dalestélyét a közönség egyhangú kívánságára. Zongorakísérője mindkét alkalommal Stefanidesz Károly, a volt Népszínház karmestere volt, aki önálló számaival szintén zajos tetszést aratott. Brassóból Verseczre ment át Fráter Lóránd s utána következik a többi idegen ajkú lakosságú város, amelyek remélhetőleg egytől-egyig meg fog hódítani Fráter egyedül álló művészetével a magyar dalnak.

(*) Nemzeti Színház. Holnap, csütörtökön, hetedszer adják elő a Nemzeti Színházban dr. Szalay Mihály „Mégváltás” című társadalmi drámáját. Az igazgatóság, tekintettel a közönség nagy érdeklődésére, kivételesen bérletszűnethen adja a nagyszerű darabot s a tömeges elővétel arra enged következtetni, hogy holnapi előadás, ugy mint az előzőek, zsúfoló nézőtér előtt fog lefolyni. — Ugyancsak holnap, csütörtökön lesz a darab bemutatás előadása Szegeden s a legközelebbi napokban Temesvárott és Debreczenben is színpadra kerül. — A holnapi előadásban is P. Márkus Emma, Rákosi Szió, Molnár Rózi, Vizváry Mariska, Keczer Irén, Gál, Pethes, Rózsahegyi, Bartos és Bónis fognak benne játszani.

(*) A péczeli művészi este. A múlt héten Pósa bácsi érdekes verses hivatóját adták kézről-kézre Péczelen az emberek. A gyermekek aranyos Pósa bácsija, a magyar népdal nagyevű költője, a magyar nép kesergőinek tüzes ajkú dalosa művészi estére, igaz magyar mulatozásra hívogatta kacagó versében a péczelieket. Szombaton este meg is telt az „India”-vendéglő előkelő közönséggel, majd Pósa Sárika művészi, kedves játékban mondta el Pósa Lajosné ez alkalomra írt pompás monológiát, mely a leányok legaranyosabb álmáról, az első bárról lebeletti fel a titokzatos csipkefélyt. A hallgatóság igaz lelkesedéssel tapsolta meg az előadó, művészelkü leánykát. Azután megint tánc következett. Majd Maday Gyula fiatal poéta szavalta el két meleg költeményét, utána Némethy Ferencz nagytehetségű hegedűművész ejtette igaz bámulatba a közönséget. Baja Mihály ifjú költő vereseivel fakasztott igaz kedvet a szívekben. A négyes után Pápay Géza tanárjelölt Petőfi „Örült”-jét szavalta el parodizálva. Ezután Sebők Gyuláné Pósa Lajos „Péczeli nótái”-ra szerzett dalait énekelte el, hajlékony, nagyterjedelmű hangján. Diuga Béla író palóc-nótáival, Kovács Gyula ügyvéd pedig kacagató előadásával mulattatta a közönséget. Éjfél után tombola-játék is volt. Pósa bácsi két felköszön-

tóban is ünnepeleltek. Thorma József péczeli állomás-főnök lelkes szeretettel köszönte meg a péczeliek nevében, hogy ilyen egyszerű estére hívta össze őket. Pethő István budapesti bölcsész pedig az ifjúság nevében üdvözölte Pósa Lajos, a gyermekek igaz költőjét. Reggelire a vendégek Pósa Lajos vendégszerető házába voltak hivatalosak, honnan vasárnap délelőtt oszlottak jó kedvvel széjjel.

(*) A Dada. A Magyar Színházban a szombaf este magyar darabé; a magyar írók egyik kiváló erőssége: Bródy Sándor vonul be ez estén, ahol a kiváló szerző „A Dada” című, már ismert erkölcs-raizát adják elő. Főszereplői Mészáros Giza, Forrai Rózi, Polgár Ilona, Törzs Jenő, Csorostos Gyula, Z. Molnár László és Körmeny lesznek.

(*) Magyar zenetanulmányozás. Sauer Emil tanítványa, Goll Camill zongoraművész, az idei Rubinstein-díj nyertese, mestere tanácsára Magyarországra jött, hogy a magyar népzénet tanulmányozza. A kitűnő Liszt-játékos Nagykanizsán telepedett le, ahol hangversenyt is adott fényes sikerrel.

(*) A Thália-Társaság e hó 15-én, vasárnap este fél 8 órakor rendezi első nyilvános előadását a budai Várszínházban, mely alkalommal Hejermans „A remény” című megrázó halásztragédiája kerül színpadra. Ezzel az előadással kezdi meg szezonját, mely alatt a Várszínházban hetenkint kétszer fog a Társulat előadást tartani. Jegyeket a megszokott budai helyárakban előre is lehet váltani a színház pénztáránál és a fővárosi jegyirodáknál.

(*) Premliére a Modern Színházban. Az Andrássy-uti kabaretben csütörtökön este kerül színpadra először Szomaházy Istvánnak „Az alcikós” című énekes kis bohóza; a három szereplő, Kökény Ilona, Szentirmay és Nyárai közül az utóbbi cigánymuzsika mellett ultramodern népdalokat fog énekelni. Szomaházy ezen rendkívül mulatságosnak ígérkező darabjával most már öt kis bohózat szerepel a decemberi műsoron a 25 kabaretszámán kívül; a darabok közt van a már híressé vált „Felvilágosított gyermekek” és a nemkülönbön nagyhatású „Ferenczvárosi angyal”; az előbbiben főleg Bársonynak, Vörös Ilinek és Greguss Margitnak, az utóbbiban Medgyaszay Vilmának és Nyárinak van nagy sikere.

(*) Gyermekszínház. Holnap csütörtökön adják ezidén másodszer a Gyermekszínház új helyiségében (Révay-utca 18.) a „Hőfehérke és a hét törpe” című bájos varázsszereget, melynek mult vasárnap első előadása zsúfoló ház előtt nagy sikert aratott. Az előadás kezdete 4 órakor. Jegyek a rendes elővételi helyeken és a színház helyiségében (Révay-utca 18.) egész napon át válthatók.

(*) Hangversenyek. Kamarazene-matiné A „Magyar Vasúti és Hajózási Klub” december hó 15-én délelőtt 11 órakor rendezi II. kamarazene-matinéját.

Marak Ottó, a legújabbban felfedezett tenorista, kiért három „metropolis” opera-színpada perlekedik. De úgy látszik, hogy a művész előnyben részesíti Páris, ahova szerződéses útján szerződött. Ugyanis Marak Ottó eddig a prágai cseh nemzeti színháznak volt lírai tenoristája, onnan Párisba ment vendégszerepelni és sikerei oly szenzációk voltak, hogy vissza sem engedték többé. Marakot régebbi kötelezettség január hó 3-án egy dalestére Budapestre köti. Ezt a dalestét a Harmonia zeneműkereskedés rendezi.

Kurz Zelma Budapesten. Mindenesetre nagy öröme szolgál hangversenyközönségünknek az a hír, hogy Kurz Zelma, a bécsiék délelőtti kedvence, egy estére hozzánk is eljön és pedig január 16-án a Vigadó összes termeiben tartja önálló hangversenyét. Jegyek a Harmonia zeneműkereskedésben kaphatók.

Lammen Mientje tegnap este sürgönyileg értesítette rendezőjét, hogy influenzás beteg lett és emélfogva holnapra hirdetett dalestéjét le kell mondania. A kiadott jegyek visszaváltatnak Méry Bélánál.

Dr. Haster Alfréd, a kitűnő svájci baritonista, ma küldte be műsorát, melyet december 17-én fog előadni első budapesti dalestélyén.

A Cseh vonósnégyes első kamarastélyét december 20-án rendezti a Royalban. Előadásra kerül 3 vonósnégyes Dvorák, Beethoven és Schubertől.

Thibaud Jaques, a kiváló párisi hegedűművész a következő műsora adja elő december 21-én tartandó önálló hangversenyén: Mozart es-dur verseny, St.-Saens Habamaire, Rondo capriccioso, Bach Chaconne, Goldmark Air, Wieniawsky Saltarelle és Souvenir de Moscou. Thibaud-ot Blitz János amsterdami zongoraművész kíséri zongorán; külön számnak Chopin f-moll fantáziáját fogja előadni.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gyomorbetegségeknél és székeszékében szenvedőknek

Igmándi

keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Kapható mindenütt kis és nagy üvegekben

FŐVÁROS.

A jövő évi költségvetés.

— Emelik az adót. —

Budapest, december 11.

A fővárosnak most közzétett költségvetési jelentéséből szomorú tény árad a főváros jelenlegi helyzetére. Kiderült ebből, hogy okvetlenül új jövedelmi forrásokról kell gondoskodni és ezek között elkerülhetetlen az adóemelés. A deficit csökkentését a tanács sem a kiadások újabb leszállítása, sem pedig a végsőig felemelt bevételi tételeknek fokozása útján megengedhetőnek nem tartja. Azt mondja a tanács jelentése, hogy a közgyűlésnek rendkívüli intézkedésekkel kell lehetségessé tennie annak a sokféle bajnak és ártalomnak orvoslását, amely az utóbbi múlt két év alatt a háztartásba beférkőzött. Hivatkozik a tanács Budapest rohamos fejlődésére, a főváros hatóságára váró nagy feladatokra, amelyek nem kisebítő intézkedést, hanem gyökeres orvoslást kívánnak. Felsorolja a jelentés azokat a közgazdasági ágazatokat, amelyek a főváros háztartását a legsúlyosabban érintik és amelyek visszafelállításáról szó sem lehet. A bevételek még a legszükségesebb kiadások fejlődésével sem tarthatnak lépést és nem alkalmasak arra, hogy a háztartás rendezésénél figyelembe jöhessenek. A kedvezőtlen alakulást tetőzi a rendkívüli bevételek tekintetében mutatkozó 1,091.540 korona visszaesés, viszont a rendkívüli kiadások többlete, amelynek különösen két tétele: az 1,400.000 koronás drágasági pótlék és a százmillió kölcsön után 902.303 koronás előlegvisszaíratási részlet emelkedik ki.

Azt mondja továbbá a jelentés, hogy a tanács a költségvetés szűk keretén nem tágitott, az állami támogatást számbavette, a bevételeket a legvégsőig fokozta és mikor ezek ellenére a hiány csak a fentebb jelzett összegre volt leszorítható: a főváros hitelének megóvása, a költségvetés bajainak alapos megszüntetése szempontjából kénytelen a rendelkezésre álló bevételi források emelését javasolni. Erre pedig még az a körülmény is kényszerítő hatást gyakorol, hogy már a folyó év is jelentékeny háztartási hiányban szenved, amelyet az állami támogatás csak részben volt képes enyhíteni és így igen közel fekvő az az eshetőség, hogy az 1907. évi háztartási hiánya az 1909. évi költségvetést annyira megterhelje, hogy az messze túllépi az 1908. évi költségvetési hiány határait.

Olyan jövedelmi forrásról kell tehát gondoskodni, amely fejlődőképességével egyúttal támogassa a már meglévőket, a fokozatos fejlődés követelte kiadásai többletek ellensúlyozásában. Végezetül oda-konkludál a tanács jelentése, hogy a főváros háztartását csak adóemeléssel lehet rendbehozni.

Mindezeket mérlegelve — ugymond a jelentés — a tanács a maga részéről is azt véli az adott viszonyok között leghelyesebbnek, hogy a törvény értelmében saját rendelkezéstinktől függő adóbevételeink, vagyis a községi pótlék és a házbérkrajczár kulcsának emelésében keressük a kiegészítő eszközt. Ennek mértéke tekintetében azonban majd csak akkor kíván a tanács előterjesztést tenni, ha a költségvetési előirányzatnak a pénzügyi és gazdasági bizottmányban való tárgyalása során megállapított költségvetési hiányt ismerni fogja.

A tanács programja foglalkozik azután még a fővárosi anyakönyvvezetőségek decentralizációjával; a munkásosztály gazdasági és kulturális helyzetével; a közlekedési intézmények továbbfejlesztésével; az építendő végleges városház elhelyezésével és felépítésével; a löversenyter kihelyezésével, végül számos közjótékonyági és közegészségügyi ügyvel.

(A főváros közgyűlése. A főváros törvényhatósági bizottsága ma délután közgyűlést tartott, Fülepp Kálmán főpolgármester elnöklése mellett. May Rezső fővárosi bizottsági tag elbucsztatása után bejelentette az elnökök, hogy az igazoló-választmány elnökévé dr. Kunz Jenőt nevezte ki.

Az ülés során Bódy Tivadar tanácsos megadta a választ Fűredi Mórnak a múltkor tett arra az interpellációjára, amely a közönségnek az adó-pénztárak részéről történő zaklatására vonatkozik. A

közgyűlésnek nagy többsége a választ tudomásul vette. Eközben érkezett meg a közgyűlési terembe Polónyi Géza, aki már nagy ideje nem vett részt a fővárosi ügyek tárgyalásain. Párthivei nagy élénkséggel fogadták, míg az ellenfelei barátságosan fölkiáltásokkal. Polónyi nyugodtan elfoglalta a helyét az elnöki emelvényről balra eső padsor szélén. Ezután Melly Béla tanácsos válaszolt Herzfeld Frigyesnek a kenyér-drágaság ügyében. E szerint az őrlelési forgalom megszüntetése okozta főleg a barna kenyérliszt megdrágulását és így a kenyér árának az emelkedését is. Az új interpellációk során dr. Wilhelm Adolf kérde, van-e tudomása a polgármesternek arról, hogy az előjárók értekezlete, a kávéházi iparrendelvények kiadása tárgyában, szembe helyezkedett a székesfővárosi tanács határozatával? Szilágyi Károly interpellációjával az ó-budai eső- és szennyvizek sürgős eltávolítását szorgalmazza. Mezey Péter a nem géperővel, hanem a beléjük helyezett emberek segítségével működő automaták ellen kéri a polgármester intézkedését. Sipos Ágost kérde, mi az oka annak, hogy az iparoktatásügyi bizottság működése évek óta teljesen szünetel? Telkes Aladár gyors intézkedést kér a kelenföldi p.u. vízvezetési csőhálózatának ügyében. Kraemer József a sürgősség kimondását s említi meg az azonnal való tárgyalás elrendelését kérte a karácsony előtti vasárnapi munkaszünet ügyében. Kraemer József ezután bőven megokolta az indítványt, melylyel éppen ellenkező álláspontot foglaltak el Halász Manó és Szilágyi Károly. Sigmund Gusztáv méltányosnak mondta az amogy is súlyos helyzetben levő iparosok és kereskedők kérelmét. A nagy többség hozzájárult az indítványban foglaltakhoz s így a közgyűlésből fölterjesztést intéznek a kereskedelemügyi miniszterhez. Steinhart Antal, azzal kapcsolatban, hogy a multkor közgyűlésen Benedek Dezső súlyos támadást intézett ellene a pesti Vigadó átalakítása alkalmából kapott honorárium miatt, — személyes kérdésben szólalt föl. Tiltakozik a fölhozott vád ellen. A napirendre térve, tudomásul vették a népszínházi alapítványnak a zárszámadásait és a vagyon-mérleget. Csongrád vármegye köriratára, amely a görög-keleti honosok részére magyar nemzeti egyház szervezését kéri, elhatározta a közgyűlés, hogy hasonló szemlémi föliratot intéz a képviselőházhoz. Több apró ügy elintézése után a közgyűlés fél hét órakor véget ért.

(A jövő évi képviselőválasztók. A főváros központi választmánya ma délelőtt dr. Bárczy István polgármester elnöklése és dr. Seregi Zoltán tanácsjegyző előadása mellett ülést tartott. Az ülés tárgyai voltak: Az országgyűlési képviselőválasztók 1908. évi névjegyzékéi ellen beadott föllebbezésekre hozott kuriai határozatok kihirdetése és a névjegyzékek végleges megállapítása. A vasutasok választói jogára nézve a Kuria régebbi döntésével szemben most kimondja, hogy a vasutas köztisztviselő s erre való hivatkozással a névjegyzékbe való felvételüket rendelte el. Ennek alapján a központi választmány megállapította az 1908. évi képviselőválasztók végleges névjegyzékét, mely szerint az idén 3050-el több a választók száma. Miután dr. Bárczy István polgármester üdvözölte a választmány új tagját, dr. Strasser Imrét, dr. Seregi Zoltán előadó jelentést tett a Kuria határozatairól, ezek között érdekes az, amelyet Piazza Viktor VI. kerületi lakosra vonatkozólag hozott. Piazza Viktort ugyanis annak idején az összeíró kiüldöttség nem vette fel a választók névjegyzékébe, mert nem magyar állampolgár, a központi választmány azonban felvette, mert Piazza azt állította, hogy ő magyar honos. A Kuria most a névjegyzékből való törlését rendelte el, mert Piazza a Kuria egyenes felhívására nem tudta igazolni magyar állampolgárságát. A központi választmány tudomásul vette a kuriai határozatokat.

DR. HÖNIGIZSÓ

Elektroterapeutikai és Röntgenintézete. Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos massage (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.

Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hystéria).
Ideggyengeségi állapotok.
Almatlanság.
Hűdés (Paralysis).
Idegfájdalmak, zsibák, (Neuralgiák, Ischias).
Szívbetegségek.
Köszvény és csusz (Rheuma, húgysavas lerakódások, ízületi és csontbajok).
Székrekedés.
Anyagcserebajok. (Elhízás).
Bőr-bajok Bőrvészketeg.
Hajbetegségek (Hajhullás kopaszság).
Aranyeres csomók.

— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektus

TÖRVÉNYSZÉK.

Válás közben.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, december 11.

Másfélnapi tárgyalás után ma délből befejezte a büntető bíróság dr. Keller István országos képviselő és Kövér Gusztáv földbirtokos bűnpörét, amely Odescalchy Alena hercegnő feljelentése alapján hamis tanúzásra való fölbujtás czimén indult meg.

Kürti József írásbíró a perbeszéd után nyomban kihirdette az ítéletet, melynek értelmében Kövér Gusztávot bűnösnek mondta ki a hamis tanúzásra való reábirás vétségében s ezért az enyhítő szakasz alkalmazásával 1000 korona pénzbüntetésre ítélte, ellenben dr. Keller Istvánt felmentette a vád alól.

Részletes tudósításunk a mai tárgyalásról a következő:

Bizonyító eljárás.

A bíró a tárgyalás megnyitása után közli a felekkel, hogy tegnap este lakásán hallgatta ki Lakenbacher Ferenc házmeester nejét s felolvastatja a vallomásról felvett jegyzőkönyvet. A házmeester neje szintén terhelően vallott Kovács Gusztávra. Tudomása van arról, hogy egy Kovács Gusztáv nevű ur az Amazon-utca 6. számú házban lakott egy nővel, akit ő törvényes feleségének tartott. Emlékszik, hogy egy ízben férje egy darab száz koronást hozott haza s megmondta neki, hogy a pénzt Kovács Gusztávól kapta, amiért elment vele a rendőrséghez és sziveséget tett neki. Férje elbeszélte neki azt is, hogy valami vallomást tett a rendőrségnél, amelyre Kovács Gusztáv és dr. Keller István beszélték rá.

A házmeester nejének vallomása után következett a felek indítványa a bizonyítás kiegészítése tárgyában.

Dr. Keller István Zoltán Sándort, a Magyar Színház titkárát kéri új tanuként beidézni. Ezzel a tanúval igazolni kívánta, hogy Lakenbacher Ferenc és Holub Mária cseléde, Pécsi Ágnes folyton azzal ijesztgették Holub Máriát, hogy idegen férfiak járnak a házhoz kémkedni. Dr. Nagy Emil a maga részéről Nádas Sándor hírlapíró is kéri tanuként kihallgatni arra nézve, hogy a hercegnő ügyvédje ebből az ügyből országos botrányt akart csinálni, csak azért, hogy Kövér Gusztávot s ennek ügyvédjét engedékenységre bírja a válpörben. Dr. Sándor Jenő ügyészi megbízott ellenzi az új tanuk kihallgatását. A bíróság erre nyomban meghozta és kihirdette határozatát, amelylyel úgy dr. Keller István, mint a védő kérelmét elutasítja, mert a bejelentett tanuk legfeljebb azt tudnák igazolni, hogy a házmeester és Pécsi Ágnes zsarolni akartak, ennek bizonyítása pedig egy másik pör keretében tartozik. A védő semmisségi panaszt jelentett be a határozat ellen.

Pörbeszéd.

A bizonyítási eljárás ezzel egészen be lévén fejezve, a pörbeszédre került a sor.

Dr. Sándor Jenő ügyészi megbízott szerint a tárgyalás eredménye azt igazolta, hogy a vád alapos. Ismerteti ezután a tényállást s annak alapján kéri a bíróságot, hogy úgy kövér Gusztávot, mint Keller Istvánt hamis tanúzásra való rábirásért ítélje el. A vádját Keller Istvánnal szemben azzal az okoskodással is támogatta, hogy a képviselőház mentelmi bizottsága nem adta volna ki Kellert, ha nem tartotta volna őt a vádolt bűncselekményben bűnösnek.

Dr. Nagy Emil védő elsőbbsen rámutat az ügyész közjogi botlására. A mentelmi bizottság csak azt nézi, hogy nem forog-e fenn politikai zaklatás. Ha ilyet nem lát fenforogni, a kiadást nem szabad megtagadnia. A védő ezután rátér az ügyészi megbízott egyéb előterjesztésére. Lakenbacher Ferenc, a koronatanu, háromféleképpen is vallott az eljárás során. Ez az ember, aki hamis bizonyítvánnyal foglalta el a házmesteri állását, aki egy zsarolási kísérletet tett Kövér ellen, s aki éppen Kövérnek köszönhetette, hogy elcsapták, nem érdemel hitelt. Keller ellen más vallomás nincs, mint ennek a Lakenbachernek a vallomása, aki maga beismerte, hogy Keller őt kidobta. Ami Kövér Gusztávot illeti, vele szemben nincs egyéb bizonyíték, mint Lakenbacher vallomása. A Kövér válpörének ehhez az ügyhöz semmi köze, mert mikor a feljelentés történt, a válpör már a Kuria volt, s pár nappal később a hercegnőt a legfelsőbb bíróság el is utasította. A válpör szempontjából teljesen közömbös volt tehát Kövérre, hogy hamis lakbejelentésért elítélke vagy sem. Lakenbacher egyszerűen keresni akart Kovács Gusztávot s ez nem sikerült neki.

Keller István megjegyzi, hogy ő maga kérte

a mentelmi bizottságot, hogy fűgessze fel az ő mentelmi ügyét, mert bízik a magyar igazságszolgáltatásban.

Ítélet.

A járásbíró ezután kihirdette az ítéletet. Kövér Gusztávot hamis tanúzásra való csábításért ezer korona pénzbüntetésre, esetleg ötven napi elzárásra ítélte, dr. Keller Istvánt ellenben felmentette.

A megokolás szerint a bíróság tényként megállapította, hogy Kövér Gusztáv a fővárosban álnév alatt rejtőzött. Hogy mi oka volt erre, azt a bíróság nem kutatja. A kihágási eljárás során Kövér Gusztáv a házmeesterhez fordult, hogy a kellemetlenségtől szabadítsa meg s e czélből Lakenbachernek száz koronát adott. Ezt a tényét a bíróság Lakenbacher vallomásaival bizonyítva látja. Nem tehető fel, ugymond az ítélet, egy házmeesterrel, hogy a rendőrségnél hamis vallomást tegyen, ha csak erre ki nem tanították. A bíróság meggyőződését az a szokatlan körülmény is támogatja, hogy amikor Lakenbacher a rendőrségtől idézést kapott, nem a rendőrséghez, hanem előbb a vádlott ügyvédjéhez ment.

A büntetés kimérésénél a járásbíró figyelembe vette, hogy olyan csekély ügyről van szó, hogy azért Kövér Gusztávot talán meg sem büntették volna, továbbá azt, hogy másnak a befolyása alatt áll.

Keller Istvánt fel kellett menteni, mert az ő tagadásával szemben egyedül Lakenbachernek nem egészen megbízható vallomása áll szemben.

Az ügyészi megbízott az ítéletben megnyugodott. Dr. Nagy Emil felebbezett.

§ Igazságszolgáltatási botrány. Érdekes megokolással semmisítette meg ma a budapesti kir. ítélőtábla a kecskeméti törvényszék egyik büntető ítéletét. A kecskeméti járásbírósnak azóta elhalt büntető bíróját, Szabó Gyula, ugyanis tavaly hat hónapi fogházra ítélte Leitner Farkas kereskedőt, aki tizenöt gazdacembernek gyümölcstermését megvette, elszállította, de megfizetni elefelejtette. A termelők hitelezési csálás miatt följelentést tettek Leitner ellen. A bíró előtt Leitner igazolni akarta, hogy az ő pénzét is megtartották, a szavának azonban nem adtak hitelt s a legsúlyosabb büntetéssel sújtotta, amit a törvény erre az esetre mér. A vádlott felebbezéssel élt s védőügyvédet bízott meg bizonyítékai előterjesztésével. Az ügyvéd megjelent a bíró hivatali helyiségében s kérte az ügy jegyzőkönyvét és ítéletét.

— Nincs, felelte a bíró. Se jegyzőkönyv, se ítélet!

— Hát hogyan csináljak akkor felebbezést, ha nincs se jegyzőkönyv, se ítélet?

— Azért ügyvéd, hogy tudja, — volt a bírói válasz.

A védő így is adta be a felebbezést. Szórol-szóra elmondta a közte és a bíró közt lefolyt párbeszédet. A törvényszék nyilatkozattételre hívta föl a bírót. Helyette a jegyzőkönyvvezető adta meg a felvilágosítást, mert a bíró időközben súlyos beteg lett. Elmondta, hogy a dolog bizony egészen úgy történt, ök nem vettek fel egy betű jegyzőkönyvet se s a bíró a tárgyalás után három héttel emlékezetből készítette az ítéletet. A törvényszék kimondta, hogy biz ez nagy hiba volt a bíró részéről, ámde azért elítélte a vádlottat hat hónap helyett háromra.

Semmiségi panasz folytán az ügy ma a budapesti ítélőtábla elé került, ahol Horváth Béla kuriai bíró elnöklése mellett Balogh György főügyész helyettes és dr. Gál Jenő védő tárgyalták a fura esetet. A védő vidéki önkénynek nevezte az aktákból konstatálható eljárást, míg a főügyész helyettes egyenesen igazságszolgáltatási botrányának bélyegezte. A tábla emiatt meg is semmisítette az eljárást és új tárgyalásra utasította a kecskeméti bíróságot, mert az utólag készített jegyzőkönyv és ítélet bizonyító erővel nem bír.

§ Sajtópör egy tudósítás miatt. Az 1904. év folyamán dr. Pályi Ede a Magyar Szó szerkesztője Olay Lajos orsz. képviselőt lapjában megtámadta azért, mert a képviselő úgy nyilatkozott, hogy a Magyar Szó elferditve közölte Eötvös Károly beszédét. Dr. Pályi kijelentette, hogy Olay ismét hazudott, mert a kérdéses beszédet betű szerint közölte le. Ebből pör támadt Olay és Pályi között. E pör tudósításait a Magyarországnak Surányi Miklós volt hírlapíró írta meg, úgy állította oda Pályi szerkesztőt, mintha ez hamisította volna Eötvös beszédjét. A pör folyamán azonban kitért, hogy Pályi teljesen úgy írta meg Eötvös beszédét, a hogy az elmondotta, a mit a Magyarországnak Surányi maga is elismert. Dr. Pályi Ede azonban ezzel nem elégedett meg s Surányit nyomtatvány utján elkövetett rágalmazás miatt pörölte be az esküdttörvényszék előtt. Az esküdtek nem találták Surányit bűnösnek s ezért a bíróság fel is mentette. A kir. Kuria ma hozza az ítéletet.

§ Új főügyészi helyettes. A király dr. Magyar István budapesti kir. ügyészt a budapesti főügyészséghez főügyészi helyettesé nevezte ki.

§ A Magyar Jogászegylet december 14-én szombaton este 6 órakor az Ügyvédi Kamara helyiségében (V. Szemere-utca 10.) teljes ülést tart, melynek tárgya: dr. Schiller Bódog előadása a Hármaskönyv egyik állítólagos főforrásáról.

Nyilt-tér.

E rovatban közléseikért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

A Bőr- és Lithion-tartalmú, természetes és vasmentes

Salvator-forrás

kötőnő szikkal használatik vesesebajoknál, a hógyhólyag bántalmáinál és köszvényéknél, a csukorbetegségnél, az emésztési és légzési szervek hurutjainál.

Budapest, főraktár Edesokuty L. urnál.

Bécsi egészségügyi kiáll. 1906. Állami díj, díjazoklól, aranyérem

SERRAVALLO

CHINA-SOR - VAS-SAL, gyengélkedőknek és lábadozóknak kitűnő izü

Kapható a gyógyszerárakban K. 2,60 és 4,80-as palackokban.

Értesítés.

GÉCZY GYULA vad- és baromfikereskedő

a IV., Semmelweis-utca (volt Ujvilág-utca) 4. sz. alatt főüzletét megnyitotta, miről a t. c. vevőközönséget tiszteltetl értesíti. — Telefon 78-38.

Fióküzlet: Központi Vásárosarnok 44-45. Telefon 58-58

KALIPTAS

a legújabb és már is a legkedveltebb fogpép

Kapható: **MÜLLER J. L.** orv. és kir. Budapest, IV., Koronaherozeg-ut. 2. 2. yóg yaserés, árogeria és finomabb üzletekben, Kís tubus 40 fillér. Nagy tubus 1 korona. **Fogpép**

OVSZEREK

Gummi és halhólyag, 30% engedmény tuczonként 1-10 forintig. Capot-Americoan rövid, 2-3 forintig. Mintagyűjtemény (25 db) a legfinomabb minőség urak részére 5 frt. Irrigator, felszerelve 2-3 írtig. Diana-övek, legfinomabb 2,50, 8. -, 8,50 frt. Minden megrendelésnél 30% engedmény. Árjegyzék ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.

Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

A n. é. közönség

szives tudomására hozzuk, hogy

üzletünket

VI., Andrassy-ut 17. szám alól

VII., Rákoczi-ut 26. szám alá

helyeztük át

Tisztelettel

Kulprecht és Goldschmied

áruháza.

Budapest, VII., Rákoczi-ut 26.

KÖZGAZDASÁG.

Főtanácsülés a jegybanknál. Az Osztrák-Magyar Bank — amint értesülünk — e hó 19-én főtanácsulást tart. Ezen az ülésen, az eddigi szokásokhoz hiven, előterjesztik a lefolyt üzletévben körülbelül elért nyereséget, azonkívül határoznak az alkalmazottak szokásos karácsonyi előléptetése felett.

A fiumei forgalmi korlátozás föloldása. Megírtuk, hogy a magyar királyi államvasutak a Fiuméba irányuló idei óriási forgalommal nem tud megküzdéni, s legutóbb is, e hó 9-ikén kénytelen volt a teherárak fölvetelét megszüntetni. A fiumei kikötőben — jelenik — nagy erőfeszítéssel éjjel-nappal dolgoznak most a fölhalmozódott árutömegek elexpediálásán. A szorgos munka immár zavartalanul folyik, mert a napokig tartott sirokkó megszűnt és állandó derült idő várható. Emélfogva, biztos értesülés szerint, a Máv. az áru fölveteli zárlatot e hó 15-én ismét föloldja és ettől kezdve újra szabad lesz az ut Fiuméba.

A faüzlet köréből. Megírtuk, hogy a Fatermelő-Részvénytársaság, mely a Magyar Általános Hitelbank egyik alapítása, átvette a Diósi Ignác és fia Lajos nagyváradi cég barátosi erdőüzletét. Most arról értesülünk, hogy a Fatermelő r-t. ez üzlet folytatására külön részvénytársaság alapítását tervezi. Az új társaság tőkéje még nincs megállapítva. A Fatermelő r-t. egyébként még más erdőüzletek átvételét is tervezi, az erre vonatkozó tárgyalások folyamatban vannak. A fapiaczon lefolyt és részben még ma is tartó krízisnek ismét áldozata van. A Singer Dávid trencsényi fanagykereskedő cég, mely már 1896. óta fennáll, fizetési nehézségekbe került. A cég bíróságon kívül egyezsére törekszik, a passzívák 300.000 koronára rúgnak.

Az Iparpártoló Szövetség munkaprogramja. Az Országos Iparpártoló Szövetség most megtartott első rendes közgyűlésén megállapította a szövetség jövő működésének kereteit. A munkaprogramot Gelléri Mór királyi tanácsos, a Szövetség ügyvivő alelnöke dolgozta ki. Minthogy a Szövetség a beszerzési források kiadásával sikeres akciózt kezdett meg, a Szövetség e téren folytatni fogja munkáját. Legközelebb megjelenik a „Gazda” című kiadvány, amelyik a gazdaságban használatos összes gépek, eszközök és szükségleti cikkek magyar beszerzési forrásait fogja ismertetni. Egy másik legközelebb megjelenő kiadvány „Az Iskola” című lesz, amely a tanszemélyzetet fogja tájékoztatni az iparpártolási akciózról.

Fizetésekreptelenségek. Ismét egy évtizedek óta fennálló cég szüntette be fizetéseit. Ez az Otta és Neufeld budapesti cég, mely azelőtt Otta és Silberberg cég alatt folytatta üzletét. A cég áruadósága 350.000 korona, a többi passzívák még ismeretlenek. A cég alkalmazottai nagy részének már fel is mondott. — A deési Lefkovits Kornél és Társa cég fizetésekreptelenséget jelentett. A passzívák 72.100 koronára rúgnak, az aktívák 42.000 koronát tesznek ki. — A bécsi hitelezői védegyelet szintén közöl egy csomó fizetésekreptelenséget. Ezek: Schreiber Gyula kereskedő Zágráb; — Braun Mayer kereskedő Nagykapos; — Ifj. Hajtmann Lajos kereskedő Temerin; — Holzmann Abraham kereskedő Kormöczbánya; — Fischer Armin kereskedő Boglár; — Barta Aladár kereskedő (csőd) Lipppa; — Jakobovits Márton kereskedő (csőd) Szatmár.

A miskolci kamara ülése. A Miskolci Kereskedelmi és Iparkamara — jelentik — az öt évi ciklus utolsó ülését most tartotta meg, amelyen Radvány István elnököt. Napirend előtt ovációzt rendeztek az elnöknek abból az alkalomból, hogy e napon töltötte be 75-ik életévét. Az ülés további folyamán az elnök megtette előterjesztéseit. A kamara megke-reste a hatóságokat és hivatalokat, hogy tekintettel a nehéz pénzügyviszonyokra, a vállalkozók és iparosok számláit soron kívül fizessék ki. Ugyancsak a pénzpiac sulyos helyzetének hatása alatt szerzett tapasztalatok indították a kamarát arra, hogy a kereskedők és iparosok fizetési képességéről terjesztett álhírek ellen kérjen a minisztertől védelmi eszközök a büntető törvény revíziója során megalkotandó katalakban. Sugár Ignác útkár terjesztette erre elő a hivatal ügyforgalmi jelentését, melyet tudomásul vettek. Következett a napirend. Tárgyalta és elfogadta az ülés a szakosztályok azon javaslatát, hogy törvényileg biztosíttassék a kereskedők és iparosok azon joga, mely szerint számlaköveteléseik után három hó elteltével 6 százalékos késedelmi kamatot számíthassanak. Örvendetes tudomásul szolgált azon bejelentés, hogy a kereskedelmi miniszter Miskolcz r-

szere ipari tanfolyamokat engedélyezett. Az élelmszerek drágaságával is foglalkozott a teljes-ülés, mely a kereskedelemügyi miniszterhez terjesztett s az egész kérdést tüzetesen felöllelő véleményes jelentést tudomásul véve, kívánatosnak mondotta a bor- és söradónak a gyárak körzetében való leszállítását. Ez ülésen kerültek szőnyegre az egyenes adók reformja tárgyában benyújtott törvényjavaslatok. E tárgyban a szakosztályok javaslatai alapján sürgős felterjesztést intéz a kereskedelemügyi m. kir. és pénzügyi miniszterekhez azon kérelemmel, hogy a javaslatok parlamenti tárgyalását mindaddig függeszték fel, míg a hazai kamarák szakvéleményeiket, esetleg anketén is, nem nyilvánítják. E felterjesztés támogatására felkéri a hazai kamarákat s a kerület országgyűlési képviselőit. A kamara akciójának egy további fázisa országos mozgalom volna, melynek során kifejezésre fog jutni a kamarák memorandumba foglalt részletes véleménye.

Indítványok a Pénzügyi Szövetségnek közgyűlésén. Említettük, hogy a Magyarországi Pénzügyi Szövetség e hó 15-én tartja közgyűlését. Ezen az ülésen a következő két indítvány is napirendre kerül. Az egyiket a Kiskunfélegyházi Népbank nevében ifj. Feuer Béla vezérigazgató nyújtja be s ez a következőképpen hangzik:

„Forduljon a Szövetség memorandummal a m. kir. kormányhoz, hogy az állami pénztári fölségeket ne kizárólag az amugy is nagy tőkével rendelkező fővárosi pénzügyintézeteknél helyezze el, hanem a Magyarországi Pénzügyi Szövetségnek meghallgatása után oly vidéki pénzügyintézeteknek is juttasson ily betéteket, melyeknek bonitása, likviditása és ügykezelése semmi kívánni valót nem hagy maga után.”

A másik indítvány, melyet a Békéscsabai Takarékpénztár Egyesület nevében az intézet vezérigazgatója, Havas Mór és dr. Kerényi Soma igazgatósági tag nyújtanak be, a következő:

„Hogy a Magyarországi Pénzügyi Szövetség Országos Szövetségének a magyar vidéki pénzügyintézetek közéletére fontos és szükséges hatása és kedvező befolyása az eddiginél eredményesebben juthasson kifejezésre, állapítsa meg a közgyűlés a Szövetség igazgatóságának azt a köteleességszerű jogát, hogy a vidéki pénzügyintézetek érdekeinek előmozdítására irányuló tevékenysége folyamán a kipróbált helyes gyakorlati üzletelvek érvényesítésére és azoknak helyről-helyre való átültetésére törekedve, az intézetek működését és zárszámadásait figyelemmel kísérje, megbírálja és hogy észrevételeit bármely szövetséges intézettel hivatalból közölhesse.”

Kereskedelmi szerződésünk Szerbiával. A magyar és osztrák kormány, valamint a szerb kormány delegátusai újból tanácskozára gyűltek össze a kötetendő kereskedelmi szerződés ügyében. A szerződéses tárgyalások lassu előbbre jutása miatt nagy az elégedetlenség Szerbiában, hol úgy a kereskedelmi, mint agrárkörökben nagy a türelmetlenség a tárgyalások vonatott előrehaladása miatt. Mint bennünket Bécstől értesítettek, a most folyó tárgyalások is napokig eltartanak. A tanácskozásokból kikapcsolják egyelőre az állat- és állategészségügyi forgalom szabályozására vonatkozó kérdéseket s csak akkor fogják tárgyalás alá venni, hogyha majd az összes kérdésekben megállapodtak. A most folyó tárgyalásokról kiadott kommuniké szerint a szerb engedmények ugyan nagy befolyással lesznek az állatforgalom szabályozására és remélhető, hogy az állatforgalmi kérdések ügyét is dűlőre viszik, mi azonban annak a vélekedésünknek adunk kifejezést, hogy teljesen czéltévesztett a kötetendő szerződés kisebb részletkérdéseire pazarolni az időt akkor, midőn egy szerb, mint magyar és osztrák közgazdasági szempontok sürgős követelmény gyanánt állítják előtérbe az állatforgalom mielőbb való szabályozását és nyelbítését.

A szőlő állati kártevői. Az ampelologiai intézet legutóbb megjelent évkönyvében néhány érdekes feljegyzés olvasható a szőlő állati kártevőiről. Istvánfi

Gyula, az intézet igazgatója, gyűjtötte 1906-ban Magyaránál a szép nagy gyászszücszért (Marimus tristis), mely ott az erdőirtás helyén telepített amerikai szőlő zöldhajtásait rágtá. 1904-ben Pancsován a nagy mértékben elszaporodott paizstetű (deconium persicae) több helyen a szőlőt is ellepte. A paizstetvek váladéka a méztartalmat, a szőlő leveleit egészen bevonta, a tüke alatt földre esőpöggött s ezen helyeken a korompenész elszaporodván, fekete mezzel vonták be mézharmatos helyeket. A szőlőtermést így elronditva, kárrá tették. Szerencsére azonban érezhetőbb kárt csak kis területen okoztak. Itt kell megemlékeznünk még a szőlőkarókat pusztító bogarakról is, melyek állca a karók földalatti részeit pusztítják. Ezen bogarak egyike újabban mint a szőlőnövényt megtámadó lépett föl. A valgus tempterus nevű bogárnak azonban csak az állcaja kártékony a karók földalatti részeinek rágása által. A teljesen ép karót azonban ez sem támadja meg.

Ungvári pénzügyintézetek fuziója. Korábban már jelezttük, hogy az Ungvári hitelbank r. t. és az Ungmegyei takarékpénztár között tárgyalások folynak a két intézet egyesülése tárgyában. Az Ungmegyei takarékpénztár 1865-ben alakult 360.000 korona alaptőkével és mintegy fél millió korona tartalékkal rendelkezik. Az Ungvári hitelbank r. t. 1906-ban alakult meg 200.000 korona alaptőkével. Az Ungmegyei takarékpénztár most — amint értesülünk — a fuzió feltételeit a következőkben állapította meg: 1. az Ungvári hitelbank r. t. 1908. január 1-től egyesül, illetve beleolvad az Ungmegyei takarékpénztár r. t.-ba; 2. az Ungmegyei takarékpénztár 1907. november és december hónapok alatt ellenőrzést gyakorol az Ungvári hitelbank által vezetendő üzletek felett; 3. az Ungmegyei takarékpénztár január 1-vel átveszi az Ungvári hitelbank összes aktívát és passzívát; 4. az Ungvári hitelbank részvényesei akkép elégitetnek ki, hogy az Ungmegyei takarékpénztár 1200 korona értékben új részvényeket bocsájt kis egy-egy részvényes 6 darab hitelbanki részvény fejében kap egy darab Ungmegyei takarékpénztári részvényt. A fuzió feltételeinek végleges megállapítására az Ungmegyei takarékpénztár Popovics Miklós elnököt, Kardos Emil vezérigazgatót, Schulmann Jakab igazgatósági tagot és Reismann Bertalan ügyész delegátát.

A postatakarékpénztár november havi forgalma. A takarékpénztár 91.478 tételben elhelyeztetett 5.498.673 korona 51 fillér, 53.774 tételben visszafizetett 5.412.317 korona 83 fillér. A betétek állománya ez üzletágban 1907. november hó végén 86.862.973 korona 20 fillér. A betevők száma e hóban 1961-el gyarapodott s összes számuk e hó végén 648.639. — A cheque- és clearing-üzletben 852.271 tételben elhelyeztetett 278.709.209 korona 32 fillér és 154.883 tételben visszafizetett 278.461.199 korona 37 fillér. A postatakarékpénztár havi összforgalma a két üzletágban 1.152.406 tétel s 568.081.400 korona 03 fillér; teljes betétálladéka pedig a hó végén 144.541.624 korona 84 fillér. Az értékpapír-üzletben 1907. november hó végéig kiállított 3975 járadékkönyvecske, melyekre összesen 15.081.450 korona névértékű értékpapír van az intézetnél elhelyezve.

A pénzügyi piacról. A német pénzügyi piac feszültsége tartózkodásra készteti a pénzügyi piacokat a nemzetközi piacokon. Berlinben tovább folytatódott a magánkamatlábban az az emelkedő irányzata, amelyet már napok óta szemlélünk. Már tegnap 7¼%-ra emelkedett a magánkamatláb és a mai napon is megmaradt ezen a nívón. A német pénzügyi piac aggodalommal néz az utolsó elébe, annál is inkább, mivel a Reichsbank már e hó 7-én — a legutóbbi kimutatás alkalmával — 208 millió márká adóköteles jegyet mutatott ki és így valószínű, hogy az utolsó megnövekedett igényei olyan helyzetbe hozzák a bankot, amelyben elérkezik a jegyek fedezetének minimumára, vagyis kibocsátási képességét teljesen kihasználta. Ebben az esetben természetesen több jegyet nem bocsáthat ki, kivéve, ha bankjegyeiért aranyat nem szerez a bank. Erre azonban a jelenlegi

feszült devizárfolyamok nem alkalmasak. A londoni rátaleszállításban ismét reménykednek a tőzsdék, pénzügyi körökben azonban lehetségesnek tartják, hogy az angol bank, tekintettel a német pénzügyi feszültségére, ismét eláll a rátaleszállítástól vagy pedig abból az okból nem szállítja le a kamatlábat, mivel a jelenlegi rátával ki akarja huzni az év hátralevő részét. A londoni magánbankok egyébként ma valamivel emelkedett. A belföldi pénzügyi piac csekély a forgalom. A jegybank budapesti főintézeténél ma 2½ millió koronát nyújtottak be, az esedékességek ugyanannyira ragtak. A külföldi piacokon — bécsi távirat szerint — a következő: Bécs 5¼%, Berlin 7¼%, London 5¼%.

Ünnepeit takarékpénztári igazgató. A Varanói Takarékpénztár a legutóbbi napokban igen szép ünnepeket keretében leplezte le alapítójának, Cséri Herman vezérigazgatójának arcképét, ki az intézetnek 37 év óta vezetője. A leplezés az új intézeti ház felavatása alkalmából történt; dr. Csöke József elnök szép beszédben méltatta a vezérigazgató érdemeit, amit a jubiláns meghatva köszönt meg.

Nyersbörök a fővárosban. A kereskedelemügyi minisztérium börzsi vándortanítója a nyersbörök belföldön való értékesítésének előmozdítása czéljából javaslatot tett a minisztériumban, hogy a gyapjaukciók mintájára létesítsenek a fővárosban nyersbörárveréseket. Az eddigi tapasztalat szerint a gyapjaukciók határozottan előnyre váltak főleg a termelőknél, de nagyban elősegítették a gyapjúkereskedelem konszolidálódását is. A kereskedelemügyi miniszter e tárgyban kikérte az összes érdekeltek körök véleményét, a többiek közt az Országos Magyar Gazdasági Egyesületét is, amely legutóbb tartott ülésének határozatából kifolyólag azt a véleményt adta a miniszternek, hogy a megfelelő állami felügyelet mellett létesítendő nyersböröküzlet életbe léptetését kívánatosnak tartja.

Vidéki pénzügyi hírek. A Magyarországi Pénzügyi Szövetség a következő pénzügyi változásokról nyert értesítést: A Jánosalmi Takarékpénztár r. t. rendkívüli közgyűlést tart 100.000 koronás alaptőkéjének 300.000 koronára való felemelése iránt. E czélból a tartalékalapból 100.000 koronát az alaptőkéhez csatolva, a régi 100 koronás részvényeket cserélik ki 200 koronás részvényekre és 500 darab 200 koronás új részvényt bocsátanak ki. — A Nagyszói Takarékpénztár 44.000 koronás alaptőkéjét 200.000 koronára emelte fel, 600 darab 200 koronás részvény kibocsátása által. — A Rákocsbabai Takarékpénztár 200.000 koronás alaptőkéjét felemelni szándékozik 3000 darab 100 koronás névértékű részvény kibocsátásával. — Bilkei Hitelbank r. t. czég alatt új pénzügyintézet alakult 50.000 korona tőkével. — „Crisana” takarékpénztár és hitelbank r. t. czég alatt 200.000 korona alaptőkével, mely 2000 darab 100 koronás névértékű részvényre oszlik, új pénzügyintézet van alakulóban Brádon, mely a Crisana takarékpénztár és hitelbank r. t. czég összes aktívát és passzívát átveszi. Az új részvények 100 koronás árfolyamon bocsátatnak ki. — Oriental hitelintézet r. t. Dobra czéggel új pénzügyintézet alakult a humyadmegyei Dobra községben. — Dévai hitelbank r. t. czéggel 500.000 korona alaptőkével, mely 5000 db. 100 kor. névértékű részvényre oszlik, a Dévai előlegezési szövetkezetek közreműködésével új pénzügyintézet van alakulóban Déván. — Közgazdasági bank r. t. Lugos czéggel december 12-én új pénzügyintézet alakult Lugoson fél millió korona alaptőkével. Az új intézet alapítói: Burdia Szilárd, dr. Fränkl Béla, dr. Hajdu Frigyes, dr. Makay Ágost és Weisz János. — A Szegedi gazdasági és iparbank r. t., mely a folyó évben 300.000 korona alaptőkével alakult, átveszi a Gazdasági iparbank m. sz. összes aktívát és passzívát. A szövetkezet pedig kimondotta a feloszla-

300) darab Fritztörülköző 25 krtól kezdve. Játék-árak disztagyak minden elfogadható árban amíg a készlet tart.

Vidéki rendelések pontosan eszközöltek.

Pfeifer Pál és Testvére
IV, Kecskeméti-utca 6. szám

és
Andrássy-ut 17. sz.

Megkezdődött
a rendkívüli
nagy elárusítás

Tennis flanel néteje	... most	1 1/2 kr.
120 c.n. angol chevrot, női ruhákra	... most	30 kr.
Uri valér, egész finom	... csak	12 kr.
Fegyűzban kötött női harisnya	... csak	20 kr.
Kötött férfi divat harisnya	... csak	30 kr.
Férfi ing puha mellű	... csak	1 1/2 kr.
Egész finom, férfi köpper nadrág	... csak	1 1/2 kr.
Férfi Jäger ing és nadrág	... csak	1 1/2 kr.
12 dr. angol batiszt zsebkendő	... csak	1 1/2 kr.
Flanel portrió, egész nagy	... csak	18 kr.
Férfi háló ing, egész finom	... csak	1 1/2 kr.
Női ing ajour betétel	... csak	98 kr.
6 szem. színes kávé ajour készlet	... csak	2,95 kr.
Női glassé kesztyű, egész finom	... csak	98 kr.
Tiszta sejem férfi nyakkendő	... csak	39 kr.
Sejem clott szoknya, ajour fodortal	... csak	3,75 kr.

sát. — Ipar és kereskedelmi takarékpénztár r.-t. czéggel Ujvidéken új takarékpénztár alakult, mely az Ujvidéki kereskedők és iparosok hitelintézete mint szövetkezet üzletét átveszi.

Szénhiány Poroszországban. A szénhiány nemcsak nálunk érezteti hatását úgy az ipari vállalkozások, mint a mezőgazdaságban, hanem az elsőrendű szén igazi hazájában, Poroszországban is. Poroszország nyugati és keleti részeiben, sőt Posenben is nagy szükségéről panaszkodnak újabb időben. A porosz kereskedelmi miniszter ezek a gyakori panaszok arra birták, hogy a szénhiány elhárításának a módjait az érdekeltekkel megbeszélje. Az értekezleten résztvettek képviselők, bányatulajdonosok és szénkereskedők, akik különböző okokat hoztak fel, amelyek szénhiányt előidézték. Elsősorban az általános üzleti helyzet, a vasutak nagy szénfogyasztása, a vasuti kocsi hiánya s főleg az a körülmény, hogy azokban a helyeken, ahol sok szén kell, későn gondoskodtak a szükséglet beszerzéséről. Ezek a körülmények idézték elő a szénhiányt, amelynek elhárítása czéljából különféle javaslatokat terjesztettek elő. A szénbánya-tulajdonosok kilátásba helyezték, hogy nagyobb erővel fognak a termeléshez, ami megjavíthatja a szénpiac helyzetét. A miniszter is kijelentette, hogy minden rendelkezésére álló eszközzel igyekeznék fog a szénhiány megszüntetésére s azok a területek, ahol a szénhiány veszedelemre fenyeget, minél hamarabb kapjanak elegendő szén. Itt említjük meg, hogy egy Budapesten, mint a vidéki központokban a kereskedelem őrési mennyiségű szénkészletet halmozott raktárra abban a reményben, hogy a bekövetkezett téli időjárás esetén egy a fogyasztóközönséget, mint a viszonteladói kereskedelmet elláthassa a szükséges szénmennyiséggel. Az időjárás azonban keresztülluzta ezt a számítást, természetesen a fogyasztóközönség előnyére, nagy hátrányára azonban a szénkereskedelemnek, mely több mint egy hónapi kamatát vesztette eddig is a beraktározott szénmennyiség értékének.

Öröklési kötés a londoni tőzsdén. Egy öröklési kötésről adnak hírt a londoni lapok, melyhez hasonló már évtizedek óta nem volt a londoni tőzsdén. Kapcsolatban az angol északi vasutak és a Great-Central vasut készülőben lévő fuziójával, az előbb említett papíroknak már napok óta nagyobb eladások történtek. A napokban egy ügynök után ötvenezer darab északi vasutrészvény egy tételben került eladásra s akadrt rá rögtön vevő is. Az eladott papír értéke 2.400.000 font sterling, vagyis kb. 57.600.000 korona s az üzletet közvetítő két tőzsdeügynök jutaléka egyenként kb. 228.000 korona.

A Tiszavölgyi Társulat múlt évi működése. A Tiszavölgyi Társulat december tizenötödikén tartja meg évi rendes közgyűlését, amelyen a központi bizottság terjedelmes jelentést terjeszt elő. A jelentés részletesen beszámol a keretbe tartozó tiszamenti áramtensítő és belvízszabályozó társulatok működéséről; a központi bizottság az elmúlt évben is résztvett mindazon ügyek intézésében, amelyek a fennálló vízjogi törvények és a társulat alapszabályai értelmében működési körébe tartoznak, vagy amelyek véleményadás végett a minisztérium által a bizottsággal közöltettek. Résztvett a Társulat azon az ankétán, melyet a földmivelségi miniszter a hazai folyók vidékeinek érdekességéből hívott össze, az új vízi beruházási munkálatok programjának megvitatása végett. E tervet szerint az ország főbb folyóin folytatandó végrehajtandó szabályozási munkálatokból a Tisza és mellékfolyóira hatvanhat és fél millió korona esnék. A jelentés szerint a tiszavölgyi értekezletnek nagy megnyugtatóra szolgál a miniszter tervbe vett intézkedése.

Nagybirtok-változás. A kisszállási uradalomhoz tartozó terézhalmi birtoknak azon részét, mely Jánosnoshalma, bácsmezei és Császárteröltés, pestmezei nagyközségek között fekszik és körülbelül 6000 holdnyi területű, a Délvidéki Közgazdasági Bank részvénytársasága és a Bácsmezei Agrár-Takarékpénztár szabaakái, illetve zombori pénzintézetek felparcellálták. E művelet sikeres és az érdekelt kizsádkra nézve előnyös keresztülvitelét bizonyították azok a méltányos feltételek, melyeket az egyesült pénzintézetek a parcellázás keretében megállapítottak. A birtokoknak felerésze már értékesítve van s számos új tanya jelzi, hogy megindult rajta a szor-

galmas magyar nép egészséges terjeszkedési mozgalma; az a folyamat, mely hathatós erejével itthon tartja s önálló gazdasági létében megszilárdítja ezt a népet.

A tejjgazdasági kongresszus határozatai. A pécsi ezidén tartott tejjgazdasági és tejszövetkezeti kongresszus — mint értesülünk — több határozatot hozott. A kongresszus határozatai két részre oszlanak: Az egyik rész a tejjgazdálkodás során leszűrődött gyakorlati és elméleti ismereteket kívánja közzétesni, a határozatok másik része pedig el akarja hárítani azokat az akadályokat, amelyek Magyarország a tejjgazdaságok szaporodása és fejlődése elő tornyosulnak. A kongresszus megfelelő végrehajtó szervezet hiányában egy bizottságot küldött ki, amelynek feladata a kongresszus határozatainak végrehajtására vonatkozó részletek megvitatása. Ez a bizottság ma tartotta első ülését s elhatározta, hogy legközelebb részletes javaslatokat terjeszt az illetékes faktorok elé, főleg az alakítandó tejszövetkezeti központok, a nagyvárosok tejfel való ellátása és a tejhamisítás meggátolása tárgyában.

Az Adria hajól. Az Adria m. kir. tengerhajózási részvénytársaság gőzösei közül kedden a Rákóczi Fiuméből Marsaillebe és Valenciába, a Szent István pedig Fiuméből Greenockba és Glasgowba indult.

A tüdőbaj minden

eseteiben a SCOTT-féle Emulsió szonnal használandó A SCOTT-féle Emulsió nemcsak a beteg testrészeket gyógyítja, hanem egészséget és erőt kölcsönöz az egész szervezetnek.

A SCOTT-féle Emulsió specifikus megbízható szer mindennemű tüdőbaj



ellen és nemcsak biztos szer, hanem a legolcsóbb is. Nagyfokú gyógyító és táp-ereje annak tulajdonítható, hogy előállításához a legfinomabb, legisztaabb és leghatásosabb anyagokat, melyek egyáltalán beszerezhetőek, veszik, továbbá azon tulajdonságának, hogy az eredeti feltulmálatlan SCOTT-féle előállítási mód folytán nemcsak ízletes, hanem rendkívül könnyen emészthető is.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill. Kapható minden gyógyszertárban.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE Gabonatőzsde.

A külföldi tőzsdek ismét lényeges lanyhaságot jelentenek. Newyork 3/4 cent, Liverpool 1 penny, Berlin 3 márká olcsóbbodást avizált. Nálunk ezen baisse hírekre mindenki olcsóbb árfolyamokat várt és éppen az ellenkezője következett be. A kenyérmagvak ára a tegnapi zárathoz képest 10 fillérral drágult, a takarmányczikkéké pedig változatlan maradt. Sem búzában, sem rozsbán nincs kínálat és árukinálat nélkül nem lehet olcsóbb árakat csinálni. A malmoknál vételekdv nem mutatkozott és csak néhány ezer mázsa kelt el változatlan áron.

- Eladott: Buza. Tiszavidéki: 360 mm. 77.5 kg. 26.30 korona (Ujszász), 350 mm. 77.5 kg. 26.30 korona (Ujszász), 250 mm. 77.5 kg. 26.30 korona (Ujszász), 430 mm. 76 kg. 25.40 korona (Ujszász), 100 mm. 75 kg. 25.40 korona (felső). Pestvidéki: 200 mm. 76.8 kg. 25.70 korona. Felsőmagyarországi: 1470 mm. 77 kg. 25.65 korona. Rozs: 100 mm. 23.80 korona pp. Zab: 100 mm. 16.95 korona, 100 mm. 16.90 korona, 100 mm. 16.80 korona, 100 mm. 17.05 korona, 200 mm. 17 korona, mind kp. Az árak 100 kg.-kin koronákban értendőek.

Kimutatás a hazai nyilvános áruraktárak és szövetkezeti gabonaraktárak gabona és őrlemény forgalmáról és készleteiről 1907. november 30-tól december 7-ig.

A forgalom és készletek részletezése	Buza	Rozs	Arpa	Zab	Tengeri	Liszt	Korona
I. Készlet és forgalom.							
Készlet 1907 nov. 30-án	220611	268056	250115	195257	182086	50974	9423
1907 nov. 30. dec. 7.	33210	4166	17157	9595	10247	14156	8876
1907 nov. 30. dec. 7.	83407	9261	21540	14125	19316	13621	2809
Készlet dec. hó 7-én	165414	262991	251782	190727	338622	51511	9837
II. Az 1907. december hó 7-én megállapított készletek részletezése.							
A) Nyilvános áruraktárak							
Buda	70596	4844	891	44888	44888	4669	—
Rákócsháza	89567	161	5240	1810	5110	—	—
Berettyóújfalva	7.66	3562	7688	585	—	—	—
Braşov	—	—	—	—	—	—	—
Budapest	456027	108407	13649	29961	18960	20488	5898
Csáktornya	28178	5587	1581	1191	1262	2766	234
Czegléd	37681	5577	2148	1078	116	—	—
Debreczen	18809	97018	9028	126	996	—	602
Érmihályfalva	4925	14109	351	1025	3012	—	—
Fiume	16475	867	16842	12034	38881	10708	—
Kaba	28199	600	1536	284	402	—	—
Karczag	21772	—	548	71	—	2181	852
Kassa	5215	2017	601	2507	—	—	—
Kisvárd	59054	157	2406	256	182	—	222
Kisvárd	—	12878	194	7125	—	—	—
Kolozsvár	13187	823	8807	4044	1500	4544	—
Marosvásárhely	11508	1675	2036	5856	1304	—	—
Marosvásárhely	8478	—	183	2206	549	464	—
Mátészalka	7682	7470	0	565	573	—	—
Mezőtur	86705	—	5590	174	106	—	—
Miskolc	998	348	22871	2451	—	57	—
Nagybecskerek	34065	1574	606	29965	1053	—	—
Nagykanizsa	58561	8226	37302	2420	136	—	—
Nagyszalonta	8140	878	3061	3821	415	—	—
Nagyzeben	—	—	—	—	—	—	—
Nagyvárad	15175	1076	1881	469	1049	—	—
Négyregyháza	2858	28631	1285	—	281	—	—
Nitra	992	1612	1208	306	—	—	—
Pancsova	—	—	—	—	—	—	—
Pozsony	27008	4661	39633	—	691	—	—
Szatmár	29838	—	6894	886	847	—	—
Szatmár-Németh	25857	6093	617	6368	2841	—	—
Szeged	50	28	386	719	—	68	1851
Sziesek	22740	131	4873	52	467	—	—
Szohoszló	4145	1076	11005	8484	148	—	5
Szombathely	40441	—	604	25003	184	—	493
Temesvár	—	—	—	—	—	—	—
Vasvár	484	304	24	3498	3786	2416	—
Zárab	—	—	—	—	—	—	—
Zimony	3785	—	—	—	—	67	—
B) Szövetkezeti gabonaraktárak							
Buza	8524	1789	31622	10622	1040	1861	1280

Budapesti gabonaforgalom. 1907. december 9-től december 10-ig.

Erkezett:	Elszállított:	
Buza	16451	9174
Rozs	1558	2979
Arpa	2670	4652
Zab	1257	1169
Tengeri	481	—
Liszt	102	18661
Korpa	—	2469

A határidőpiacon kötöttett:

Dél előtt:
Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. áprilisra 13.24, 13.21, 13.28, 13.33.
Buza 1908. októberre 11.24, 11.31, 11.26, 11.34.
Rozs 1908. áprilisra 12.44, 12.46, 12.49.
Rozs 1908. októberre 10.28, 10.29, 10.26, 10.23, 10.30.
Zab 1908. áprilisra 8.62, 8.64, 8.62.
Tengeri 1908. májusra 7.50, 7.49, 7.54.
1 óra 30 perczkor zárulnak:
áprilisi buza 13.31 — 13.32
októberi buza 11.31 — 11.32
áprilisi rozs 12.49 — 12.50
októberi rozs 10.29 — 10.30
áprilisi zab 8.61 — 8.62
májusi tengeri 7.52 — 7.53

Délutáni forgalom.

Délután az üzlet igen szilárd irányzatban folyt le. Galicziai számlára a tiszavidéken nagyobb buza-tételek vásároltak.

4 óra 30 perczkor zárulnak
Buza 1908. áprilisra — — — — 13.35 — 13.36
Buza új októberi — — — — 11.32 — 11.33
Rozs 1908. áprilisra — — — — 12.50 — 12.51
Rozs új októberi — — — — 10.38 — 10.40

Kovács Menyhért és Társa

„Hungária Gyorshizláló Abrakfűszer-vállalat“

Budapest, VI. kerület, Felsőerdősor-utca 41. szám.

M. kir. földmivelségi miniszter által 1906. nov. 11-én 75807. III/2. szám alatt engedélyezett „Hungária Gyorshizláló Abrakfűszer“ minden jószág tenyésztésénél nélkülözhetetlen. Kitünő eredményei lett kipróbálva szarvasmarháknál, lovaknál, sertéseknel, juhoknál és az összes baromfiaknál. Számítalan elismerő-levelek rendelkezésre állanak — Kapható minden fűszerkereskedésben.

Zab 1908. áprilisra 8.61-8.62
Tengeri 1908. májusra 7.51-7.52

Ertéktőzsde.

Napok óta kedvetlen már a hangulat a tőzsdén. Ezt első sorban a nemzetközi, illetőleg a német pénzpiac feszültsége idézte elő, mi a tőzsdére rendkívül nyomasztólag hat és így az amerikai kedvezőbb jelentések s a függőben levő gazdaságpolitikai kérdéseknek kuszódban levő elintézése nem tudja a hangulatot kedvezőbbre változtatni.

Ami az üzlet részleteit illeti, a mai előtőzsde alacsonyabb külföldi jegyzésekre és bécsi arbitrázs-eladásokra gyenge irányzattal folyt le és az árfolyamok mérsékeltlen hanyatlottak.

Előtőzsde.

Előtőzsde javult. Kötettek: Osztrák hitelrészvény 631.75-633.- Magyar hitelrészvény 749.50-751.- Osztrák-magyar államvasut 669.11-669.50 Ríamurányi vasút 513.25-514.- Magyar leszámítoló bank 473.- Jelzálogbank 417.- Közúti vaspálya 546.50-550.- Városi villamos vasut 280.-281.- Hazai sorsjegy 105.50.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde tartott. Kötettek: Osztrák hitelrészvény 632.-638.25. Magyar hitelrészvény 750.-751.50. Ríamurányi vasút 513.-513.75 Magyar leszámítoló bank 473.-

Közúti vaspálya 548.50-549.25. Városi villamos vasut 280.-. Hazai sorsjegy 105.50. Magyar vasúti forgalmi r.-t. 356.-.

Prémium-fizetel: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4.-5.- K, 8 napra 10.-12.- K, december végére 22.-24.- K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde a visszavásárlásokra némileg megszilárdult. A forgalom mérsékelt maradt. Kötettek: Osztrák hitelrészvény 632.50-633.50. Allamvasut 670.50. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 633.25

BECSI GABONATŐZSDE.

Bécs, december 11. (Az Egyetértés távirata.) A külföldi jelentések és az enyhe időjárás hénitőlag hatottak a piacra, mely teljes üzletlenség mellett bányadt volt, de az árak nem hanyatlottak, mert a kínálat is tartózkodást mutatott és az eladók nem voltak hajlandók árengedményekre.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 13.30 13.70 korona, mosoni 12.50 12.90 korona, tótfelvidéki 12.60-13.10 kor., déliavasuti 12.50-12.80 korona, marchfeldi 12.25 12.60.

Ut-tőzs: tótfelvidéki 12.50 12.70 korona, csepeli 12.45 12.65 kor., pestmegyei 12.50 13.70 kor., különféle magyar 12.40-12.65 kor., osztrák 12.25-12.50 korona.

Arpa: morvaországi 9.40 10.- kor., marchfeldi 9.-9.50 kor., bécsvidéki 8.90-9.50 kor., tótfelvidéki 8.25 9.90 kor., csepeli 8.40 9.65 kor., győri 8.30 9.25 kor., déli vasuti 8.10-9.75 kor., tiszavidéki 7.20 8.25 korona.

Magyar tengeri: régi 8.15-8.30, új 7.65-7.90 korona, ciquantim 8.60 9.90 korona.

Magyar zab: selejtes 8.50 8.60 kor., közepes 8.60 8.85 korona, elsőrendű 8.85-9.10 kor., válogatott 9.10 9.35 korona

BECSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, decz. 11. A német pénzviszonyok kedvezőtlen megítélése, valamint a külföldi tőzsdék lanyha irányzata kedvezőtlen hatást gyakorolt a mai előtőzsdére, bár az egyes értékek eleinte nem igen es-

tek. Később azonban az alpesi bányáértékekben történtek nagyobb eladások és a hitelrészvényekben és az államvasuti részvényekben is árcsökkenés mutatkozott. A későbbi órákban némi javulás állott be budapesti arbitrázs-vételek hatása alatt.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitel. 632.-, Magyar hitel. 750.-, Länderbank 408.-, Allamvasut 669.-, Elbavölgyi vasut -.-, Déli vasut 150.75 -.-, Alpesi bányatársulat 582.75, Ríamurányi 513.-, Májusi járadék 96.15, Magyar koronájár. 93.-, Orosz érték -.-, Török sorsjegy 181.25, Német márka 117.87.

A déli tőzsde kedvetlen hangulattal nyílt meg.

1 órakor jegyeztek:

Osztrák hitel 631.75, Magyar hitel 750.-, Länderbank 408.-, Unio-bank 531.50, Allamvasut 668.75, Angol-bank -.-, Bankverein -.-, Déli vasut 150.50, Gőzhajó -.-, Alpesi bányarészvény 583.-, Májusi járadék 96.15, Magyar koronajáradék 93.-, Török sorsjegy 181.25, Német márka 117.75, Elbavölgyi vasut -.-, Ríamurányi 513.50, Orosz járadék -.-, Keleti vasutak -.-, Skoda -.-, Magyar jelz. -.-, Kárpáti petroleum -.-.

Bécs, december 11. (Osztrák értékek zárlata.)

42 százalékos papír-járadék 96.35, 4 százalékos osztrák arany járadék 114.25, 1860-as sorsjegy 147.50, Osztrák hitelsorsjegy 448.-, Angol osztrák bankrészvény 290.50, Bécsi Bankverein 513.50 Osztrák-magyar bank 17.70, Déli vasut 150.50, Dunagőzhajózási társaság 967.-, Dohány részvény 405.75, Cs. kir. arany (vert.) 11.36, Német bankváltók 117.86, Osztrák Lloyd 413.-, 4.2 százalék. ezüst járadék 96.20 98.31, Osztrák koronajáradék 96.60, 1864-es sorsjegy 252.52, Osztrák hitelintézeti részvény 631.75, Union-Bank 530.-, Osztrák Länderbank 407.75, Osztrák-ma-

Table with columns for Buza, Egyéb gabonafélék, Buroanya, and Faj, listing various agricultural products and their prices.

Table with columns for Készlet, Ár, and various financial items like Kassa-oderb. v. 1880. frt. é. 4%, Magyar aranyjáradék, etc.

Table with columns for Készlet, Ár, and various financial items like Ujjai téglá és mészegező, Első m. gazdasági gépgyár, etc.

gyar államvasut 668.50. Elbevölgyi vasut 420.—, Alpesi részvény 583.25, 20 frankos 19.19, Londoni váltóár 241.67, Lipótkohó 409.—, Töröksorsjegy 180.90. Tartott.

Bécs, december 11. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 110.95. Tiszai és szeg. kölcs. sorsjegy 141.75, Magyar hitelbank részvény 750.25, Magyar leszámítoló és váltó részvény 472.—, Rimamurányi 515.—, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 407.—, Magyar koronajáradék 93.—, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 92.75, Magyar nyer.-k. sorsjegy 189.50, Kassa-Oderberg vasut részvény —, Magyar jelzálogbank 416.—, Magyar keresk. bank — kor.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE

Berlin, decz. 11. (Tözsdejelentés.) A nyugati tözsdek tegnap kedvezőtlen lefolyása, jelesen a new-yorki, ahonnan az a jelentés érkezett, hogy a kamatlábat aggodalmasan felemelték, továbbá az a jelentés, hogy London felemelte a magánleszámtólási kamatlábat, kiélesítette a már különben is fennálló aggályokat, melyek a pénzpiacz helyzetének alakulásáról fenforognak, ugyannyira, hogy a tözsde-megnyitáskor nagyfokú kedvetlenség volt tapasztalható. Nagy kínálat azonban semmiféle értékben nem nyilvánult és így az áresések csak szűk keretek között mozogtak. A későbbi folyamatban fedezési szükséglet állott be, főleg bányaeértékekben, amiáltal az áriolyamok a tegnapi záróállás és azon felül jegyeztek. Járadékok közül oroszok Párisal egybehangzóan olcsóbban jegyeztek. A berlini nagy közuti vasut részvényei realizációk hatása alatt 1 1/2%-al gyengültek. Egyébként a bányaeértékek piaczának javulásával kapcsolatban általánosságban jobb hangulatban mutatkozott, amit azzal is összefüggésbe hoztak, hogy a birodalmi gyűlés a tözsde törvényt el fogja fogadni. A tözsdeidő harmadik órájában az üzlet ismét renyhe irányzatot követett, mert a nyugati tözsdek gyengébb irányzatjelentéseket küldtek. A készpénzpiacz ipari értékei közül cementrészvények tartották magukat, míg egyéb értékek gyengülés felé mutattak hajlamot. Napi pénz 6%, magánleszámtólási kamatláb 7 1/2%.

Zárlatok jegyeztetik: 4-2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 97.—, osztrák hitelrészvény 198.30, Déli vasut 28.10, orosz bankjegyek 214.50, 4 százalékos új orosz kölcsön 84.15, Disconto Contmandit 168.80, Dinamit-truszt 154.—, Harpeni 193.50, Unifikált török járadék 93.—, 4-2 százalékos ezüst-járadék 97.75, 4 százalékos magyar aranyjáradék —, Magyar koronajáradék —, Osztrák-magyar államvasut 142.90, Bécsi váltóár 84.75, Olasz járadék 153.15, Alt. villamosági Edison 194.—, Gelsenkircheni 189.40, Laurakohó 213.15. Javult.

Frankfurt, (Zárlat.) december 11. 4-2 százalékos papírjáradék 97.65, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 96.70, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.75, Osztrák hitelintézeti részvény 198.60, Osztrák-magyar államvasut 143.—, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 20.49, Bécsi Bankverein 128.90, Villamos részvény 145.80, 3 százalékos magyar aranykölcsön 76.—, 4-2 százalékos ezüstjáradék 97.75, Osztrák koronajáradék —, Magyar koronajáradék 92.55, Osztrák-magyar bank 126.60, Déli vasut részvény 28.10, Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár 847.66, Párisi váltóár 814.25, Union bank részvény —, Alpesi bányarészvény 300.—, Gyenge.

Hamburg, (Zárlat.) december 11. 4-2 százalékos ezüstjáradék 97.50, 1860. sorsjegy 148.50, Déli vasut 27.75, 4 százalékos Aranyjáradék 96.40, Osztrák hitelrészvény 198.40, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 103.10, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 92.40. Állandó.

London, december 11. Angol consol 82 1/2/16.

Páris, decz. 11. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 96.20, Osztr. aranyjáradék 96.40, Magyar aranyjáradék 94.05, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 448.—, 4 százalékos Olasz járadék 103.40, Déli vasut elsőbbségi kötv. 313.—, 5 százalékos marokkói járadék 514.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 93.25, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 86.75, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 86.75, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 94.55, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 502.—, 4 száz. Szerb járadék 1907.—, 4 százalékos spanyol járadék 92.75, 4 százalékos unifikált török jár. 93.25, Török sorsjegy 164.15, Török dohányrészvény 433.—, Osztrák földhitelintézet 10.58, Osztr. Länderbank 443.—, Magyar jelzálogbank 450.—, Banque de Paris 14.38, Banque Ottomane 690.—, Osztr. magyar államvasut 722, Déli vasut 158.—, Meridional vasut 663, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann

gépgyár 625.—, Rio Tinto 16.62, Sucrerie d'Egypte 32, Tula 414, Thomson Houston —, Urikányi kőszén 149.—, Chartered 23.75, De Beers 416, East Rand 99.25, Jagersfontein 99.—, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 47.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.75, Váltó német piacokra (rövid) 122.68, Váltó Bécsre (rövid) 104.12, Váltó Belgiumra (rövid) 1/8, Olasz aranyváltó (rövid) pari, Váltó Svájcra (röv.) 7/16, Csek Londonra 252.—, Magánkamatláb 4.— Tartott.

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS,

Kiadótulajdonos
A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság.
Igazgató: **ERDŐS ARMAND**

Csillogó karácsonyfadíszek!

Teljes összeállítás frt. 2.50, 5.—, 10.—. Angyalhai, hó, angyalka, csillagok. — Ragyogó üvegdíszek tucatszja 20, 30, 40 kr. Harmonikus angyalharangok. Patent gyertyatartók. Újdonság! Játék karácsonyfadíszek.

Kertész Tódor Bpest, IV. Kristóf-tér.
Karácsonyi kiállítás. Játék és ajándék. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Elsőrendű uri-szabó üzlet
Kizárólag mérték szerint



Oszti zakkó öltöny Raglán v. téli-kabát **40 és 50 kor.-ért** Dus választék bel- és külföldi szövetekben. Nyáron készült egész rinom télikabátok 50 koronáért kaphatók. **Mechlovits és Fái** törv. bej. uri szabók, **Budapest, V., Váci-körút 76.**

6 évi jótállással 6 ÓRÁK

arany- és ezüst-lánczok, **ÉKSZEREK** OSEKELY **RÉSZLET-FIZETÉSRE.** **KOCH J.** BUDAPEST, **FERENCZ-KÖRÚT 41. SZ.**

Képesárjegyzék ingyen. Csekély részletfizetésre.

Visoki sabore!

Benn a tisztelt Házban Már hónapok óta Ékes horvát nyelven Hangzik a nóta.

>Visoki sabore!
Mondják a horvátok: És ez megszólítás Nem pediglen átok!

>Visoki sabore!
Ezzel obstruálnak S a magas kormányznak Bajokat csinálnak!

>Visoki sabore!
Mit kéne csinálni; Hogy kéne a horvát Harcczal szembeszállni?

>Visoki sabore!
Vajjon mit akarnak? Megvan nekik minden Ami a magyarnak?

>Visoki sabore!
Mindent kapnak tőlünk, Mégis ime milyen Gúnyt űznek belőlünk!

>Visoki sabore!
Senki nem is sejt, Mi az ami őket Így kétségbe ejt.

>Visoki sabore!
Egy dolog van hátra, Egy dolog hathat még Bizton a horvatra.

>Visoki sabore!
Fontoljuk meg ezét: Vigyük csak közéjük A fehér keresztet.

>Visoki sabore!
Ezzel fogunk győzni A fehér keresztet Nem fogják lefőzni.

A fehér keresztet Senki meg ne vesse. A békét s a legjobb Sósborneszét hirdesse!

Első Alföldi Cognagyár R. T. és Szeszfinomitógyár Kecskeméten.

Ajánlja: **legkiválóbb fajú gyártmányait,** ugymint

Barackpálinka **Barack-Cognac**
Barack-Créme **Kecskeméti keresztés**
Radial-Elixir **Keserű**
48-as likör **Menyecske-likör**

és egyéb hírneves **Kecskeméti különlegességeket** valamint **saját szeszfinomitójában** leparólt legkifűnőbb és legmagasabb fokú szeszből készült **Alföldi fehér keresztés**



sósborneszét, melynek hatása egyszerűen mesészerű.

Alföldi fehér keresztés sósborneszét a hű házi barát igazi háziszere.

Az Alföldi fehér keresztés sósborneszét egyedül gyártója az **Első Alföldi Cognagyár** részvénytársaság **Kecskeméten.**

Ő cs. és kir. felsőgo József főherczek kamarai szállítója.

Csütörtökön. 1907 december 12 én
Remzeti színház Magyar színház

MEGVALTAS.
Színmű 8 felvonásban. Irta dr. Szalay Mihály.
Ozv. Keresztessé Gál
Keresztessé Gál
Erdős Maria P. Márkus E.
Schwarz József Pethos
Hidvéghy grófné Vizvári M.
Sólyomborki baróné Molnár
Sorensen Domén
Erdős Anna Munkacsy M.
Layherdó Hajdu
Juliska Várnai
Orvos Pállay
Munkás Mészáros
Kezdeté fél 8 óraker

III. Kir. Operaház
ONEGIN
Lirikus jelenetek 3 felv., 6 kép
ben. Puskin verses regénye nyo
mán. Fordította Várady Sándor
Zenéjét szerzezte Csujkovszky P.
Larina Valent
Tatjana Kacér
Olga Várdi
Filipjevna Bertis M.
Oegin Jevgenij Takács
Lenszky Burian
Gremiu herceg Szemere
Szareky Kornai
Kapitány Mihályi
Triquet, francia Gábor
Gillot, Kodolányi
Egy pár Juhász
Kezdeté 7 óraker

GRETCHEN.
Tréfa 8 felvonásban. Irta Dawis és Lipschütz. Fordította Hajó Sándor.
Személyek:
Von der Plein gróf Lára
Dr. Schwegelmann Forrai K.
Moslud P. Tarnosi G
Beinage Tarnay
Milli Hajós M.
Tilda Harmos L.
Grete Gloom Mészáros G.
Francziska Kacsóh F.
O fonsége Csontos
Von Strehle Héthy
Emma Németh I.
Bins, polgármester Baross
Tonisch Körmenyi
Niemann Ratkay
Kezdeté fél 8 óraker

Várszínház
Napamasszony.
Vígjáték 3 felvonásban. Irta: Victorien Sardou.
Személyek:
Nolvelné Csillag
Susanne Török I.
Thevenot Dezső
Berard Bonis
Barzac Nádai B.
Bardac Horváth
Bondinac Mihályi
Puoi Kovács
Pilocheul Helvey
Beriquin Bartos
Kezdeté 7 óraker.

TÁTRA-MULATO
VII. KIRALY-UTCA 77.
A főváros legszebb családi mulatója.
1907. december hó 1-től kezdve
Teljesen új szenzációs monstre műsor.
Minden szám egy attrakció! Minden szám egy attrakció!
Különösen kiemelendők:
Bauer György actualis humorista és cabaretista
Les LATOURE'S opera-parodis ak
Rohdort Lola cabaret-diva a berlini „Intim-színházból”
Madm. Felixine Patty phenomenális táncosnő „Folies Bergeréből”
Mademoiselle Linalda tisztelet utazója a Párisi „Chate de Noirból”
HABER ELZA, WILKENS ROSA, FEHER OLGA, FRITZI VILMA, szobretok. — FERENCZI KAMILLA, baritonistánő. JOSE ROSEITY spanyol táncosnő. — KOVÁCS VILMA átváltozó szobretok.
Az előadás kezdeté 8 óraker.

Ezüst. Ezüstartárgyak kicsinyben való árusítása
Ezüst. Bachruch A. cs. és kir. udv. és kamarai ékszerész ezüstartárgyára.
IV. ker., Királyi Pál-utca 13 szám.
1908. évi december 1-én, gyári ártólétben a kicsinyben való árusítás számára a pazar helyiséget nyitott. (Egyarált földszint.)
E főnyes helyiségben mindennemű ezüstartárgy (asztaldisz, tálak, fényűző cikkek, evőeszköz stb.) vásárolható. Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben, szabott gyári áron, melyek minden tárgyon láthatóan jól vannak tüntetve.

FŐVÁROSI ORFEUM
WALDMANN IRE igazgató. VI., Nagymező-u. 12
Ma
Ruth St. Denis
A világhírű táncművész és a rendkívül mulattató
decemberi új műsor.
Az előadás kezdeté 8 óraker.
Jegylévtől a nappali pénztárnál 10-1-g és d. u. 8-6-ig
A téliortban reggeli 5 óráig **VÖRÖS ELEK** cigányzenekara hangversenyes.

Thibaud
Jacques párisi hegedűművész első hangversenye Budapesten.
Jegyek kizárólag Méry Bónánál, Andrassy-ut 12. szám
Pénteken, 1908. január hó 3-an este fél 8 óraker a Royal-teremben:

MARAK OTTO
a párisi Opera lyrai tenoristájának egyetlen dalestélye.
Jegyek: 10, 8, 6, 4 és 2 koronáért a »Harmónia»-ban
IV. ker., Váci-utca 20. szám kaphatók.
Csütörtökön, 1908. január hó 16-an este fél 8 óraker a főv. Vízadó 6-szes termében

KURZ ZELMA
cs. és kir. udv. Opera és kamaraénekesnő egyetlen hangversenye.
Őrülési ária a »Hamlet» operából. Nagy ária a »Perle du Brasil» c. operából.
Jegyek: 12, 10, 8, 6 és 4 koronáért a »Harmónia»-ban
IV. ker., Váci-utca 20. szám kaphatók.
Jól lát?
Ha nem, akkor forduljon bizalommal
HATSCHER optikushoz, csak Károly-körút 8. sz. ahol szemüvegek és látésóvok is legelőszöbben kaphatók.
Közvetlen átvezetés a házunkba.

Surányi
szalonzukor ka
legfinomabb minőségben
1 kg. 4 K., 2 kg. 7 K., 4 kg. 12 K.
utánvétel mellett bérmentve.
Finom friss teazütemény is kapható
Surányi cukorkagyár
Nagy-Surány, Nyitra megye.

CIMBALMOK,
legújabb szabadalmazott szél beelő szerkezettel, melynek hangját, hangtartását más gyármány meztől közelítheti, részletfizetésre legelőszöbben jó állással kaphatók. Fonográfok, gramofonok, hegedűk, fuvolák, csellók, okarinák stb. olcsóan legelőszöben. Külön tette elismert jó munkáért.
Arjegyzetétingyen küld
Mogyoróssy Gyula
m. kir. szabadalmazott hangszergyáros
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71
Telefon 58-20.

Egy hámoszobás lakberendezés 360 forinttól
kezdve, mely áll: 2 szekrény, 2 ág., 2 öfjeli szekrény, 1 mosdó és tükör márványtal 180 frt. 1 kredenc, 1 kihuzóasztal, 6 ebédlőszék, 1 szőnyegdivan, 120 frt. 1 kanapé, 1 fotel, 1 lantaszték, 2 ülőke, 1 szalonzasztal és 1 konzol és tükör selyemmel vagy piléssal bevontva 110 frt. Nagyobb és finomabb berendezések, vala-butorok nagyon olcsó áron, nagy választékban.
NAGY IMRE lakberendezési vállalkozó butorakár
Budapest, Váci-körút 9. I. em. Szerkesztő-utca sarok
865 képpel ellátott legmodernebb albumunkat 50 fillér bélyeg beiktudása ellenében megküldjük.

A legcélszerűbb és legszórakoztatóbb
ajándék
egy
Rákóczi gramofon
Fordítható elegáns karrai, virágdíszes hangversenyhangdobozzal 6 lemezzel és 400 angol tüvel együtt 40 korona.
WAGNER HANGSZER KIRALY-nál
Budapest, VIII., József-körút 15.
Lemoz-vevőim a líket mindig ingyen kapják. Általános hangszor arjegyzeté ingyen.

Sok millió hever
Egész évre K 2-50
HITELES MERKUR
Budapest, Ferenciek-tere 6.
Kérjen mutatványszámot!
feleltetendő, mivel a sorsjegytulajdonosok nem járhatnak megválasztott sorsjegyi lapot. Ezért járassza a
Hiteles Merkurt.
Egész évre 2 kor. 50 fillér. Megjelenés havonta 2-szer. A látszólagos ártólétetől
ingyen
kaphat egy évkönyvet a január 2-iki számhoz mellékelve, mely az eddig ki-sorsolt, de lot nem vett sorsjegyeket közli.
ingyen
kaphat egy sorsolási nap-tárt, mely sorsjegytulajdonosokat érdeklő tudnivalókat tartalmaz.
ingyen
játéknak 50 sorsjegy nyere-ményeirre.

Karácsonyi rendeléseit
főnykép, nagylások, festmények és selyem arcképes dísztartványokról, kérem mielőbb megteenni.
RIVOLI főnyk. és fest. műtörem
Budapest, Rákóczi-ut 30.
Esti felvételek. Telefon. Vidékre arjegyzeték díjtalanul.

Kedves ajándékot
küldök Önnek postafordultával ingyen és bérmentve, ha arjegyzetékem szét- 100 címet (csak vidékit) küldése céljából 100 címet (csak vidékit) küld magán és állami hivatalnokokról, tanítókról, a magas klerusról, gaz téllkodókról, gazdasági hivatalnokokról, gyárosokról, gyári hivatalnokokról, jól szitultt magánzókról, kereskedőkről, iparosokról tisztán és olvashatóan írva egy iv papírra lakóhelyüket és legközelebbi környéküket.
Szabadalmazott újdonságok üzeme!
LEOPOLD WEISZ, WIEN.
II/2. Lichtenauergasse 2.

Tündéres karácsonyfa!
Szépség! Újdonság!
Karácsonyi ládák!

Karácsonyi ládák!
(Ár és kivételben a külföld felől) **Lelece** üvegdíszek, ezüstfontok, golyók, ragyogó díszítvények, ékes reflektorok, girlandok és sok tündéres éklíményekből összeválogatott gazdag tartalommal meg a pazar karácsonyfa hatásos kellekeivel. — Kaphatók négyféle sortiment-csoportban, agymint:
I. sz. csoportláda 1.25 frt. | III. sz. csoportláda 5.- frt.
II. sz. csoportláda 2.50 frt. | IV. sz. csoportláda 10.- frt.
To- **kommersz-láda** (kiskereskedőknek vábba tartalmaz 8 doboz (4-12 dnb) csakis nagy és hatásos üvegékítmény, arany-ezüst fonatú és zsenillakott, festészei újdonságokat. Ily kommersz-láda 2 frt 38 kr. Ládák mindenkor ingyen. Törésmentes csomagolás ládánként 10 kr. A ládák káros sok tartalma és olcsó árusítása, az előzetes ténnyeg-összeállítás és csomagolással magyarázandó
Piökl és Haas sportüzletének karácsonyi dínyosztálya Budapest, VI., Andrassy-ut 13. szám.
A fenti ajánlatunkat kivéve az egyéb karácsonyi ajándékok, játékok és sportokkai pedig ingyen arjegyzetékünk

Szerda, december 11.

EGYETÉRTÉS

MODERN SZÍNHÁZ KABARET
Andrássy-ut 69

A Ferenovárosi aranyal
Hella Jóné és Mojnár Ferencz
revillé zenei színi Szirmai
Albert. — Modern gyermek
Színház. — Kíván bohósága. —
A horvátok. — Színház. —
Disznótör a Lipótvárosban.
Postaótkor irta Mojnár Ferencz.
21 mulatságos kabaretszám.
Kellőnek: Medgyaszai Vilma,
Vörösi Ilona, Poór Lili, Urai Stella,
Kócsy Ilona, Gregus Margit,
Kardos Ilona, Déri Blanka,
Szűcs Nelli, Nyárai, Kardos,
Kadók, Solyom, Szantirmai, Bar-
sony.

Kezdeté 9 órákor.

APOLLÓ-SZÍNHÁZ
Telefon 48-88.

A német trónörökös és Fitel
Fügyes herceg vaddisznó-
vadászata. Egér a hazban.
Párba az álarcszobai után.
Tengerész szerelme.
Népéle a földi szigeteken
Házartós feleség. Tivoli já-
rók örülte. A satan csinji.
Mont Blanc és vidéke.

Kezdeté 5 órákor.

CHICAGO
színház.

VII., István-ut 39 szám.
Telefon 93-09. szám.

E heti ujdonságok:
— A gyári leány. —
Ó ezek a diákok. — Zeppe-
lin gróf kormányozható lég-
hajója. — Az éjjeli ór. —
A sors játéka.

Kezdeté vasárnap délután 3
órákor, hétköznap 5 órákor. Vége
este 10 órákor.

BUDAPESTI Cabaret Terezkörút 28.
Telefon 52-88.

(BOBONNIERE).
Minden este 9-től 12-ig nagy előadás. A nagy szerető
deceMBERI MŰSOR. 4 színdarab, 25 kabaretszám, 4 színes elő-
adás. Kócsy, Nagy Endre, Ferenov Károly, Böber Olga,
Eötvös Fozka, Képi József, Huszár, Sajó Máty, Gabányi,
Kovács Mih. Jégvelek: Bérdenai Kossuth Lajos-utca és Andrássy-
ut, Zrínyi utca, Andrássy-utca.

FOLIES CAPRICE.
RÉVAY-UTCZA 18.

Igazgatók: LEITNER és KELETI. Rendező: ROTT SÁNDOR

Az előadás kezdete 8 órákor.

Ma, 11/10 órákor: **Leánynézőben.**
Bohózat irta: Satyr. Rendező: Rott Sándor
1/4 órákor! Ujdonság!! 1/4 órákor!

„Kirándulás a szabadba“
(Ein Ausflug in's Freie) (Cabaret) előadja a Folies
Caprice egész személyzete. Rendezők: Geiger Izso orszá-
g-mester és Rott Sándor

11 órákor Terbitsch Sándor ut szőlőjával
Végül „Ländliche Unschuld“
Bürolosk bohózat irta Satyr. Rendező: Werner Mánó
Happali pénztár 9-11-ig és délután 3-6 óráig
Az 1-es emeleti Casino de Paris-ban minden este
12-től angol és francia különlegességek fellépne

Varieté-Színház
ezelőtt: Nemzetközi Orfeum.

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám.
Decz. hó 1-től szenzációs új műsor.

The original Morello Compagnie.
Egy karnevál éj, burlesque némajáték.

A. SHELDON GREBNIFF
Illuzionista. orosz ének és táncospart

Azonkívül az összes ujonnan szerződött attrakciók és magánzá-
rások fellépne.

Utazás egy kalap körül. Erdélyi. Dálnoki bohózata
— Az előadás kezdete este 8 órákor. —
Minden ünnep- és vasárnap délután 1/2-ór előadás
morsékel helyarákkal.

A téli kertben reggeli 6 óráig HEGEDUS GEULA elsőrendű cigány
zenekara hangversenye.

A téli kertben éjjeli 12 órától reggeli 5 óráig

NAGY BALL MABILLE

TELI KIÁLLÍTÁS
a városligeti műcsarnokban
1907. november 14-étől 1908. január 15-ig.

Nyitva naponta 9-3-ig.
— Vasárnap és csütörtökön 3-5-ig zárva. —
E két napon 5-11-ig villamosvilágítás
és 7-11-ig
a teljes honvédeknek hangversenye.
BUFFET. BUFFET.
Belépődíj 1 korona, vasárnap és ünnepnap
1-3-ig 40 fillér.

Alapított 1850 évben.

SEMLER J.
posztó kereskedés
cs. és kir. udvari szállító
Bpest, V. Deák Ferenc-ut. és Bécsi-ut, sarkán

Bendkívüli kedvező alkalmat nyújt
karácsonyi és ujévi ajándékok

hívására az által, hogy a raktaron levő
legújabb cikkeket december hó 1-től 1908. január
3-ig mélyen leszállított áron adja el és pedig
urak részére: öltöny, nadrág és kabátzövegek,
divat mellények, plaidok.
hölgyek részére: angol kosztüm köntök elismert
legjobb minőségű női posz-
tók, sejtym plüsch (Seal) plaidok, himalaya kondók és
kocsitakarók.

HATSCHEK BÉLA
optikai műintézet

emberi-műszerek gyári raktára és formák készítője.
(operatív tel és mellőzése).
Szemüvegek vagy orrszűrők minden szemhez és orra kü-
lon-külön választok; orvosi receptek szerinti megrendelések
pontosan készítve.

Található: naponta reggel 10-ig, d. u. 1-4-ig, este 8-10-ig.
Budapest, VII., Király-utca 69., földsz. 3

Sár- és hóczipők, vadászmelegény, lábszárvédő, já-
rócipő, geracsőrűháza és kocsitakarók

FÖLDVÁRY IMRÉNÉL,
Kossuth Lajos-utca 18. és Rákóczi-ut 7.
Arjegyzék hé mentve.

HÁZTARTÁS

Kürthy Emiáné lapja, a magyar gazdasszonyok né-
külözhetetlen közlönye 1908. januárban kezdi meg XIV.
évfolyamát. Mintegy 100 rovata a külső és belső háztartás
minden ágára kiterjed. Ezenkívül ezernél több konyhareceptet.

Előfizetési ára:
Negyedévre 3 kor. Félévre 6 kor. 1 évre 12 kor.

Kiadóhiva al:
Budapest, VIII., József-körút 31/B.
Jessék mutatványszámot kérni.

Nászajándékok
jubileumra díszárnyak, evő-
eszközök, műtári cikkek

részletfizetésre
is kaphatók jutányos áron

POLGÁR KÁLMÁN
művészi ékszerterületén
Budapest, Erzsébet-körút 29. l. em.
Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

Miért vesz
minden szegény és gazdag egyaránt
DIANA
sósorszeszt

Mert a fáradt test okvetlen meg-
kiván egy jó
masszirozást.

Mert bedörzsölés által rögtön el-
mulnak a meghűléstől és megeröl-
tetéstől keletkezett és visszamaradt
fájdalmak. Például: csontfájdalom,
félarc és reumatikus fejfájás, nyak-
szirtmerevedettség. A hátfájás, derék-
fájás, szaggatások, oldalszurás és
nyílalás, melyek a reumatikus, csu-
zos és köszvényes balokkal szorosan
összefüggnek.

Mert különös előnye, hogy már a
masszirozás alatt
mulnak el a leghevesebb fájdalmak.
Nagyon sokan cseppenként cu-
korra vagy vízbe

veszik,
mint étvágygerjeratót és fájdalom-
csillapítót.

Munkásoknak is
kincset ér egy üveg valódi

DIANA-SÓSBORSZESZ
El van ismerve, hogy
szájviznek

használva, a büzös szájléhelet telje-
sen elmúlik tőle. A leghevesebb
nátha egyszerű szagoltatás által eltű-
nik. Rekedtség egyszeri toroköblöge-
tés által megszüntethető.

EGYEDÜLI KÉSZÍTŐ:
Erényi Béla gyógyszerész
Budapest, Károly-körút 5.
(Postán legkevesebb 6 üveg
szállítható utánvétel mellett.)
Minden üvegnek plombálva kell lenni.

Egy üveg DIANA- sósorszeszt	Egy nagy üveg DIANA-sósorszeszt	Egy legn. üveg DIANA-sósorszeszt
40 fillér	1.- korona	2.- korona

Vigyázzon jól az utánzatokra, mert csak az
a valódi, a mely üvegen látható feltűnően a két
szó: **DIANA-SÓSBORSZESZ**

Karácsonyi jegyzékünket.

Könyvedvelőknek ajánljuk az ideig
A gyönyörű jegyzék 160 oldalon tartalmazza az ajánlható műveket német, francia és angol nyelven, képek, fényképek, tananyagra figurák és fényképeszeti készülékeket. Ezt a pontos karácsonyi útmutatót ingyen küldi meg minden érdeklődőnek

R. LECHNER (WILH. MÜLLER)
k. u. k. Hof- und
Univ. Buchhandlung **WIEN, Graben 31.**

6 évi jótállással 6

ÓRÁK

Képes árjegyzék ingyen.

arany- és ezüst-lánczok,
ÉKSZEREK
CSEKÉLY
**RÉSZLET-
FIZETÉSRE.**
DIAMANT S.

Csekély részletfizetésre.

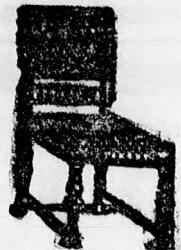
**BUDAPEST,
JÓZSEF-KÖRUT 9. szám
az udvarban.**

Szépességi osemegék

BARTA-féle vörösfánya beállított, málna-, szamóca-, csipkebogyózt, gomba- és huskónsereket, pástetomokat elátni a **PELKA KONZERVGYÁR** Felka, Szepesmegye. Kérjen árjegyzéket.

Bőrszékikar

Bőrszétolás és bőrtaragás



KENDI ANTAL
Budapest, IV., Károly-utca 2

az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi bőrszékék és karosszékében, jóval olcsóbb árban, mint eddig.
Használt székek átalakítása bőrszékékre olcsó árakban. Legolcsóbb bőrbutorok és állványok.

Ajtók és ablakok

régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvasrácsok, kertkeresek, keramitlapok, Kehlheim, lapok olesón kaphatók

Kelemen Mór,
épület-bontás vállalkozónál
Budapest, Hador-u. 73-74.
Nők útlet Sziget-ut.

Drága hus, olcsó hal!



TENGERI HALAK

Kélfő	80 fil
Tőkehal	110
Tőkehal helg. kicsi	60
Tengeri lazac	80
Tengeri pisztráng	90
Kélfő	90
Sima lepényh. közep	140
Vörös laposhal	170
Pásztás tarkóshál	150
Rhombushal	380
Nyelvhal	550

Hal-szakácskönyv ingyen.

Magyar Halkonservgyár és Halkereskedelmi r.-t. Budapest, Közp. vásárcsarnok. Garay-teri halcsarnok Király-utca 60. Batthyányi-téri vásárcsarnok.

Most jelent meg!
Pekingtől—Párisig
.: Automobilon .:

Borghese herceg utja Ázsián és Európán keresztül. Irta Berzini Luigi, Fordította Garádi Viktor. 117 eredeti fényképfelvételek után készült képpel, 12 képmelléklettel és 1 térképpel.
Ara füzve 12.— korona. Diszkótésben 16.— kor.
Singer és Wolfner
Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 10. szám.

»Hermes« levélrendező,
»Hermes« számlarendező,
»Hermes« gyorstűzők,
»Hermes« iratgyűjtők,
»Hermes« iratdobozok

minden jobb papírüzletben kaphatók, hol nem, úgy kérem közvetlenül hozzám fordulni.

Kertész M.

Irodai cikkek, különlegességek gyára.
BUDAPEST, VII., Hársfa-utca 12.
(saját házban), Telefon 27-48.
Képes árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve.

**FONTOS!
PHOEBUSZ!**

Reisenleitner F. ur Bécs, I., Franz Josefsquai 59 a következő levelet írta a **Phoebusz** világító vállalatnak
Budapest, VI., Dávid-u. 1. Raktár: Andrássy-ut 21.

1906. évben kávéházamban 2 villanyos ivlámpa és 26 villanyos izzólámpa volt felszerelve, melyek összesen 2200 gyertyafénytel égtek, ezért havonként a nyári hónapokban 732 koronát fizettem. — Az idén eltávolítottam a villanyos világítást és helyette az önöknél vásárolt,

6 darab, 6 égővel ellátott «PHOEBUSZ» gázlámpákat

alkalmaztam. Ezen lámpák összesen 5300 gyertyafény világosságot adtak és világításért havonként csak 398 80 fillért fizettem, tehát a «Phoebusz» gázlámpa világítással

mégegyszer oly erős világítást nyertem és megtakarítottam 45% készpénzt.

Kiváló tisztelettel
Reisenleitner F.,
kávész.



Polgár Sándor

m. kir. szabad. nyert orvosi mű- és közszerész
BUDAPEST
VII. Erzsébet-körut 50.
Legelőnyösebben beszerelők orvosi, sebészeti és betegápolási eszközök. Gummi árak, Suspensórium, Irrigator-feoszkendők stb. legújabb találmánya csász. és kir. szabad. Polgár-féle sárvíz, has- és köldök kötők. — Valódi francia különlegességek (óvszerek) Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Fanti címre totesk ügyelni.

PÉNZSZEKRENYEK

GELLÉRI ÉS SCHULLER CZÉGNÉL
BUDAPEST, IX., RAKOS-U. 4.

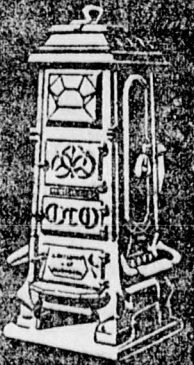
GYARTANAK: TŰZ- ÉS BETÖRÉSMENTES PÉNZSZEKRENYEKET, KÖNYV- ÉS OKMÁNSZEKRÉNYEKET, ANYAKÖNYVI SZEKRENYEKET, PÁNCZÉLSZEKRÉNYEKET ÉS PÁNCZÉLSZOBÁKAT LEGJOBB KIVITELBEN.

Allandó nagy raktár. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Riessner Kályhák

Phönix-folytonégők

Egészségi szempontból legkiválóbb rendszer. Eredeti biztonsági szabályozóval. Gázkiömlések és robbanások kizárva.



Pluto az új rendszer.

A fűtési szakma terén évek óta tartott tanulmányozások kimagasló eredménye.

Fortuna

Főraktár: **RINGEISEN TESTVÉREK BUDAPEST,**
V. Hold-u. 21.

HETI MŰSOR.

December	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vígyszínház	Király-Színház	Népszínház (Víg-Opera)	Magyar Színház	Var Színház	Uránia
13 Péntek	Nászinduló	Carmen	Nincs elvámolni valója?	Varázskeringő	A bátkirálynő	Gretchen	—	A babona
14 Szombat	Cyrano de Bergerac	Lohengrin	Aczélikirály	Varázskeringő	A bátkirálynő	A Dada	—	—
15 Vasárnap	d. u. este A forradalmár	Eladott menyasszony	Diákélet	Janos vitéz	A denevér	Kerülő ut	—	Virágok város
			Aczélikirály	Varázskeringő	A bátkirálynő	Gretchen	—	A babona

SZÉP, ÜDE LEÁNYOK, BÁJOS ASSZONYOK

arcuk ékességét az Azaleakrémet, a modern kozmetika ezen csodaszereinek köszönik, mely rapid távolítja el a szőpőlt, pattanást s az arcnak természetes, bájos üdösséget kölcsönöz. Ára 3 korona. Utánvétel szétküldi a főraktár: **Borbás Gyula** gyógyszerész, kozmetikai laboratoriuma, **Mezőcsát**.

DÓSA KÁROLY

első budapesti ablak és akasztisztázási váll alata

Budapest, VII., István-tér 16. sz.

Elvállal minden e szakba vágó munkákat, úgymint adlóbeeresztést, ablaktisztítást, fűregment esítést stb legolcsóbban és teljeseleg megbízható eredménnyel.

Óráink pontosak, mint a nap!



Kérje ingyen óraárjegyzékünket! Tőlünk rendeljen, ha szolidan és becsületesen akar kiszolgálatra lenni. Valódi Roskopf-rendszerű nikkel remontoir-óra 5 K. Valódi nikkel tuja óra 15 K. Igen finom valódi svájci ezüstóra 16 K. Pontos megbízható ébresztőóra 3 K. stb. Kockázat kizárva, becsesítés megengedve. **Magyar Ipar és Kereskedelmi B.-T.** Budapest, Király-utca 98/h.

ÉLŐESZKÖZÖK

EZÜSTBŐL ÉS ALPACCA EZÜSTBŐL,
DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK
A LEGELÖNYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTÉLEPÉN

BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 29. sz.



VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDÍTOK.
ÁRJEYZÉK 2000*RAJZAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

Most jelent meg az
1908. szököévre szóló

MAGYAR
KÖZIGAZGATÁSI
KALENDÁRIUM!

Hivatalok, intézetek, közigazgatási hatóságok és tisztviselők részére nélkülözhetetlen

ATHENAEUM MAGYAR KÖZIGAZGATÁSI KALENDÁRIUMA AZ 1908. SZÖKÖ-ÉVRE.

Közel 400 oldalon.

XVII. ÉVFOLYAM.

Közel 400 oldalon.

Kivonat a tartalomról: Naptárész. Közhasználati rész. Budapesti kalauz. Tízetes tájékoztató a fővárosban. Posta- és távírda-árszabály. A legújabb hivatalos adatok alapján teljesen átdolgozott és megújított és a nyomtatás napjáiig kiigazított Tisztelt című. Ó felsége címe, kabinetirodája, udvari hivatalok, zászlósurak, testőrség, egyházak, főrendiház, képviselőház (teljes név- és lakásjegyzékkel). Az összes minisztériumok teljes című. Igazságügyi hivatalok. Ögyvédi kamarák a magyarországi, alsóausztriai és bécsi ügyvédek név- és lakásjegyzéke. Tanintézetek. Különböző szaktanácsok, bizottságok, muzeumok, képtárak. Vármegyék a közigazgatási járással. Szab. kir. városok, rend. tan. városok és nagyközségek teljes tisztikara. Budapesti orvosok, fogorvosok, gyógyszerészek teljes név- és lakásjegyzéke. Tudományos, irodalmi és közművelődési egyletek. Közlekedési intézetek stb. stb.

Megjelent az ATHENAEUM részvénytársulat könyvkiadóhivatalában (Budapest, VII., Rákóczi-út 54.) és tartós keménykötésben 2 koronáért megrendelhető úgy ott, mint minden könyvkereskedésben.

MEGCSALT ASSZONYOK.

— REGÉNY. —

Írta: **E. GABORIAU.**

38

Egyszerre nevetett is, sirt is, beszélt s nem törődött a körülötte levő emberekkel.

Iszonyu feltűnően volt öltözve s mivel azonfelül még feltűnően is viselkedett, annyira felkeltette a figyelmet maga körül, hogy az emberek ott tolongtak körülötte s csodálkozva nézték s hallgatták beszédét.

— Oh, Hektor! — kiáltotta Fancy — háia Istennek, hogy nem ölted meg magad és én újból láthatlak!

A gróf igyekezett az izgatott leányt megnyugtani és a kíváncsiak tömegéből, mely őket körülvette, kivonni.

Boszankodott a feltűnés miatt, amit Fancy okozott és mégsem haragudhatott reá.

— Jöjj, jöjj! — mondta boszusan — és magával vonta az ajtó felé. De az emberek követék. Az elegáns idegen és a szép, feltűnő hölgy felkeltette a városka néhány fiatalemberének kíváncsiságát; szerették volna tudni, ki ez az érdekes pár és követték egészen a szállodáig.

A jó Corbeil városkának néhány napra volt miről beszélni.

Fancy és a gróf pedig opulens dince mellett ünnepelték meg a viszontlátást.

Fancy rendkívül kedves és vidám kedvű volt, a gróf pedig, ki eddig nem ismerte őt erről az oldaláról, nagyon kellemesen érezte magát a társaságában. Fancy párisi levegőt, a nagyváros egy, kis parázkáját hozta magával s a gróf,

aki azt tudta, hogy Páris nélkül nem tudna megélni — már ezzel is boldog volt.

Csevegtek, tréfálkoztak, nevettek; de hirtelen elkomolyodott a csinos kis nő s így szólt:

— Beszéljünk a jövőről, Hektor! már nekem megvan a tervem: a lakást felmondom, a butoraimat eladom s új életet kezdek. Néhány nap előtt találkoztam egy régi barátnőmmel, nagyon ügyes divatárúsnő és ő elbeszélte nekem, hogy az az üzlet, melyben dolgozik — eladó. Én tehát elhatároztam, hogy megveszem és vele együttesen fogok dolgozni. Én is értek valamit a dologhoz, meglátod, fényesen fog menni!

Hektor nevetett; az ötletet lehetetlennek tartotta, de azért hízelt a hiúságának, hogy ez a csinos nagyvilági hölgyike ő érette akar dolgozni és szerény életmódot folytatni.

Az órák gyorsan teltek és ideje volt, hogy elválnának.

Fancy nagy bördödöt hozott magával, mert nyolcz napig szándékozott itt maradni. Iszonyuan sirt, midőn Tremorel azt mondta neki, hogy ez lehetetlen, de aztán hamarosan megvigasztalódott, mert másnapra ismét megbeszéltek a találkozást.

— Tudod, hogy tulajdonkép féltékenyek kellene lennem? mondta bucsuzáskor. Az uton, míg jöttem, néhány ur beszélt a barátodról és azt mondták, hogy a felesége elsőrangú szépség! Igaz ez?

— Komolyan mondom, hogy nem is néztem meg még alaposan! válaszolta Hektor és Fancy ezzel nagyon meg volt elégedve.

A gróf igazat mondott. Tényleg nem nézte meg alaposan Bertát. Abban a lelki állapotban, amelyben megérkezett a barátjához, nem volt fogékony, semmiféle külső hatás iránt.

De Fancy szavai felkeltették a kíváncsiságát.

— Tényleg szépség lenne? szólt önmagához s rögtön elhatározta, hogy kíváncsiságát kielégíti.

Sancresty még nem tért volt vissza Párisból, Berta pedig egyedül ült a szalonban s olvasott.

Hektor leült vele szemben s beszélgetésbe kezdett, csak azért, hogy alaposan szemügyre vesse.

Az első benyomás nem volt kedvező. Egyáltalán nem volt az izlése szerint. A szépsége nagyon szoborszerű, klasszikus volt és hasztalanul keresett valami rendetlen vonást az arcában. A szemei világosak voltak, a pillantása pedig olyan éles, mint a tör pengéje. Szinte kellemetlen benyomással volt reá. De okvetlen el kellett ismernie, hogy nagyon szép asszony, ámbár neki nem tetszett, de csodálattal bámulta szép, tömött szöke haját.

És rövid idő múlva úgy tapasztalta, hogy az asszony élvezetet talál a társaságában, ettől az időtől fogva képzett, művelt asszonynak tartotta, ki magasan felette áll férje szellemi tudása felett.

A délutánokat, mikor Sancresty az üzleteivel törődött és azok után járt, a gróf és Berta együtt töltötték. A gróf pompás társalgó volt és beszédjében volt valami, ami elkábitotta az embert, a szép vidéki nő pedig, aki ilyenfajta társalgást még nem hallott, el volt kápráztatva.

Ő azonban teljesen hideg maradt a szép asszony bájaival szemben.

Mióta Valfeullban lakott, nagyon csendes, kellemes életet élt, a szükséges élénkségről és felfrissülésről pedig Fancy gondoskodott.

(Folyt. köv.)

Vigyázz!! Jön a vonat



Mit hoz?

Gőz-órámú és villamos vonatokat, gőz-hőlég és villamos gépeket, fizikai kísérleti eszközöket. Kinematografokat és Laterna Magikákat, társasjátékokat.

Hol kapni? Kizárólag **CHMURA S.** Első magyarországi villamosmérnök beosztásában

Budapest, Ferencziek-tere 2.
Telefon 79-37. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Mindenkíti kapható a legfinomabb

Weider tejszín és Zsolna csokoládé

Csokoládé desszert bonbonok!

Weider Ármin és Béla

csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA.

Gőzeke-, BÁRDI.

kocsirud-, spritzbogen-, kézi-, udvari- és asztali.

Acetylen-lámpák

Bárdi József

RÉSZVÉNYTÁRSASÁGRÁL,

Budapest, VI., Mozsár-u. 9.
(Fővárosi Orfeum mellett).

Árjegyzék ingyen és bérmentve.



A legjobb hajlék és hajléktörzések.

MÜLLER J. L.-féle

Brise de Violette

legkedveltebb ibolya illat

széles tartóssága és finomsága miatt egyelőre minden körülményben kiváló illat és kellemes illata által.

Ovegje 1.50, 2.50 és 4.50 forint.

MÜLLER J. L. CS. és Kín. ÖDÖV. SZÁLLÍTÓ

Koronaherceg-u. 2. Rottenbiller-u. 8.

AZ EGÉSZ ORSZÁGBAN KAPHATÓ

Buha és hajléktörzések.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskereskedelmi csarnok.
Budapest-Kőbánya.

Budapest, december 11-én. (Hivatalos tudósítás.)
Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban) — fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 123 124 fillér. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 125 127 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 127 129 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül súlyban) — fillérig, közép (páronként 240-260 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérig.

Sertésétszám 1907. évi december 9. napján volt készlet 28743 drb., 1907 decemberi hó 10-én felhajtott 55 darab, 1907 december 10. napján elszállított 129 darab, 1907 decz. 11. napjára maradt készletben 28669 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: csendes.

VIZALLÁS.

	december 11. decz. 10.		december 11. decz. 10.
	méter		méter
Duna	Sződning 0.56 1.31	Héza	M.-Szegei 0.07 0.15
	Paseau 2.08 2.22		Tekoháza 0.42 0.46
	Linz 0.40 0.58		V.-Namény 0.19 0.21
	Bécs 0.25 1.13		Tokai 0.72 0.84
	Pozsony 1.29 0.45		Tiszaffrög 0.46 0.90
	Komárom 1.59 1.46		Szolnok 0.96 1.06
	Budapest 0.86 0.66		Csongrád 1.75 1.73
	Paks 0.24 0.40		Szeged 1.23 1.22
	Mohács 0.56 0.50		T.-Bocse 1.07 1.07
	Gombos 1.60 1.38		Títol 0.50 0.43
	Ujvidék 0.42 0.42	Óndava	Hóbr 1.05 1.14
	Pancsova 0.1 0.10		Bérfia 0.34 0.36
	Orsova 0.68 0.75		Hódmező 1.47 0.50
Horva	1.30 1.25		Ladány 1.28 1.50
Vág	Morvaván 0.68 0.06		Sáta 0.60 0.61
	Zelina 0.13 0.10		H.-Német 0.45 0.18
	Szered 0.46 0.42		B.-Állata 0.30 0.27
Hába	Szt.-Goltárd 0.1 0.00	Körös	Gauca 0.36 0.36
	Sárvár 0.46 0.70		N.-Várás 0.16 0.68
	Győr 2.16 2.52		Belényes 0.20 0.21
Urava	Vasvár 1.60 0. —		Tenke 0.20 0.26
	Zákány 0.62 0.12		Gurabent 0.30 0.32
	Bács 0.36 0.63		Borosjenő 0.45 0.45
Hara	Eszék 1.47 1.39		Békés 0.39 0.46
Száva	M.-Szerdán 0.56 0.58		Gyoma 0.29 0.40
	Zagrab 1.16 1.38	Háros	Gy.-Fehérvár 0.44 0.50
	Szilvák 3.15 80		Branjicska 0. — 0. —
	Mitrovicza 2.95 2.11		Soborsán 1.44 1.44
Szamos	Décs 0.49 0.45		Árad 0.54 0. —
	Szentmár 0.09 0. —		Makó 0.32 0.32
Arany	N.-Maltény 0. — 0. —	Jenő	R.-Kestély 0.32 0.32
latoz	Munkács 0.30 0. —	Béga	Kiszót 0.41 0.50
Laborez	Homonna 0.10 0.10		Tomosvári 0.38 1. —
Ún	Perecseny 0. — 0.02		Becskerék 0.16 0.14

igazgatásánál járási irnoki és Bánluzsány községben (Trencsénvármegye) postai ügynöki állásra 4 hét, a nagyenyedi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevősnél számtiszt, a szakolcai adóhivatalnál adóosztályi állásra két hét alatt. Nádpatakon (Nagyiküllő vármegye) postai ügynöki állásra 3 hét és a nyitrai pénzügyigazgatóságnál irodatási állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központ intézet távirati jelentése 1907. december 11-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap szörványosan fordult elő némi csapadék, az idő különben nagyjából borult és ködös volt. A hőmérséklet lényegtelenül változott; maximum: Csíkvárcsán 14 C° és a minimum: Bofalun - 7 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Az időjárásban lényeges változás nem várható.

Allomás	Levegő hőmérséklet 7 óráig	A hőmérséklet Celsius szerinti	Szélirány és erő	Felhőzet	Csapadék mm	Hőmérséklet éjszaka
A.-Szatmár	61.7	2.8	S	2	4	3
Angvár	61.2	4.7	SE	1	4	5
Vésmárk	60.3	1.0		1	2	1
Csongrád	61.1	4.2		1	1	7
Ujvidék	61.2	3.1		1	1	1
Budapest	61.6	2.4		1	1	10
Sárvár	61.9	0.6		1	1	7
Soszföld	61.4	1.0		1	1	5
Bécs	61.5	-0.3	NE	1	1	ny
Órány	61.4	2.8	NE	1	4	6
Sz. fed.	60.5	1.3		1	1	12
Ócsény	62.0	1.5	S	1	1	7
Ócsényvár	63.0	1.3	SW	1	1	1
Nagyvárad	61.4	5.8	S	1	2	8
Ótás	64.7	-2.0		1	1	7
Nagyvárad	61.5	3.8	SE	1	1	7
Szatmár	61.4	4.0	S	1	4	ny
Bécs	61.4	4.2	F	3	4	1
Aranyvár	61.4	2.2	NW	1	4	3
Szolnok	61.4	2.0	SW	1	1	5
Komárom	61.6	1.6	S	1	1	0
Magyar-Óvár	61.6	1.6		1	1	0
Sopron	61.6	1.9	NW	2	4	1
Székes	61.6	0.0		1	1	1
Órkeny	61.2	1.2		1	1	1
Jetreszen	61.2	2.3	SN	3	1	ny
Sóskény	61.2	-0.3	N	1	1	7
Órósháza	61.2	1.1		1	1	1
Árad	61.2	4.5	SE	3	1	9
Zombolya	61.2	8.5	SW	2	2	12
Versce	61.2	7.0	SE	1	1	12
Órsova	61.2	2.4	NW	1	1	9

Sertéskonsumvásár.

Budapest decz. 11. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 1065 darab sertés, 59 darab süldő, — darab malacz. Pötlelhajtás — drb sertés, — drb süldő, — malacz. Mai napi felhajtás 596 darab sertés, 208 darab süldő, — darab malacz, összesen 1671 darab sertés, 267 darab süldő — darab malacz. Eladatott 1085 darab sertés, 41 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 576 darab sertés, 226 darab süldő — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsúlyban 96 100 fillér, ételsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül 114-123 fillérig, ételsúlylevonással — fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig 113-126 korona, ételsúlylevonással — fillérig, könnyű 220 kg.-ig 114-122 korona, ételsúlylevonással fillérig. Beltölési süldő — korona. Horvát süldő 80 100 korona. Malacz — korona. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendők.) A vásár irányzata közepes, az árak változatlanok.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Deczember 11. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Loviczky Ernő székelyi állami iskolai tanítót Baranya vármegye tanfelügyelőségéhez szolgáltatott rendelte Kontarik Gyula okleveles tanítót a kolpényi állami elemi népiskolához rendes tanítóvá, Tury Mária okleveles tanítónt a királyhelmezi állami elemi népiskolához, 1908. évi január 1-től számítandó hatályllyal, rendes tanítónővé, Friedmann Katalin okleveles tanítónt a hatvan-vasuttelepi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Schütz János okleveles tanító a tiszasüly-leánygátányai állami elemi népiskolához rendes tanítóvá; az igazságügyminiszter Michelbach Jenő nagyikindai törvényszéki joggyakornokot a nagyikindai és dr. Parragh Béla lonsonzi járásbírói joggyakornokot a szekszárdi törvényszékhez allegyökké és a pestvidéki törvényszék dr. Elek Mór budapesti gyakorló ügyvédet a pestvidéki törvényszékhez horvát tolmácsná nevezte ki.

Pályázatok. A dicsőszentmártoni pénzügyigazgatóságnál pénzügyi irodatási, Csikvármegye köz-

hirdetési rovatban minden szövegi beiktatás közönséges betűkkel 4 fillérrel, kompakt betűkkel 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

hirdetési rovatban minden szövegi beiktatás közönséges betűkkel 4 fillérrel, kompakt betűkkel 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban, Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 288

Singer varrógépek

egész új 30 fűt, szakértőleg javítottak 12 fűtől főljebb, jótállás mellett szállít Habán József műszerész, Almássy-tér 14. Képes árjegyzék ingyen. 27483

Erdőbirtokot

vagy erdőt sürgősen keresek megvételre. Részletes leírást és feltételeket "Fakereskedő" jelige alatt kérék a kiadóba. 27368

Üzletvétel

és átadást minden irányban ingyen közvetít Huszár, Budapest, Gresham-palota. Csak levélleg. (Válaszbélyeg.) Elsőrangú ajánlások.

Női állások

és foglalkozások mindig nagy számban vannak hirdetve a Magyar pályázati értesítő és munkaközvetítő újságban, Csáky-utca 4. Egyes szám ára 40 fillér. Mutatványszám ingyen.

Jogi

politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyes tárgyakból is) Kolozsvárra; Budapestre ugyszintén államszámvetéltani államvizsára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít. Jogi szemléltetés: Budapest, VI. Rózsa-utca 44. III. 8

Parkettagyar

Gyöngyösön ajánlja gyártmányait. 27472

Finom

őszi juhurtot 5 kg. bödön 6 koronáért bérmentve Svájc tégláját kilója 1.60 fill. ért szállít közvetlen a Felső Magyarországi hegyi juhurtgyár, Nagyszabos. Gömörmegye.

Egy pianinó

Stingel-féle mestergyártmány keveset használt eladó: Andrássy-ut 79. II. 22.

Alkalmos vétel

Éjjeli fizet 22000 lakóssal bíró városban — konkurencia nélkül, családi ügyek miatt örök áron igen olcsón eladó sürgősen. Ügynökök díjazatlanak. Czim a kiadólivatalban. 27517

Polgári, gimnáziumi,

kereskedelmi, real, magánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hőlyegeket is). Kerekes, Almássy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegyet kérek. 25465

Stenográfia

Díjtalan gépirás oktató az összes írógépeken. Díjtalan és biztos állásközvetítés. Minden hónapban új gyorsírási és gépirási tanfolyamok nyílnak az okleveles gyorsíró tanároktól vezetett Stenográfia országos Gábelberger, magyar, német gyorsíró és gépiró-iskolában. Levélző és vitairású tanfolyamok, kereskedelmi szakfolyamok, kereskedelmi akadémiái rendes tanárok vezetése alatt. Tanítás reggel 7 óráig este 9-ig. Copying office, sokszorosítási iroda. Kérjen prospektust. Az intézet helyiségei Váci-körút 33. alatt vannak. Azelőtt Kazinczy-utca 8 (B054)

Gyász esetben

ruhák soron kívül gyorsan festetnek feketére Haltenberger Béla ruhafestő gyárában Kassa. 27086

Lakást,

butorozott szobát, bármely célra, berendezéssel is, mindenféle bérhelyiséget gyorsan, csekély díjért közvetít a lakásbérhelyiségek közvetítő csak V. Gresham-palota Mörleg-utca 2. sz. Telefon 81-08. Minden bérhelyiség nyilvántartva.

Allást

mindenkinek minden irányban ingyen közvetít Huszár, Budapest, Gresham-palota. Csak vidékieknek. Válaszbélyeg.) Elsőrangú ajánlások.

Minden versenyt

felülmúló legfinomabb erdélyi csemegealmák kaphatók nagyban és kicsinyben: karácsonyra való szállításra előjegyzéseket már most elfogad, igen pontosan eszközöl az alábbi árakban: Batul, Ranett, Parmen 46 korona, Ponyik, Brassaypiros, Jegesalma 36 kor. százkilónkénti alma súly után számítva; 5 kilós postakosár vegyes alma 3 kor. Marinka Lajos, Sáromberke, Erdély. 27420

Allást,

képviselést vagy foglalkozást ha keres, ha helyzetén javítani akar, rendelkezjen a Magyar pályázati értesítő és munkaközvetítő újságot Csáky-utca 4. Egyes szám ára 40 fillér. Mutatványszám ingyen. 27472

Pénzkölcsönt

magánpénzt azonnal, takaréktól legyorsabban ingatlanra, bekebelezésre, féltévi utólagos 6 százalékos kamattal, bármilyen kölcsönért tessék hozzájárulni. Tarácsky Ferenc, Rottenbiller-utca 5/b. Válaszbélyeg. 27428

Csemege szőlőt

legnemesebb fajokban, fagymentesen csomagolva, 5 kilós postakosárkint 4 koronáért, valamint saját méhészeti termékből garantált liszta szimmetet 5 kilós bádogbödönökben 7 koronáért szállít Róttmann Hermin Kiskunhalasban

Magán építő iparos

iskola előkészít építő, közműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerrel. Szerény díjazás mellett elfogad tervek készítését, felülvizsgálatokat és statisztikai számításokat. Vágl József műépítész igazgató, Budapest, VII. ker., Baross-tér 17. 27225

Dió,

garantált ideit, egészséges, fehérbélű nagyszemű vökonyhéjú, métermázsánként 50, huszonötökiló 13, ötökilós mintakosárral 3.20 koronáért utánvétellel bérmentetlenül szállít Mihalovits György, Monor. 27441

Asszonyok

vigyázzatok! Minden családra nézve legfontosabb könyvet a nye mokádásról több mint ezer kézzelírt táblával díszkötetben küld 1 koronáért levélbélyeg ellenében is, Fischer Róza asszony Budapest, VII. Danjanich-utca 28/E

Szöllőoltványok

simák és gyökerek kapkhatók Lázár József szőlőnagyerkeskedőnél, Nagymaros, Hontmegye. Árjegyzék bérmentve.

Zálogcédulákat,

briliantokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb áron veszek. Brillantokért többet fizetek, mint utjonnan kerültek. SCHILLER ISIDOR, Sip-ticsa 8. 26316

Veresáfonyabefőt

BARTA-féle, 5 kilós postakosárúveg 6.—korona FELKA, KONZERVGYÁR Felka. Szeges. 86972

Eladó

Somogy megyében balatonhoz 20 percznyire, a község legszebb helyén fekvő 5 szobás ur lakás, melléképületekkel, szép gyümölcsösökkel és 2 hold belsőséggel, valamint az ehhez tartozó 20 hold prima szántófölddel együtt, melyből 2 hold szőlővel van beültetve 30,000 koronáért. Érkezni lehet a szántódi vendéglősnél.

Saját gyártmányú vas- és rézbutorok

Rézagy ... 45.— irt Vaságymatracozzal 8.50 • Gyermekágy ... 11.50 • Sodronyágy-betét 3.50 • Vas- és rézbutorok gyári áron.

WEISZ LIPÓT

Király-utca 99. szám. TELEFON 57-01.

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 76. Kényes megbízatásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Géza. Telefon 67-47. 26703

Butor

új és használt beraktározásból visszamaradt, csillárok, lámpák, irodáibebendezés, pénzszekrények bámulatos olcsón eladók. Beraktározási vállalat tulajdonos Landsman Samuel Központi városi épület Gerleői-utca 2 raktár 10-11-12.

18 forinttól

mérték után kasszát a legelőgásabb férfi-öltönyt, töl-kabátot, felöltőt francia, angol és hazai szövetekből, 28 forinttól szalon. Ferenc József, frank és szakkottöltönyt a legfinomabb krep-vagy himalaja-szövetekből. Budapesti övi lakóknak kedvezményes évi részletekre is. Négy öltöny készpénz rendelésnél szabásunkat nagy mintagyűjteményekkel vidékre is küldjük.

Grossmann B. és Társa

Budapest, Nagydófa-utca 3.

500 koronát

fizetnek annak, ki a Bartilla fogvizetnek használata mellett — üvege 76 fillér — valaha ismét fogfájást kap vagy szája büzlök (franco küldéssel külföldön 95 fill.) Bartilla-Winkler Ede Wien 19/1. Sommergasse 1. Főraktár Budapest, Török Király-u. 12., Andrássy-ut 20. sz. Dr. Egger Váci-körút 17. sz. — Kapható minden gyógyszerárban, Csaklós Bartilla fogviz. kérendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmaztatik. 377

Házak,

villák, telkek, gyártelek, rak, gyártelepek a főváros minden részéből eladásra vagy kiterlésre előjegyzésben. Huszár Budapest, V. Gresham-palota Elsőrangú ajánlások. Telefon 81-08.

Polgári iskolai

reáliskolai, gimnáziumi, kereskedelmi, egyéves önkéntességre képesítő vizsgákra, valamint mindenféle javító és pótló vizsgákra legelőgásabb idő alatt a legelőgásabb sikerrel előkészít "Tanár" Budapest, Thököly-ut 8. L. em. 8. ajtó. 26814

Zálogcédulákat,

briliantokat aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb áron veszek. Brillantokért többet fizetek, mint utjonnan kerültek. SINGER JAKAB ékszerkereskedő, Budapest, Király-utca 91. Izabella-u. torkán.

BUTOR

árverésről, finom és egyszerű butor, hálószobák és garzon szobák Szalon börteltek, gyönyörű tükrök, diván, börszék, íróasztal, porzasszőnyeg és egyes darabok; Földes B., VII. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Régi ezüsttárgyakat

és zálogcédulákat veszek és eladok mindennemű arany- és ékszerárut, ugyan régiségeket, drágakövet, arany- és ezüst-órákat, láncokat, gyűrűket, ezüst-éveszközöket. Kérjen árjegyzéket ingyen. Fuchs David utóda Budapest, IV. Váci-utca 18. I. emelet. 26764

Férfi - gyöngeség

ellen kezesség mellett állandó azonnali segély! Orvosi szakvélemények. Használati utasítást zárt borítékban 40 fillér bélyeg ellenében küld 27373

FRIEDRICH MÜCKE

gummigyára Weissensee-Berlin.

Fenyőborovicska

(Gumpner) BARTA-féle, 3 liter 7.50, 4 liter 8.9.— bérmentve. FELKA KONZERVGYÁR Felka, Szeges. 26973

Urasági butorokat,

szőnyeget, osillárokat és legelőgásabb berendezéseket (gyárakat és üzleteket is) veszek és eladok. Nagy Zsigmond VI. Lázár-utca 3 (a Váci-körút mellett).

Gyönyörű választék a leg

finomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni plisander vagy másfajta háló, ebédlő, őr szoba és szalonbutorokban Rézhálószobák, bürgerfürák és káptósifélékben Perza, smyrna és más szőnyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokban gáz, villamos stb.-hez.

Polgári

iskola bármely két osztályát száz forintért készíti elő Kovács-féle tanuló-otthon, Nagymező-utca 21. Egyenként tanítás. (Hőlygek is) 27508

Építkezéseket!

Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen vállalkoz, tehermentes feladat törlesztésre felépít. Építési tanácsokkal szegél Borsodnyépirodák Bpest, Rákóczi-ut 71. 783

Ki a YES-OU-SI

ezüti lapot megrendeli, játsza minden megerőltetés nélkül és önállóan az

angol és francia

nyelveket alaposan megtanulhatja. Előfizetési ár negyedévenként minden kiadásra 3 korona. Megrendeléseket elfogad és mutatványszámokat küld a kiadólivatal. Budapest, Andrássy-ut 97. szám.

Modern

urasági butorok

alkalmi vétel és eladása

háló-, ebédlő-, szalon-, uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és réz-butorokban.

GROSZ SÁNDOR és társa

Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Ajtók ablakok,

VASREDŐNYÖK, VASRÁCSOK, kapuk használhatók és újak olcsón kaphatók!

Lefkoviás Jakabnál

Bpest, V. Csáky-utca 26. Korall-utca sarok. Lipót-körút közelében.

BUTOR

Alkalmi vétel!

Butorvásárlók figyelmebe ajánlom legelőgásabb minőségű butoraimat. Háló-, ebédlő- és uriszobák, valamint egyes butordarabok, oszdálható olcsón, minden elfogadható áron kaphatók.

PECHNER N.

butor - nagykereskedő Király-u.28. az udvarban. TELEFON 38-71.

Nietzsche

filozófiája.

Irta BURJÁN KÁROLY.

A modern természetvizsgáló-dás eredményei. — Szociális reformtörékvések. — Nietzsche eszmerevésze. — Életrajza, szemleli fejlődésének fázisai. Az individualizációs filozófia alapelvei. — Nietzsche, mint korunk eszmeküzdelmének hőse.

Ara 1 korona.

Kapható LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrássy-ut 21. és minden könyvkereskedésben.

Rekedtség

biztos és kellemes orvossága a Réthy-féle cukorka 60 fillérért mindenütt kapható. cs

Kolozsvári

jogtudományi és állam-tudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legelőgásabb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikerét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójogból speciális tanfolyam, melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere után igen csekély díjazással. Levélbeli érdeklődésekre kimertően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.

Alkalmi vétel.

Butorok, visszamaradt szőnyegek, kényesített körülmények miatt eladók; mahagoni hálószoba 180 fűt, íróasztal könyvszekrényvel, olajfestmények 2 fűt, nagy perzsa szőnyegek, lámpák, 3 áru villany 14 fűt. Árverési feladás. Dob-utca és Holló-utca sarokpincze. 26618

Polgári árak!

Pontos kiszolgálás! Kiváló szabás!

Videkre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.

Zeliszka János

angol őr szabótárs Budapest, Andrássy-ut 58. I. em.

Alkalmi vétel! A legelőgásabb angol és holland szövetekből.

"MAGYAR"

TEXTILIPAR

Folyóirat.

A gyapjú-, gyapot-, len-, kender-, selyem-, juta- és kereskedelmi közlönye Szerkesztőség és kiadóhivatal Ujvidéken.

Megjelenik havonta kétszer, előfizetési ára egy évre 12 kor.

Urasági butor

Eladók és veszek; mahagoni hálószobákat, ebédlőket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsa és szmirna szőnyeget, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petroleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia

Állandó nagy lakberendezési kiállítás!

IV. Semmelweis-(Ujvilág-) utca 21., kapubejárát. Az egész házban. Telefon 17-77.

Fióküzlet nincs

26614